Št. 21 (844) L. XVII
NOVO MESTO, četrtek, 2. junija 1966

DOLENJSKI LIST

Trodnevno slavje na Mirni

V počastitev 150-letnice šolstva na Mirni in krajevnega praznika bo na Mirni 4., 5. in 6. junija praznovanje, za katerega Mirna že mesec dni tako rekoč diha in živi. Osrednja privlačnost za širši krog ljudi bo prva uprizoritev na prostem širom po deželi in izven nje znane kostanjeviške Miklove Zale. V nedeljo bo zbor prosvetnih delavcev in ogled šolske razstave. Popoldne bo piknik na novo urejenem prostoru Bojana Kolenca pod gradom, kjer bo igral kvintet Mahkovič. V ponedeljek bo slavnostna seja občinske skupščine in krajevne skupnosti, otvoritev asfaltirane ceste in nove trgovine ter položitev venca k spomeniku NOB na Rojah.

Odlikovani so bili

Predsednik občinske skupščine Krško inž. Franc Dragan je izročil odlikovanja 31 članom Tovarne celuloze in papirja. Odlikoval jih je predsednik republike Josip Broz-Tito. Red dela s srebrnim vencem so prejeli: Anton Muster, Jože Srbič, Jože Jurečič, Franc Ivanjšek, Alojz Hodnik, Adam Molan in Franc Zorko; medaljo zaslug za narod je prejel Ivan Pečnik, 23 delavcev pa je prejelo medaljo dela.

Pavk

Asfaltna prevleka na Gorjanski cesti

Cestno podjetje iz Novega mesta je te dni obnovilo obrabno plast na cesti čez Gorjance in skozi Sotesko. Obnavljajo v okviru investicijskega vzdrževanja cest. Asfaltno prevleko so položili na odsekih: od Koroške vasi do Badovinca (1,3 km), od Lokvic do Trnovca (2 km) in na cesti ob Krki pri Soteski (2 km). Kilometer take prevleke stane 4.200.000 starih dinarjev.

Julija razprava proti Petru Bajcu

V zadevi uboja Rozike Kozole je preiskava proti osumljenemu Petru Bajcu z Rake končana in bo javno tožilstvo v kratkem vložilo obtožbo. Glavna obravnava bo najbrž v začetku julija letos, o njej pa bomo v našem listu obširno poročali.

Posnetek z lanskega kresovanja v Črnomlju. Navzlic nalivu se je zbralo v parku pred hotelom blizu 3000 gledalcev! Letos želimo Belokranjcem lepšega vremena in še večji obisk. (Foto: M. Moškon)

4. in 5. junija spet dobrodošli v Črnomlju!

Organizatorji letošnjega jurjevanja, največje belokranjske turistične prireditve, zagotavljajo, da bo program bogatejši in tudi organizacija gostinskih uslug v redu — Videli boste starodavne belokranjske plese in obredja, ki so se ohranili v nekaterih vaseh vse do današnjih dni, zraven pa boste okušali domače specialitete po zmernih cenah

V soboto ob 16. uri bo na številnih stojnicah zadišala pečenka, gostišča bodo vabila na svoje specialitete, barvaste zastave na drogovih po vsem mestu pa bodo oznanjale, da se je Črnomelj odel v slavnostno oblačilo za čast jurjevanja, največje turistične prireditve Bele krajine.

O prvem mraku se bodo na črnomaljskih ulicah pojavile brhke kresnice s spremstvom, ki bodo s prešerno pesmijo vabile na kres. Ob 20.30 se bo na prireditvenem prostoru pod železniško postajo začel program. Ob velikem kresu se bodo fantje pomerili v petelinjem boju, zarajale bodo kresnice, nastopila bo dragatuška skupina, folkloristi iz Karlovca, ljudski pevec Jazo in Semičani. Veselje ob kresu se bo sprevrglo v splošno rajanje gledalcev. Zabavo s plesom pa bo organiziral tudi hotel »Lahinja«.

Tiste, ki bodo kresovali vso noč, bo ob 5. zjutraj budnica trobentačev spomnila, da se je začel nov dan z novim programom. Že od zgodnjih jutranjih ur dalje bo po mestu videti skupine fantov in deklet v originalnih narodnih nošah. Prišli bodo Črnomaljci, Viničani, skupina s Preloke, iz Adlešič, Metlike, Bojancev, Tribuč, Starega trga in Predgrada ter Semičani.

Ob 9.30 bodo posamezne skupine na prireditvenem prostoru prikazale izvirne ljudske plese in obredja, ki so se v nekaterih vaseh ohranili vse do današnjih dni. Letos bo program nastopajočih bogatejši, kot je bil lani.

Gostom bodo ves čas na voljo dobrote na dobro založenih stojnicah. Po razmeroma nizkih cenah bodo prodajali pečenko, čevapčiče, odojka, jagenjčka ter vsakovrstne pijače, sadje, sladkarije in kavo. Vse informacije bodo dajali v turističnem biroju, kjer so na voljo tudi pristni belokranjski spominki. Stojnica s spominki pa bo prav tako na prireditvenem prostoru. Zabave z godbo in plesom tudi v nedeljo ne bo manjkalo.

Farmacevti so zborovali

26. in 27. maja je bil na Otočcu pri Novem mestu 17. plenum Zveze farmacevtskih društev Jugoslavije. Prvi dan plenuma je okoli 100 farmacevtov in gostov iz vse Jugoslavije poslušalo referat diplomiranega farmacevta Štefana Predina iz Maribora o vlogi in mestu farmacevta in lekarne v zdravstveni službi in referat magistra farmacije Božidarja Nikolića iz Beograda o potrošnji, oskrbi in prometu zdravil. Po obeh referatih se je razvila živahna razprava, predvsem o organizaciji lekarniške službe in o težavah farmacevtske industrije v Jugoslaviji.

Drugi dan plenuma so poslušali poročilo o delu Zveze farmacevtskih društev Jugoslavije v minulem obdobju in obravnavali nekatera organizacijska vprašanja zveze. Ob koncu so sprejeli še sklepe za nadaljnje delo te strokovne organizacije in izvolili nove organe zveze. Udeleženci 17. plenuma Zveze farmacevtskih društev Jugoslavije so med bivanjem na Dolenjskem obiskali tudi Trško goro in tovarno »LEK« v Ljubljani.

Priprave na veliko slavje na Lisci

Za dan borca pripravljata občini Sevnica in Laško srečanje v nedeljo, 3. julija, na Lisci. Proslava bo počastila spomin predvojne seje politbiroja KP Jugoslavije na Lisci, ki so se je udeležili maršal Tito, Edvard Kardelj, Aleksandar Ranković, Franc Leskošek in drugi najvidnejši voditelji. Organizatorji so jih na slavje povabili.

Občina Laško bo ta dan slavila tudi svoj praznik, ki ga bodo združili z dnevom rudarjev. Uredili bodo okoliške ceste, ljudje pa bodo poskrbeli za olepšavo naselij in hiš, ker pričakujejo obisk več tisoč ljudi. O podrobnostih bomo še poročali.

JUTRI: pogovor o slovenskem gospodarstvu

V dvorani sindikalnega doma v Novem mestu bo jutri, 3. junija, razprava o srednjeročnem programu razvoja slovenskega gospodarstva. Vodil jo bo poslanec republiškega zbora skuščine SRS Luka Dolenc.

Smrtna nesreča v Gotni vasi

29. maja ponoči sta šla po cesti iz Gotne vasi proti Novemu mestu Štefka Petrič, stara 17 let in njen fant Ferdo Jaklič. Za njima se je z osebnim avtom fiat 600 pripeljal Novomeščan Vid Veljak precej hitro po levi strani. Nenadoma je vozilo udarilo Petričevo in jo odbilo na obcestni breg, kjer je obležala. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico, kjer pa so ugotovili, da je umrla že na kraju nesreče.

Vest za gobarje

V Beli krajini so se pred dnevi začele pojavljati gobe, zlasti lisičke in jurčki. Nekateri vneti nabiralci so nabrali že več kilogramov gob v okolici Dragomlje vasi.

Srečanje likovnih ustvarjalcev v Bihaću

V okviru priprav na IX. zlet bratstva in enotnosti, ki bo prihodnje leto v Banjaluki, že tečejo nekatere akcije. Ena izmed njih je srečanje mladih likovnih ustvarjalcev, ki bo 4. in 5. junija v Bihaću. Na srečanju bodo sodelovali mladinci in mladinke iz Bihaća, Siska, Banjaluke, Karlovca in Novega mesta. Gostitelj je letos Bihać, ki bo za dva dni sprejel mlade likovne ustvarjalce in jim omogočil nemoteno delo. Vsa ustvarjalna dela bodo ostala v mestu srečanja. Prihodnje leto bo podobno srečanje v Sisku, nato pa še v drugih mestih, s področij, ki sodelujejo na Zletu bratstva in enotnosti. Novo mesto bodo letos zastopali v Bihaću trije dijaki: Bogomil Komelj, Milena Dular in Janez Pavlin.

Sd

Osem otrok v bolnišnico

V ponedeljek so pripeljali v novomeško bolnišnico osem otrok, ki so kazali znake zastrupitve. Pozneje so ugotovili, da so vsi jedli sladoled iz slaščičarne Bajramović v Novem mestu. Prvega, dve in pol leta starega otroka, so pripeljali v nedeljo ponoči v kritičnem stanju, ostale pa v ponedeljek. Vsi so povedali, da so jedli vanilijev sladoled. Znaki zastrupitve so se pokazali po dveh do treh urah.

Otroci so bili v torek že izven življenjske nevarnosti, čeprav je dvema le takojšnja zdravniška pomoč rešila življenje. Bolnišnica je takoj obvestila sanitarno inšpekcijo, ki je prepovedala nadaljnjo prodajo sladoleda. Na srečo so bili vsi otroci iz mesta in bližnje okolice ter tako hitro deležni zdravniške pomoči. To je v nekaj letih že tretji primer zastrupitve s sladoledom iz te slaščičarne.

Mladina novomeških srednjih šol je preživela letošnji dan mladosti kot gost mladincev-vojakov novomeškega garnizona. V lepem dopoldanskem programu so se pobliže seznanili, izmenjali čestitke, se spomnili svojega dragega maršala Tita in vnovič utrdili bratstvo in enotnost. Tega dne je bilo v novomeških vojašnicah slišati prav vse jugoslovanske jezike, toda sporazumevanje ni bilo niti najmanjša ovira! Na sliki: srednješolci si z zanimanjem ogledujejo lahki mitraljez (Foto: Miloš Jakopec). Več o lepem srečanju novomeške mladine berite na srednji strani današnje številke!

V četrtek dopoldne so se predstavili Novomeščanom maturantje učiteljišča in gimnazije, v soboto pa še abiturienti ekonomske srednje šole. Vseh skupaj je bilo 171. Nekaj več o maturi po dolenjskih srednjih šolah na komunskih straneh. (Foto: M. Moškon)

ZA 25-LETNICO VSTAJE:

Potujoča razstava dokumentov

Z razstavo potuje 340 dokumentov in fotografij iz NOB, v slikah je prikazano mirnodobsko življenje in delo v JLA, predvajajo pa tudi dokumentarne filme iz NOB — Razstava bo obšla v Sloveniji 52 krajev in opravila 2000 km dolgo pot

V letu, ko praznujemo širom po Jugoslaviji 25-letnico vstaje, so pripravili glavni odbor SZDL Slovenije, glavni odbor ZB Slovenije in ljubljanski garnizon JLA potujočo razstavo dokumentov iz NOB v Sloveniji in iz prvih dni vstaje. Potujoča razstava bo v dveh mesecih (v maju in juniju letos) obiskala 52 večjih krajev in krajevnih središč v Sloveniji in bo opravila pri tem okoli 2000 km dolgo pot.

Predsednik razstavnega odbora je tov. Franc Leskošek-Luka. V krajih, ki jih razstava obišče, si lahko ogledajo prebivalci 340 dokumentov in slik iz NOB, v posebnem delu razstave se lahko seznanijo z mirnodobskim življenjem in delom v JLA, v vseh krajih, ki jih razstava obišče, pa predvaja posebna ekipa tudi dokumentarne filme o naši revoluciji.

Na našem področju je razstava doslej obiskala Mokronog, Trebnje, Metliko, Semič, Dragatuš, Stari trg, Kočevje in Sodražico, nekatere druge kraje pa bo še obiskala. Razstavljene eksponate si je v naših krajih ogledalo doslej okoli 10.000 obiskovalcev.

VREME

OD 2. DO 12. JUNIJA:

Prevladovalo bo lepo, vendar nekoliko nestalno vreme. Krajevne nevihte zlasti okrog 9. in 11. junija.

dr. V. M.

SINDIKALNI POSVET O FINANCIRANJU ZDRAVSTVA

Burja reforme v zdravstvu

19. maja je bilo na Mirni gori področno posvetovanje predstavnikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov dolenjskih občin. Na posvetovanju so obravnavali nekatera neurejena vprašanja pri financiranju zdravstvene službe in problematiko poklicnega usmerjanja mladine na Dolenjskem.

Udeleženci posvetovanja so se v razpravi najdlje zadržali pri sistemu financiranja zdravstvene službe. Še vedno namreč ni jasno, ali je sprejemljivejši odkup delovnih programov zdravstvenih zavodov za določene pavšalne zneske ali plačevanj zdravstvenega dela po storitvah. Te razprave so najbolj živahne v zobozdravstvu, kjer so pred leti že uveljavili merila za plačevanje po storitvah oziroma po ceniku minutne vrednosti opravljenega dela, vendar so letos zaradi pičlih sredstev v skladih zdravstvenega zavarovanja spet prešli na pavšalno plačevanje zobozdravstvenih uslug.

Zobozdravstveni delavci vidijo v tem sistemu korak nazaj in odstopanje od načel nagrajevanja po delu. Naj bo tako ali drugače, dejstvo je, da mora letos zdravstvena služba svoje zahteve uskladiti z razpoložljivimi sredstvi. Tega pa ni bilo mogoče doseči drugače kot z odkupom delovnih programov zdravstvenih zavodov za določene pavšalne zneske. Na območju novomeškega Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje so vsi zdravstveni domovi zahtevali za zobozdravstveno službo 40 do 75 odstotkov več sredstev, kot so jih dobili lani, in to brez vsake ekonomske utemeljitve. S krškim, novomeškim in trebanjskim zdravstvenim zavodom so že dosegli soglasje, medtem ko zdravstvena domova v Črnomlju in Metliki — (mimogrede naj povemo, da črnomaljski zdravstveni dom sploh ni predložil nobenega delovnega programa — trdovratno vztrajata pri svojih zahtevkih. Iz Črnomlja je sicer slišati, da bodo prišli skupaj, medtem ko Metlika še vedno vztraja pri svojem. Zobozdravstveni delavci se pri tem opirajo na stališče, da je tak način financiranja v nasprotju z načeli reforme. Trde namreč, da bi s tem razveljavili že uveljavljena načela delitve po delu v zobozdravstvu. Kaže pa, da gre pri tem bolj za izsiljevanje sredstev, kot pa za sama načela nagrajevanja, saj znotraj kolektiva še vedno lahko nagrajujejo po kakovosti in obsegu del ter prizadevnosti vsakega posameznika, seveda le v okviru razpoložljivih sredstev. Vse kaže, da se nekateri zdravstveni delavci nikakor ne morejo sprijazniti z dejstvom, da velja reforma tudi zanje. Če so bili zadnja leta vajeni nekoliko razsipavati, bo treba v prihodnje pač spremeniti odnos do denarja, ki ga plačujejo zavarovanci.

Res pa je tudi, da že nekaj let govorimo o merilih in normativih, ki naj bi zajamčili enotne osnove zdravstvenim kolektivom pri oceni obsega in kvalitete dela, vendar do danes še nismo prišli dlje od načelnih in teoretičnih ugotovitev, da so taka merila potrebna. To poudarjajo tudi zdravstveni delavci pri sklepanju pogodb s komunalnim zavodom za socialno zavarovanje, kar pa spet včasih izzveni tako, kot da bi jim moralo socialno zavarovanje izdelati taka merila.

Na področnem sindikalnem posvetovanju so se zavzeli za merila, ki naj bi stimulativno vplivala na zdravstvene delavce in dala možnost občanom uživati kvalitetne zdravstvene usluge. To pa verjetno ne bo mogoče doseči toliko časa, dokler bodo v zdravstvu nagrajevani po bolnikih. Ob koncu posvetovanja so se dogovorili, da bodo občinski sindikalni sveti v kratkem pripravili posvetovanja o problemih zdravstva v občinskem merilu, kjer naj bi mimo financiranja zdravstvene službe obravnavali tudi vprašanja, ki zadevajo večjo strokovnost dela, boljšo povezanost med posameznimi zdravstvenimi zavodi in podobno, kar sodi že na področje zdravniške etike in morale ter odgovornosti zdravstvenih delavcev do zavarovancev.

Predavanje o mednarodnih odnosih

Pred kratkim je Mitja Ribičič, član IK CK ZKS, v Kočevju predaval o mednarodnih odnosih nasploh in še posebej v Jugoslaviji. Predavanje je bilo organizirano za člane ZK iz Kočevja, udeležba pa je bila dobra. Poslušalci so zastavili predavatelju tudi nekaj vprašanj.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Premiki v Indoneziji

Ustavimo se tokrat v deželi neizmernega bogastva in hrati velike bede in gospodarskega kaosa — Indoneziji. Pretekli teden so se oči mednarodne javnosti namreč spet obrnile v ta kos sveta, ker je indonezijska misija dobre volje prispela v Kuala Lumpur, prestolnico Malezije — torej tiste države, ki je že tri leta predmet indonezijske »konfrontacije«.

Tri leta je že tega, odkar so v Indoneziji razglasili, da se bodo »bojevali do konca«, dokler ta »imperialistična tvorba« ne bo izbrisana s sveta. Ves ta čas so prirejali manjše vojaške pohode proti tej deželi. Prepeljavali so na skrivaj vojaške enote čez morje v Malezijo, da bi se bojevali proti njej. Malezija je bila ves ta čas tudi pod hudim diplomatskim ognjem iz Džakarte.

Zdaj se veter obrača. Iz Džakarte je novo državno vodstvo poslalo v Malezijo vojaško misijo dobre volje, ki naj bi pripravila morebiten sestanek zunanjih ministrov obeh držav. Po nekaterih poročilih je delegacijo sprejel tudi premier Abdul Rahman. Vse to je znamenje, da se res nekaj pripravlja, da je Indonezija popustila in da je pripravljena doseči soglasje na podlagi tako imenovanega manilskega sporazuma. Le-ta predvideva tudi ustanovitev federacije »Mafilindo« — torej federacije treh držav: Malezijske federacije, Filipinov in Indonezije. Namen tega sporazuma pa je bil v tem, da bi izrinili imperialistične sile iz tega dela sveta, odpravili njihova vojaška oporišča — zlasti britanska. V zvezi s tem pa je indonezijski general Nasution izjavil, da bi Indonezija bila za federacijo, če bi se leta otresla vsake zunanje dominacije.

Seveda je do vsega tega še daleč, kaže pa vendarle na določen premik v indonezijski zunanji politiki. Te dni je bila na Janponskem indonezijska delegacija, ki se je pogajala za gospodarske kredite in je njen voditelj podpredsednik indonezijske vlade za gospodarstvo izjavil, da bo Indonezija ukrenila vse potrebno, da bi se vrnila v vse mednarodne organizacije, iz katerih je v začetku lanskega leta tako na naglo izstopila.

Odpira se vprašanje, zakaj se je vlada v Džakarti odločila za te korake. Odgovor nanj so povedali sami: poglavitna stvar, ki jo skuša urediti vlada zdaj, je ozdravitev gospodarstva. Če pa se hočejo tega lotiti, potlej si vojne z Malezijo nikakor ne morejo privoščiti, ker je le-ta predlicano draga stvar, in drugič potrebujejo mednarodno pomoč. Zanimivo pri tem je zlasti to, da se je klicu Indonezije prva odzvala Velika Britanija z milijon funtov šterlingov, torej dežela, ki je s svojo politiko »vzhodno od Sueza« najbolj prizadevala Indonezijo. Če hočejo urediti gospodarske razmere v deželi, se morajo vrniti tudi v mednarodne organizacije, se pravi v Organizacijo združenih narodov in njene specializirane agencije.

Seveda pa se je sedanja vlada v Džakarti lotila tako obsežne naloge, da ji naglo ne bo kos. Vsekakor pa ni v zavidljivem položaju, saj nima za seboj političnih sil, ki bi jo podprle in so torej ti načrti bolj le osnutki, bolj tipanje kot pa realni programi, ki bi se jih vlada mogla neutegoma lotiti. Sultan Buwono, ki je v vladi odgovoren za gospodarstvo, ne obljublja gradov v oblakih, kar so v Indoneziji poslušali polnih dvajset let, pa od vsega skupaj ni bilo nič, marveč se je lotil zlasti tega, da bi povrnil zaupanje mednarodnih denarnikov v indonezijsko gospodarstvo, ki so mu bili odtegnili vse kredite. Zdaj so Indoneziji najbolj potrebne prav denarne injekcije in zato se delegacije odpravljajo po svetu. Treba pa je reči, da prizadeva v Indoneziji gospodarska zmeda predvsem mestno prebivalstvo, saj živijo še štiri petine prebivalstva v tako imenovanem naturalnem gospodarstvu, ko pridelajo doma vse, kar potrebujejo. Dežela pa je sama v tem podnebju tako bogata, da na deželi lakote ne poznajo tako kot kje v Indiji, ker je dobesedno tako, da stopiš do bližnjega drevesa, ga malo potreseš in že je hrane dovolj za vso družino. V mestih pa je stiska huda, brezposelnost pa še večja.

Če pod vsem tem potegnemo črto, postane razumljivo, zakaj taki premiki v politiki nove indonezijske vlade.

Vedno več mladine na stranpotih

Prestopništvo narašča pretežno med šolsko mladino — Zadnje čase se združujejo prestopniki v skupine — 34 odst. prestopnikov je iz nepopolnih družin – Nekaj podatkov za brežiško občino, vendar je podobno povsod

Mladinsko prestopništvo v brežiški občini iz leta v leto narašča. Služba socialnega varstva pri občinski skupščini je samo letos zabeležila 17 primerov. Vseh prestopnikov ima evidentiranih 61. Porast mladinskega kriminala pa seveda ni značilen samo za občino Brežice, ampak je splošen pojav. Kljub temu je zaskrbljujoč in konferenca žena se je namenila razpravljati o njem.

Število prestopnikov se povečuje zlasti med šolsko mladino od 11. do 14. leta starosti. Zadnje čase so se pojavile tudi skupinice, ki so se skupno lotevale kaznivih pod. vigov.

Okolica Bizeljskega je po prestopništvu na prvem mestu. V 36 primerih so prestopniki tudi alkoholiki. Na to gotovo vpliva okolje in bi torej kazalo v teh krajih nameniti več pozornosti boju proti alkoholizmu.

34. odst. mladine, ki je storila kazniva dejanja, je iz nepopolnih družin. To otežuje prevzgojo, kajti otrok ni deležen skrbi in nege obeh roditeljev. V mnogih primerih se morajo skrbstveni organi odločiti za prevzgojo v domovih.

V vzgojnih domovih je trenutno 10 otrok, ki so storili večja kazniva dejanja. Ta način prevzgoje je zelo drag, saj se giblje mesečna oskrbnina za enega mladoletnika med 470 in 820 N-DIN. Služba socialnega varstva želi v prihodnje boljše sodelovanje s šolami, ki so do sedaj preveč zadržano poročale o prestopkih učencev. Tudi dolžnost družbenih organizacij v mestu in na vasi bi bila, da se bolj posvetijo problemom mladine in ji pomagajo na pravo pot ali pa vsaj obvestijo o prestopkih varstvene organe.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ NIKEZIĆ SE JE VRNIL IZ MOSKVE. Naš državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić se je v torek vrnil iz Moskve, kjer je bil na uradnem obisku pri sovjetskem zunanjem ministru Andreju Gromiku. Po obisku so izdali skupno sporočilo, v katerem je razloženo skupno stališče Jugoslavije in Sovjetske zveze do mednarodnih vprašanj, prav tako pa tudi glede nadaljnjega razvijanja medsebojnih odnosov.

■ NA OBISKU JE JANOS KADAR. V nedeljo je prispel na obisk v Jugoslavijo prvi sekretar CK madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar. Na Brniku ga je pričakal predsednik republike Tito, potlej pa sta imela več pogovorov na Bledu, kjer Kadar prebiva.

■ ZAROTA V KONGU. V leopoldvilskem Kongu so te dni odkrili zaroto proti generalu Mobutuju. Baje so štirje vidni funkcionarji, med njimi tudi Kimba, pripravljali državni udar. Radio Kinshasa (izgovori Kinšasa) — tako se zdaj imenuje prejšnji Leopoldville — je sporočil, da so zarotniki nameravali ubiti generala Mobutuja in poveljnika vojske generala Moboza. Sporočil je tudi, da je v zaroto zapletenih tudi nekaj tujih veleposlaništev, kar bodo ugotovili v uradni preiskavi. Baje je v pripravah na udar sodelovalo tudi več tujih oficirjev.

■ AMERIŠKA RAKETA LETI PROTI LUNI. V ponedeljek so v ameriškem raketnem oporišču Cape Kennedy izstrelili raketo, ki zdaj leti proti Luni. Toda 12 minut po izstrelitvi se druga antena, ki naj bi usmerjala polet, ni sprožila in tako so nastale težave z vodenjem rakete. Zato ne morejo tudi nič določnega reči, če bo raketa res dosegla cilj.

■ IRANSKI ŠAH V ROMUNIJI. Te dni se je mudil na uradnem obisku v Romuniji iranski šah Reza Pahlevi. Iranski šah prispe potlej še na obisk v Jugoslavijo.

■ ZAPLET OKROG KUBE. Te dni so se dogodki okrog Kube spet zapletli. Na meji med Kubo in ameriškim oporiščem v Guantanamu je prišlo do incidenta, v katerem so ubili enega kubanskega vojaka. Na Kubi so razglasili stanje pripravljenosti. Dan kasneje pa so kubanske pomorske enote potopile ameriško ladjico, ki je skušala prepeljati na otok skupinico kubanskih emigrantov in vohunov. V Moskvi pa so v zvezi z najnovejšim položajem na Kubi objavili sporočilo agencije Tass, v katerem ponovno opozarjajo na to, da ima Kuba »iskrene in vdane prijatelje«.

■ NESREČA FRANCOSKIH LETAL. Te dni se je ponesrečilo šest francoskih vojaških letal tipa »Mystère IV«. V sporočilu o tem pravijo, da je letalom zmanjkalo goriva. Pravega vzroka nesreče še niso povedali.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ NEPOSREDNE NALOGE. Pred začetkom VI. kongresa SZDL Jugoslavije je bila seja glavnega odbora SZDL Slovenije, na kateri so govorili o nekaterih nalogah po VI. kongresu SZDL Slovenije in ob zveznem kongresu SZDLJ. Posebej so govorili o pripravah na skupščinske volitve spomladi prihodnje leto in o kadrovski politiki. Med drugim so menili, da je treba načelo rotacije in reelekcije v družbenopolitičnih organizacijah obravnavati drugače kot v skupščinskem mehanizmu. SZDL ne more biti organizirana podobno kot skupščina. Konkretna kadrovska politika v družbenopolitičnih organizacijah mora biti tesno povezana s programom in delovanjem organizacije.

Na plenumu glavnega odbora so posebej poudarili, da se mora Socialistična zveza čedalje bolj opirati na institucije zunaj organizacije ter na lastni, moderen politični aparat, ki bo združeval tradicije političnega dela na terenu in znanje o socioloških, ekonomskih in drugih vprašanjih. Resolucijo VI. kongresa SZDLJ Slovenije je treba preučiti in uresničevati v samoupravnem delu. To je moralno politična obveznost članstva.

V torek se bo začel VI. kongres SZDL Jugoslavije in bo trajal predvidoma do sobote. Poleg drugih se ga bo udeležilo tudi 837 delegatov iz občin, med njimi samo 87 delegatov iz neposredne proizvodnje in samo 29 kmetov. Kongresa se bo udeležilo 200 domačih in precej tujih novinarjev.

Zanimanje za kongres so pokazale tudi mnoge tuje napredne organizacije in gibanja, ki bodo poslala svoje predstavnike.

■ PRIPOMBE K SREDNJEROČNEMU NAČRTU. Plenum centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije je razpravljal o srednjeročnem načrtu razvoja Jugoslavije. Zahteval je, da je treba bolj pojasniti, zakaj dajemo posameznim panogam ugodnejše pogoje gospodarjenja kot drugim. Bolj bi morala biti precizirana tudi kreditna politika do posameznih panog in grupacij.

■ TAKE TURISTIČNE PREDSTAVE SE NISMO IMELI. Tujski promet se je v prvih štirih mesecih povečal za 35 odst., devizni dotok pa za 60 odst. To je dobro znamenje in če bo šlo tako naprej, si lahko obetamo uspešno turistično sezono.

VI. kongres SZDLJ

■ ZASEDANJE REPUBLIŠKE SKUPŠČINE. Gospodarski zbor je pred dnevi soglasno sprejel predlog odloka o potrditvi zaključnega računa sklada SRS za pospeševanje kmetijstva za minulo leto. Na skupni seji z republiškim zborom je razpravljal o osnovnih načelih in smernicah za družbeno gospodarski razvoj SRS v obdobju do leta 1970. Uvodno besedo je imel Miran Košmrlj. Izbrali so posebno komisijo, ki bo ob upoštevanju dosedanjih pripomb izdelala nekatera skupna stališča.

■ ZAPOSTAVLJENO VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK. Na skupni seji začasnih odborov socialnozdravstvenega in prosvetno-kulturnega zbora za preučitev predšolskega varstva so ugotovili, da je varstvo predšolskih otrok močno zapostavljeno, prepuščeno predvsem družinam. V varstvene ustanove je zajetih borih 6,2 odst. predšolskih otrok.

■ SLUŽBA NOTRANJIH ZADEV ZAOSTAJA. Zvezni izvršni svet je razpravljal o poročilu o delu zveznega sekretariata za notranje zadeve in o aktualnih vprašanjih službe notranjih zadev. Pri tem je ugotovil, da je treba zagotoviti materialne in druge pogoje, da bi preprečili zaostajanje službe notranjih zadev za družbenimi potrebami.

■ PROSLAVA DNEVA MLADOSTI. — Osrednja prireditev je bila 25. maja zvečer na stadionu JLA v Beogradu. Tu je letalski podporočnik Mirko Anžel, doma iz Trbovelj, izročil predsedniku Titu štafetno palico z voščili mladine in delovnih ljudi. Ko mu je izročal palico, je očitno ganjen rekel: »Želim ti dolgo in srečno življenje.« Izročitev štafetne palice je bila povezana z mogočno prireditvijo, ki ji je prisostvovalo 50.000 ljudi. Prireditev je bila v znamenju maja, v znamenju mladosti in pomladi, kakor je zapisal beograjski dopisnik »Dela«.

Ko so obiskali predsednika Tita predstavniki delovnih kolektivov, mladine in pionirjev, se je razvil neposreden pogovor. To so bila prisrčna srečanja, ki se jih Tito, kakor je dejal, zmeraj veseli. V pogovoru z obiskovalci je Tito med drugim dejal: »Trdno verujem v naše delovne ljudi.«

VIDA TOMŠIČ: (VII)

Vloga SZDL Slovenije v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja

Demokratičnost in prisotnost najbolj naprednih sil sta izredno pomembni in tesno povezani, kajti mi smo slepi oboževalci demokratičnih oblik. Toda le po demokratični poti sprejet sklep je lahko najtrdnejši porok za uresničevanje svobodnih odnosov dogovorjenega reda brez anarhije. Komunisti morejo opraviti napredno vlogo v družbenem razvoju, ako deluje jejo v celotnem samoupravnem mehanizmu in posebej na tribunah SZDL kot enakopravni občani, če množice razumejo in prevzemajo njihove ideje ter jih uveljavljajo kot svoje v samoupravni praksi. To je tudi pot graditve socialistične družbe, svobodne socialistične osebnosti, ki deluje iz svojega lastnega nagiba in prepričanja.

Ustava je družbeno lastnino opredelila kot družbena proizvajalna sredstva, ki so skupna osnova združenega dela, podlaga samoupravljanju, in zagotovila vsakemu človeku, da lahko dela pod enakimi splošnimi pogoji in si prisvaja plodove lastnega dela po obsegu in kakovosti tega dela. Samo delo in rezultati dela naj postanejo merilo za položaj človeka in seveda tudi za položaj delovne organizacije, komune, republike in federacije.

S tega stališča, ko se lotevamo likvidacije najbolj značilne karakteristike državnolastninskega odnosa, to je vloge države v razširjeni reprodukciji, v akumulaciji, je zdaj prišel razvoj naše socialistične skupnosti do svoje prelomne faze. V tem dejstvu je obsežena zmaga samoupravljanja pri nas, saj smo lahko postavili na dnevni red preraščanje etatističnih oblik v prisvajanju presežnega dela, tako da izpolnjujemo mehanizem, v katerem združeni proizvajalci neposredno razpolagajo s presežnim delom, na podlagi delitve po delu, ne pa na podlagi distribucije, ki sloni na državnem prisiljevanju. S tem pa je dano najmočnejše orožje proti deformacijam, ki jih povzročajo etatistični spori o delitvi presežnega dela, ohranjajoč tendence stalnih ekspropriacij, pa tudi tendence avtarkije, regionalizma, centralizma, unitarizma in nacionalizma.

V vseh družbeno-teritorialnih skupnostih imamo danes opraviti z izredno trdoživimi birokratsko-etatističnimi težnjami. Še vedno je močan vtis, da razmišljamo, in to ne samo v občinah, samo o kategoriji »svojih« sredstev. Razmišljanje v okvirih državne lastnine se suka samo okrog decentralizacije in to ovira polet v graditvi komunalnega sistema in v novih kvalitetah odnosa med delovnimi organizacijami, komunami in republiško skupnostjo, povzroča deformacije v integracijskem procesu in ovira delovno in ekonomsko povezovanje v celotnem jugoslovanskem prostoru in v svetu.

Ko smo postopoma odpravljali zvezo med družbeno-teritorialnimi skupnostmi in gospodarstvom, ki je bila osnovana na delitvi presežnega dela, ko smo ukinili zunaj gospodarstva zbrane investicijske sklade, so trenutne težave v občinah bolj usmerile sile na probleme, ki izvirajo iz starega sistema, in na tisto materialno bazo za gospodarjenje, ki jim je od tega ostala, ko ni bilo več mogoče po administrativni poti zbirati sredstev akumulacije in dohodka podjetja. Pri reorganizaciji našega gospodarskega in negospodarskega družbenega področja smo stalno priče težnjam obdržati razpolaganje nad sredstvi v imenu prebivalstva, zavarovancev, interesov tega ali onega sloja, kraja itd. Zato imamo v Sloveniji opraviti npr. z željo po toliko bankah, komunalnih zavodih za zavarovanje, pa tudi po nekaterih drugih institucijah, ki izpričujejo lokalistične težnje.

Vprašanjem, kako premagati delovanje komune kot pretežno politične oblasti z močnimi elementi etatizma v družbeno-ekonomsko skupnost svobodnih ljudi, ki urejajo svoje zadeve, kako na tej osnovi povezovati ljudi med seboj pri reševanju vseh tistih stvari, ki se lahko rešujejo le kot vprašanja republiške in nacionalne skupnosti ali pa kot vprašanja cele federacije — tem vprašanjem smo se v pripravah za kongres posvetili s posebno skrbjo.

Najtesneje je z razvojem vloge občine, republike in federacije povezan razvoj samoupravljanja na negospodarskem področju. To je področje znanosti, šolstva, kulture, zdravstva, otroškega in socialnega varstva, skratka vse tisto, za kar so že sedaj predvsem skrbele družbeno-teritorialne skupnosti. Zdelo se je, kakor da prihajajo s prekinitvijo administrativnega razpolaganja z dohodkom gospodarstva te dejavnosti v kritično obdobje. Materialna osnova teh dejavnosti pa izhaja iz vloge teh dejavnosti v ustvarjanju skupnega narodnega dohodka, kot načelo dohodka teh služb vsake posebej in vsake njihove delovne organizacije. Težave v realizaciji načela dohodka v družbenih službah so objektivne in subjektivne ter jih ni mogoče čez noč premagati.

Zadnja leta smo neštetokrat razpravljali prav o tem vprašanju, saj je jasno, da je moderna družba v veliki meri odvisna od teh dejavnosti. Materialna proizvodnja je predvsem baza in sredstvo, medtem ko je razvoj tako imenovane negospodarske dejavnosti neposredno povezan z boljšim, bogatejšim, kulturnejšim, srečnejšim življenjem posameznika, družine in družbe, s svoje strani pa so te dejavnosti tudi pogoj za razvoj baze same, predstavljajo osamosvojeno bolj ali manj posredno duhovno potenco dela in produkcije. Znan je revolucionarni učinek uporabe znanosti za razvoj produktivnosti dela, da ne govorimo o drugem.

Toda določiti delež posamezne teh dejavnosti v narodnem dohodku, natančno izmeriti ta delež, ugotoviti, kako se tu meri učinek vloženih sredstev, kako hitro se tu obračajo in vračajo — vse to so vprašanja, s katerimi se danes ukvarja znanost tudi v svetu, ki pa smo jih pri nas začeli praktično urejati, ker ne moremo čakati na odkritja objektivnih meril, ki so doslej očitno še bolj ali manj sporna. Opirati se moramo predvsem na doseženo razumevanje teh vprašanj, na obstoječe družbene možnosti za vlaganje v te dejavnosti, da bi se skladneje razvijale.

Načelo dohodka je v negospodarskih dejavnostih sploh začetek uveljavljanja samoupravnosti v njih. Načelo dohodka v posameznih vejah teh dejavnosti pa ni bilo razumljeno, predvsem pa tudi resnično ni moglo biti uveljavljeno, kot bi že lahko bilo glede na dokaj jasna načelna izhodišča.

SINDIKAT O KADROVSKO SOCIALNIH SLUŽBAH

Prepočasi se zavzemamo za spremembe

Na zadnji seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, so razpravljali največ o problematiki kadrovsko socialnih služb v delovnih organizacijah. Te službe so pri nas dokaj slabo urejene in v njih še vedno delajo sekretarji stare vrste. Politika zaposlovanja in tudi politika izobraževanja zaposlenih sta seveda temu primerni: vse prej kot dobri!

Že kolikokrat je bilo ob razpravah o kadrovski problematiki načeto vprašanje razvijanja sodobnih kadrovskih služb. Poudarjeno je bilo tudi to, da je treba štipendirati kadrovske strokovnjake, ki bi te službe vodili. Uspeha do zdaj ni, vsaj vidnega ne. Se vedno nimamo kadrovikov in psihologov, ki bi znali na novo zaposlene pravilno usmerjati na ustrezna delovna mesta in podobno. Posamezne delovne organizacije (žal so zelo redke), so sicer razpisale štipendije za slušatelje višje kadrovske šole, večina organizacij pa se za to ni odločila. Tako obiskuje predavanja na tej šoli zdaj le nekaj izrednih študentov z našega konca. Za enkrat še nobena delovna organizacija nima zaposlenega socialnega delavca, ki bi se bavil s socialno problematiko zaposlenih.

Kadrovsko socialne službe so v zelo tesni zvezi z zaposlovanjem in s pametnim izkoriščanjem zaposlenih delavcev. Predsedstvo je menilo, da danes ne moremo več zaposlovati brez primernih programov. Zategadelj bo ObSS priredil več posvetov po delovnih organizacijah in jih skušal spodbuditi k večjemu zanimanju za sodobne kadrovsko socialne službe. Želeno je, da bi se v časnikih pojavili razpisi štipendij za študij te stroke.

Letos bodo začeli graditi največ hiš

Letos bodo začeli graditi v Ribnici 35, v Sodražici pa 5 enostanovanjskih hiš, medtem ko bodo zgradili v Loškem potoku 2 hiši, v Dolenji vasi pa 3. Vse bodo last zasebnikov. Večina jih grade lastniki sami (s pomočjo posojil podjetij ali brez njih), nekateri pa jih bodo dali delati tudi podjetjem (sem spada del zaposlenih v inozemstvu). Letos bodo torej zasebniki v Ribnici začeli graditi doslej največ hiš.

— Zdaj pa preberi Janezku kakšen članek o razvoju domačega turizma!

Nov izolacijski material?

V sevniškem komunalnem podjetju, s sedežem v Boštanju, že dalj časa preizkušajo novi izolacijski material, ki so ga sami odkrili. V nasprotju z gradivi, ki so jih gradbeniki do sedaj v ta namen uporabljali, je njihov izdelek iz anorganskih snovi. Dosedanji poizkusi kažejo, da bo kvalitetnejši kot doslej znani materiali. Nedavno so ga poslali tudi v preizkus. Če bodo ugotovitve ugodne, ga bodo začeli izdelovati tudi za trg.

Ni običaj, da se taka, razmeroma majhna podjetja ukvarjajo tudi z novatorstvom. Že samo vztrajno prizadevanje k novemu zasluži pozornost. Naša dežela je glede izumiteljstva med zadnjimi v Evropi, čeprav imamo celo vrsto institutov, ki pa na žalost prijavijo na leto manj patentov kot društva upokojencev.

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

KB v Novem mestu

Na sejmišču nižje cene

Na novomeškem sejmišču je bilo 30. maja naprodaj 763 prašičkov vseh velikosti, prodanih pa je bilo le 615. Ker tokrat ni bilo posebno veliko kupcev, so morali živinorejci v ceni malce popustiti. Manjši pujski so veljali 12.500 do 21.000 dinarjev, večji pa 22.000 do 34.000 dinarjev.

slovenija avto

OBRAT SERVISOV LJUBLJANA

razglaša

prosta delovna mesta

V SERVISU »ZASTAVA«, KRŠKO

in sicer za:

1. KV AVTOMEHANIKE
2. KV AVTOELEKTRIČARJA

POGOJ:

nad 5 let prakse. Pod točko 2. zagotovljeno družinsko stanovanje.

Nastop službe je mogoč takoj.

Osebni dohodek po učinku (pravilnik).

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

SLOVENIJA AVTO — SERVIS ZASTAVA — KRŠKO

Kmetijski nasveti

AMERIŠKI KAPAR

Srh spreleti sadjarje, ko slišijo za to drobno, nevarno sesajočo žuželko, ki se je pri nas prvič pojavila tik pred drugo svetovno vojno v Prekmurju in v Slovenskih goricah. Prvotna domovina tega škodljivca je Kitajska, od koder so ga s sadikami v drugi polovici prejšnjega stoletja prenesli v Kalifornijo, kjer je uničil vse stare kmečke sadovnjake. Od tu je bil prepeljan v Evropo in šele iznajdba žvepleno-apnene brozge je ublažila njegov pohod. Slovenija, posebno štajerska, je do njegovega pojava izvozila na tisoče vagonov jabolk. Danes je to tako imenovani karantenski škodljivec in od njega okuženega sadja noče v tujini nihče več kupiti.

■ **Ameriški ali kalifornijski kapar** ali kapar San José je le eden od vrste kaparjev, ki pa je najnevarnejši. Kaparje ali ščitaste uši ločimo po zunanji obliki (vejičasti in češpljev kapar) ali pa po obliki zadka, če ga damo pod drobnogled. Na plodovih jih zelo hitro spoznamo, saj so le-ti pokriti z okroglimi rdečimi pegami, ki imajo na sredi pod majhnim ščitkom, ki ga lahko z nohtom odluščimo, sesajočo ličinko. Podobno se prisesajo tudi na vejice in liste in milijoni v nekaj letih uničijo drevo.

Največji krivec, da naši sadovnjaki propadajo, je prav ta škodljivec, zato se je treba z njim temeljito spoprijeti. V Ameriki, kjer temeljito škropijo, škodljivec ni več tako nevaren.

■ **Zimsko škropljenje** izvedemo tako, da z drevesnimi karbolineji ali dinitrokrezolnimi pripravki (kreosan, rumesan) ali z žvepleno-apneno brozgo vse sadno drevje temeljito škropimo v primernem času, od novembra do konca marca. Vendar ni dovolj samo zimsko škropljenje, če hočemo sadno drevje obvarovati pred škodljivcem, moramo škropiti tudi poleti. V drugi polovici junija, ko je po drevju največ gibljivih kaparjevih ličink, škropimo z parathionom ali diazinonom ali z nikotinskimi pripravki v nizkih koncentracijah. Vsaka dva tedna škopljenje ponavljamo, dokler je potrebno.

■ **Češpljev kapar** je najhujši sovražnik češpljevih nasadov. Je večji od ameriškega, njegova samica ima podobo precej velike kapice. Včasih je drevo tako napadeno, da je črno kot od saj. Škodljivca uničujemo na isti način kot ameriškega kaparja. Zanj zadostujejo še manjše koncentracije.

Predvsem pa je važno, da preprečimo širjenje. Sadike morajo biti razkužene. To naredijo v drevesnicah tako, da v posebnih zaprtih prostorih spuste na nje strupeno cianovodikovo kislino, ki kaparje zanesljivo uniči.

KLOPOTEC

Anton Čehov:

REVEŽ

„Milostljivi gospod! Bodite tako dobri pa se usmilite nesrečnega, lačnega človeka! Že tri dni nisem jedel... niti petice nimam, da bi plačal prenočišče, prisežem vam pri bogu! Osem let sem bil vaški učitelj, potlej sem izgubil službo zavoljo intrig na okraju. Padel sem kot žrtev ovaduštva. Vidite, bo že dobro leto, kar tavam brez službe.«

Advokat Skvorcov je pogledal sivkasto raztrgano obleko prosilca, njegove kalne pijane oči, rdeče lise na licih, in zazdelo se mu je, da je tega človeka že prej nekje videl.

»Zdaj mi ponujajo službo v Kaluškši guberniji,« je nadaljeval prosilec, »pa kaj, ko nimam sredstev, da bi se odpeljal tja. Pomagajte, usmilite se me! Saj me je sram prositi, toda sila kola lomi.«

Skvorcov je pogledal prosilčeve galoše. Ena je bila visoka, druga nizka, in nenadoma se je spomnil.

»Poslušajte: če se ne motim, sem vas bil srečal predvčerajšnjim na Sadovi ulici,« je rekel advokat. »Ampak tedaj mi niste rekli, da ste vaški učitelj, temveč študent, ki so ga izključili. Se spominjate?«

»Naa... ni mogoče!« je zamomljal prosilec v zadregi. »Sem vaški učitelj, in če želite, vam pokažem dokumente.«

»Nehajte no lagati! Rekli ste, da ste študent. Povedali ste mi celo, zakaj so vas vrgli iz šole. Se spominjate?«

Skvorcov je zardel, od studa spačil obraz in se obrnil od razcapanca.

»To je nesramno, gospod!« je kriknil razkačeno. »To je sleparija! Poslal vas bom na policijo, vrag vas vzemi! Revni ste, lačni, vendar vam to ne daje pravice, da tako nesramno, brezvestno lažete!«

Razcapanec je prijel za kljuko in zmedeno, kot ujet tat, pogledal v sprejemnico.

»Saj ne... ne lažem...« je zamomljal. »Dokumente lahko pokažem.«

»Kdo vam bo pa verjel?« je razburjeno nadaljeval Skvorcov. »Eksploatirate simpatijo družbe do vaških učiteljev in študentov — to je grozno nizkotno, umazano, to je nezaslišano!«

Skvorcov se je ujezil in neusmiljeno ozmerjal prosilca. S svojo predrzno lažjo je razcapanec prebudil v njem stud in odpor, oblatil je tisto, kar je Skvorcov tako ljubil in spoštoval pri samemu sebi: dobroto, rahločutno srce, sočutje do trpečih ljudi. S svojo lažjo, z brenkanjem na sočutje je »subjekt« kratko malo omadeževal miloščino, katero je Skvorcov s čistim srcem tako rad dajal revežem. Razcapanec se je najprej opravičeval, potem pa je umolknil in osramočeno povesil glavo.

»Gospod!« je vzdihnil in si dal roko na srce. »Res sem... lagal! Nisem ne študent ne vaški učitelj. To sem si izmislil! Pel sem v ruskem zboru ljudskih pesmi, potlej pa so me zavoljo pijančevanja vrgli ven. Toda kaj naj počnem? Verjemite mi, da brez laži ne gre! Če povem po pravici, mi živ krst ne bo nič dal. Zavoljo resnice lahko umreš od lakote in zmrzneš brez prenočišča! Saj imate čisto prav, jaz to razumem, toda... povejte mi, kaj naj naredim?«

»Kaj neki? Vprašate, kaj bi naredili?« je kriknil Skvorcov in stopil k njemu. »Delajte, nič drugega! Delati je treba!«

»Delati... Saj to celo sam razumem, ampak kje naj najdem delo?«

»Neumnost! Mladi ste, zdravi, krepki, za vsakim vogalom lahko najdete delo, če bi se vam ljubilo. Toda vi ste leni, razvajeni, vdani pijači! Iz vas smrdi žganje kot iz soda! Prepustili ste se lažem, razvratu, do konca; zmožni ste zgolj beračenja in laganja! Še malo vas ne mika fizično delo! Ne diši vam, da bi šli za hišnika ali v tovarno!«

»Bogme, tole, kar vi govorite...« je rekel prosilec in se grenko nasmehnil. »Kje pa naj najdem fizično delo? Da bi šel za komija, je že prepozno, v trgovini moraš začeti kot deček, za hišnika me nihče ne bi vzel, če pa hočeš priti v tovarno, moraš znati obrt, jaz pa pod milim bogom ničesar ne znam.«

»Neumnost! Zmeraj najdete izgovor! Ali bi vas mikalo sekati drva?«

»Ne rečem, da ne, toda danes še poklicni drvarji sedijo brez dela.«

»No vsi zajedavci se tako izgovarjajo. Bi hoteli pri meni sekati drva?«

»Izvolite, bom pa sekal...«

»Izvrstno, bom videl... Imenitno, poskusimo!«

Skvorcov si je kar škodoželjno pomel roke in poklical iz kuhinje kuharico.

»Vidiš, Olga,« ji je rekel, »popelji tega gospoda v drvarnico pa naj seka drva.«

Razcapanec je skomignil z ramo, kot bi bil v dvomu, in boječe šel za kuharico. Po njegovi hoji bi človek sklepal, da ne gre drva sekat zato, ker je lačen in ker bi rad zaslužil, temveč zgolj iz samoljubja in sramu, ker se je ujel na besedo. Bilo je tudi očitno, da ga je žganje močno uničilo, videti je bil slab, čisto brez volje do dela.

Skvorcov je pohitel v jedilnico. Skozi okno na dvorišče je videl drvarnico in vse, kar se je tam dogajalo. Razcapanec n kuharica sta stopila iz kuhinje in po umazanem snegu zavila v drvarnico. Olga je jezno ogledovala svojega sopotnika, odklenila drvarnico in zlobno zaloputnila vrata.

»Nemara sem jo zmotil, ko je pila kavo,« je pomislil Skvorcov. »Uh, kako hudobno bitje!«

Potem je videl, kako se je lažni učitelj in lažni študent usedel na klado, si s pestmi podprl rdeča lica in nekaj premišljal. Ženska mu je vrgla pred noge sekiro, jezno pljunila in, sodeč po premikanju ustnic, klela in psovala. Razcapanec je boječe potegnil k sebi poleno, si ga postavil med noge in neodločno mahnil po njem s sekiro. Poleno se je zamajalo in padlo. Spet ga je potegnil k sebi, si puhnil v ozeble roke in znova mahnil s sekiro tako previdno, kot bi se bal, da se bo usekal po galoši in po prstih.

Skvorcova je jeza že minila. Postalo ga je že kar malo sram, da je tega razvajenega, pijanega in morda bolnega človeka poslal na tako težko delo.

»No, nič zato,« si je mislil, ko je šel iz jedilnice v kabinet. »Saj mu bo samo koristilo.«

Čez eno uro je prišla Olga in povedala, da so drva nasekana.

»Prav, daj mu pol rublja,« je rekel Skvorcov. »Če hoče, lahko pride sekat zmeraj okrog prvega... Se bo že našlo delo.«

Prvega se je razcapanec res oglasil in zaslužil pol rublja, čeprav je komaj stal na nogah. Poslej je večkrat prišel in zmeraj so mu našli delo: zdaj je kidal sneg na dvorišču, zdaj drva ali iztepaval prah iz preprog in žimnic. Vselej je dobil za svoje delo 20 do 40 kopejk, nekoč pa so mu dali celo stare hlače.

Ko se je Skvorcov selil v novo stanovanje, je razcapanca najel, da je pomagal pri selitvi. Tokrat je bil trezen, mračen in molčeč. Hodil je s povešeno glavo, pohištva se je komaj dotikal in sploh ni skrival, da se mu ne ljubi delati. Le krčil se je od mraza in bil v zadregi, ko so se vozniki smejali njegovi lenobi, nemoči in strganem plašču. Po selitvi ga je Skvorcov poklical v pisarno.

»No, vidim, da so moje besede vplivale na vas,« je rekel in mu dal rubelj. »Vidim, da ste trezni in da se ne izogibljete dela. Kako se pišete?«

»Luškov.«

»No, Luškov, lahko vam priskrbim drugo delo, lažje. Znate pisati?«

»Znam.«

»Prav. Jutri pojdite s temle pismom k mojemu tovarišu pa vam bo dal stvari za prepisovanje. Pridno delajte, ne pijančujte in ne pozabite mojih naukov. Zbogom!«

Zadovoljen, da je spravil človeka na pravo pot, je Skvorcov prijazno potrepljal Luškova in mu ob slovesu celo segel v roko. Luškov je vzel pismo in šel. Poslej se sploh ni več oglasil.

Minili sta dve leti. Ko je Skvorcov nekoč stal pri gledališki blagajni, je zagledal ob svoji strani majhnega človečka z ovčjim ovratnikom in v kapi iz tjulenje kože. Možiček je plaho prosil blagajnika za vstopnico na galerijo in jo plačal z bakreno petico.

»Luškov, ali ste res vi?« ga je vprašal Skvorcov, ki je bil spoznal svojega nekdanjega drvarja. »No kako je z vami? aj počnete? Dobro živite?«

»I, kar gre... Sedaj sem v službi pri notarju, zaslužim 35 rubljev.«

»No, hvala bogu! Izvrstno! Sem res vesel, zelo vesel, Luškov! Saj ste nekako moj varovanec. Jaz sem vas spravil na pravo pot. Se spominjate, kako sem vas bil ozmerjal, a? Toliko da se niste v zemljo vdrli. Lepo, lepo, dragi moj, da mojih besed niste pozabili.«

»Hvaležen sem vam,« je rekel Luškov. »Ko bi ne bil takrat prišel k vam, bi še danes lagal, da sem učitelj ali študent. Pri vas pa sem se rešil, izkopal iz jame.«

»Me zelo zelo veseli!«

Dore Klemenčič-Maj: Šercerjeva brigada pri počitku. Litografija po partizanski skici iz leta 1943 (gozd pri Turjaku)

»Da, hvala vam za dobre besede in dobro delo. Imenitno ste govorili takrat. Hvaležen sem vam, pa tudi vaši kuharici, bog daj zdravje tej dobri in plemeniti ženski. Res, izvrstno ste govorili takrat, hvalo sem vam dolžan, vsekakor, toda življenje mi je tedaj rešila pravzaprav vaša kuharica Olga.«

»Olga? Kako to?«

»Lejte, kako je bilo. Prišel sem k vam drva sekat. Olga me je nadrla: ‚Uh! Ti pijanec! Zavrženec! Še hudič bi te ne maral!' Potlej se je usedla predme, postala žalostna, me pogledala v obraz in zajokala: ‚Nesrečen človek si! Ni zate veselih ur ne na tem svetu ne na onem svetu, pijanec si, v peklu se boš kuhal. Beden si, nesrečen!' In tako naprej, veste. Joj, kako se je namučila, kako najokala zaradi mene, kar povedati ne morem. Toda kar je najvažnejše — namesto mene je sekala drva! Veste, gospod, jaz pri vas niti enega polenčka nisem razklal, vse samo Olga. Zakaj me je rešila, zakaj sem se spreminil, ko sem jo gledal, zakaj se odpovedal celo pijači, vam sploh ne znam pojasniti. Vem le to, da so njene besede in plemenito ravnanje spremenile mojo dušo, spreobrnila me je, in tega ji nikdar ne bom pozabil. No, zdaj pa že zvoni.«

Luškov se je priklonil in odšel na galerijo.

Aforizmi

»Vsakdo lahko predstavi laž tako, da je videti kot resnica. Da bi pa resnico lahko predstavil kot laž, mora biti človek umetnik — ali politik.«

Winnifred Woolf, ameriška pisateljica

»Med zgodovinarji naletimo na mnoge tožilce, branilce ali sodnike, a le redko na priče.«

Dean Acheson, bivši ameriški minister za zunanje zadeve

»Tudi v zakonu je demokracija boljša od diktature«.

Audrey Hepburn, ameriška filmska igralka

Konference so odlično sredstvo za tako dolgo diskusijo o problemih, dokler ne postanejo le-ti neaktualni.

Jerry Lewis, ameriški komik

V Franciji so vsi proti generalu de Gaullu — razen volivcev.

Roger Massipes, urednik pariškega časopisa »Le Figaro«

Z etičnega stališča je tehnika v dobi svoje rosne mladosti.

Romano Gardinni, nemški filozof

Lepoto spoznaš ob prvem pogledu, resnico z drugim.

Carl Orff, nemški komponist

Moški so zelo domišljavi, ker znajo misliti, vendar jim to nič ne pomaga, ker znajo ženske vse bolje.

Fernandel, francoski komik

So ljudje, ki tudi misli sterilizirajo, ker se boje — bakterij.

Stanislav Jiri Lec

Vse zaradi žene

Strokovnjaki, ki proučujejo zakone tržišča, so ugotovili, da je prodaja avtomobilov odvisna od žena.

Sherwood Eckbert, generalni predsednik družbe Studebacker, je nekega dne poklical k sebi stilista Raymonda Levyja. Le-ta je za 20 odstotkov povečal prodajo cigaret »Lucky strike« zgolj zato, ker je spremenil barvo škatle.

»Opravili smo obsežno raziskavo tržišča,« je dejal direktor. »Ugotovili smo, da naše avtomobile konstruirajo samo moški za moške, izbirajo pa jih žene.«

»Tudi jaz sem prepričan o tem,« je dejal Levy.

»Žene obožujejo hitrost, bojijo se pa tveganja,« je nadaljeval Eckbert. Ljubijo udobnost, a zaradi nje nočejo žrtvovati elegance. Ali se strinjate s tem?«

Levy se je strinjal in po tem pogovoru se je rodil Studebackerjev avanti, model, ki vzbuja vtis hitrosti tudi, kadar stoji.

Georg Walker, nekdanji profesionalni igralec rugbyja, je postal prvi Fordov svetovalec. Njegovo prepričanje je približno takole:

V družini je žena tista, ki odloča o nakupu avtomobila, tudi če je mož prepričan, da je on spodbudnik.

Strokovnjaki priznavajo, kar so doslej skrivali: da so žene tiste, ki so dosegle mehke karoserije in udobne sedeže. Ko bi ne bilo žena, bi bili sedeži podobni otroškim košaram.

Ženam je v avtomobilu namenjenih tisoče drobnjarij: police za rokavice, mreže za drobne predmete, blazinice, naslanjala za roke, ščitniki zoper sonce, gretje ogledala, pepelniki — in povsem razumljivo — radio. Številne izboljšave, ki jih konstruktorji opravljajo na vozilih, so nastale predvsem zaradi žena. Kadar zakonca izbereta model za poskusno vožnjo, je mož tisti, ki je očaran od hitrosti voza, žena pa preizkuša udobnost sedežev, prostor za noge, vidljivost skozi stekla... In bodite prepričani, da bo mož kupil prav tisto vozilo, ki ga je njegova žena ocenila za najboljše.

V ZDA že dalj časa naslavljajo reklamne prospekte na žene. Ko listate magazine in revije, ne boste videli avtomobila, ne da bi v njem — ali ob njem — slonela žena.

Prav tako je tudi zaradi žena armaturna plošča v avtomobilu čisto nizko nameščena. Tudi vrata avtomobilov so vedno širša, da ne ovirajo žene pri vstopu in izstopu. Konstruktorji celo preizkušajo nov tip vrtljivih sedežev.

Organizatorji zadnjega salona avtomobilov v Parizu so izjavili:

»Prihodnje leto bomo rezervirali en dan ali večer samo za obiskovalke razstave!«

Industrija avtomobilov računa s skupno močjo žena. Če bi bilo odvisno samo od moškega, bi le-ta zmanjšal željo po vožnji, ki mu je skozi vedno bolj naraščajoči promet in zaradi težav pri parkiranju že tako postala dolgočasna. Toda vozi zaradi žene. Dejansko je velika večina avtomobilistov copatarjev, ki jih žene silijo, da hodijo v gledališče, na izlete, da vzbujajo zavist pri sosedih in da — čisto preprosto — pogosto menjajo kraj bivanja. Kajti znano je, da žene nočejo dolgo ostati na enem in istem kraju.

Komisija za razpis delovnega mesta ravnatelja pri

OSNOVNI ŠOLI VELIKI GABER

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Pogoji: profesor, predmetni učitelj ali učitelj z najmanj 5-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom. Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite razpisni komisiji v roku 10 dni po objavi razpisa.

Komisija za razpis delovnega mesta ravnatelja pri

OSNOVNI ŠOLI ŠENTRUPERT

razpisuje delovno mesto

RAVNATELJA

Pogoji: učitelj, predmetni učitelj, profesor z najmanj 10-letno prakso in opravljenim strokovnim izpitom. Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite razpisni komisiji v 15 dneh po objavi razpisa.

Črnomaljska pisanica

V soboto zvečer so fanfare svečano oznanile konec IX. srečanja slovenskih amaterskih skupin. Črnomaljsko občinstvo, ki je teden dni z zbrano pozornostjo napolnjevalo dvorano, se je poslovilo od zadnje gostujoče skupine in strokovna žirija je sedla k posvetu, da izbere najboljšo skupino in odloči, kdo bo zastopal našo republiko na desetem jubilejnem festivalu amaterskih gledališč na Hvaru

Če se na hitro ozremo nazaj in pretehtamo bero vseh predstav, pogovorov in spoznanj, moramo ugotoviti, da je bilo letošnje srečanje zanimivo, plodno, pestro in poučno, pa tudi malček grenko.

Spored dramskih skupin je bil tako raznolik v programskih, režijskih in igralskih prizadevanjih, da bo nemara najbolje, če se za hip pomudimo pri najbolj zanimivih, a tudi spornih predstavah.

Prvi večer je izpolnila klasična komedija Carla Goldonija »Ribiške zdrahe« v izvedbi šentjakobskega gledališča iz Ljubljane, ki jo je odlikovala predvsem ubrana ansambelska igra. Avditoriju so se prikupili tudi Celjani z lahkotno, nezahtevno, a očarljivo komedijo »Dva ducata rdečih vrtnic«, v kateri je kar mrgolelo izvirnih igralskih domislic in situacij. Če sta ti dve predstvi znali izvabiti smeh in smo se ob njih sprostili, smo se krepko zamislili ob vsebinski izbiri koprskega Odra mladih, ki se je spoprijel z enim najmočnejših pa tudi najzahtevnejših vrhov evropske dramatike, J. P. Sartrom. »Zaprta vrata« jasno izpričujejo iskreno prizadevanje koprskih ljubiteljev vzgojiti gledalstvo in razbiti pregrajo med njimi in razumevanjem moderne dramatike. Zgled, ki bi ga veljalo marsikje posnemati! Z deli, napisanimi ob robu naše revolucije, sta se predstavili kar dve gledališči. Jeseničani so v dostojnem scenskem okviru zaigrali Matkovićevo dramo »Na koncu poti«, v kateri se je nanizalo nekaj žlahtnih igralskih likov. Manj sreče so imeli Trboveljčani, ki so na odru oživeli dramo Mire Miheličeve »Svet brez sovraštva«. V delu je vse preveč abstraktnega humanizma, polno parol, ki so izgubile svojo srž, da bi usode zapornic, ki čakajo na transport in med katere se prepleta dilema glavne junakinje, ali naj žrtvujejo komaj rojenega otroka in ne izda moža ali obratno, izzvenele prepričljivo in resnično presunljivo. Bržkone bi lahko trboveljske igralke v kateremkoli drugem delu dosti bolj uspešno razkrile svoje igralske sile. Gledalci so očitno težko pričakovali prihod ansambla Prešernovega gledališča iz Kranja, saj so bile vstopnice za predstavo »Desetega brata« razprodane že dan poprej. Žal pa je omenjeno gledališče s slabo Govekarjevo dramatizacijo in nedomiselno in z zlagano romantiko obremenjeno režijo kaj slabo počastilo izid stoletnice prvega slovenskega romana. Po svoji zunanji in notranji podobi so bili odrski liki kaj malo podobni osebam, ki jim je Jurčič navdihnil pristno domačijsko žlahtnost. Dokaz več, da uprizarjanje tako imenovanih ljudskih iger ni lahka stvar, da se je je treba lotiti z vso rahločutnostjo in poznavanjem, ker se lahko zgodi — in kar se je v tem primeru tudi zgodilo — da ponudimo publiki popačeno in osiromašeno obličje že tako redke dediščine slovenske klasike. Satirično gledališče, čeprav trd oreh tudi za poklicne ustanove, je zaživelo v drugi predstavi Jeseničanov, v Mikelnovi »Inventuri 65«. Razgibani, četudi ne vedno enako ubrani ansambel, je pod domiselno in duhovito režiserjevo roko izpričeval odlike brechtovskega političnega teatra in tako dokazal, da je aktualna politična satira popolnoma primerna tudi za amaterske odre, posebno če je prilagojena krajevnim razmeram in kaže družbi neusmiljeno ogledalo napak in nepravilnosti. Za največje presenečenje dramskega srečanja pa so poskrbeli Mariborčani z krstno jugoslovansko izvedbo dela irskega dramatika Syngea: »Vražji fant z zahodnega sveta«. Igralci ljubiteljske skupine »Slava Klavora« iz Maribora, ki združuje v svojih vrstah predvsem mlade ljudi, so v scenski, igralski podobi in v vzdušju razkrili vse tipične lastnosti te male otoške dežele in po pravici jim je pripadla čast, da bodo predstavili dosežke slovenskega amaterizma na desetem jubilejnem hvarskem festivalu.

In če se po tem kratkem pregledu vprašamo, kako je z amaterizmom, ki zlobni glasovi govorijo, da propada, je odgovor odločen NE! Če se je plima nekdaj izredno močnih in znanih amaterskih skupin znižala v oseko, je to le znak izmenjave generacij, trenutna otrplost, ko se stari poslavljajo, mladi pa še iščejo poti. Zato jim je treba nuditi načrtno vzgojo in jih čim številneje pritegniti v ljubiteljske vrste, je eden sklepov razgovora za črnomaljsko okroglo mizo.

P. S. Občinstvo belokranjske metropole se je v javni anketi takole odločilo: od osemdesetih listkov, ki so jih razdelili med abonmajske obiskovalce revije, jih je bilo izpolnjeno oseminšestdeset. Tako je publika dodelila prvo mesto »Vražjemu fantu z zahodnega sveta« s 24 glasovi, sledé mu »Na koncu poti« z 12, »Dva ducata rdečih vrtnic« z 10, »Deseti brat« z 8, »Inventura 65« ter »Svet brez sovraštva« s 5, »Zaprta vrata« s 4 glasovi, medtem ko za »Ribiške zdrahe« ni glasoval nihče od anketirancev, verjetno zato, ker so delo igrali v tržiškem narečju, ki pa je belokranjskemu brez dvoma precej tuje. —ABV—

PRIZNANJE GOSTITELJEM

»... Zavesa je padla in fanfare z balkona so sporočile, da je deveto srečanje dramskih skupin Slovenije končano, da je parlament slovenskih gledaliških entuziastov končal svoje IX. zasedanje. Človek se v teh trenutkih nehote vpraša, ali je res minilo že devet let od takrat, ko smo se brez vsakih izkušenj, pa vendar z veliko zagretostjo odločili za to, da se vsako leto srečamo, da na teh srečanjih kritično ocenimo svoje delo in svoja prizadevanja, da se odkrito in z vso prizadevnostjo pogovorimo o naših uspehih in neuspehih, pa da na koncu skušamo najti pot za boljše in plodnejše delo. Res je, minilo je devet let, in tudi v letošnjem delovnem programu našega srečanja smo si imeli marsikaj povedati. Osem predstav, nekaterih bolj, drugih manj uspešnih, se je v teh dneh zvrstilo pred nami in osemkrat v tem tednu ste vi, spoštovani gledalci, napolnili ta avditorij. Prepričan sem, da ne izražam samo mnenja stalnih spremljevalcev tega srečanja, ampak tudi mnenja vseh nastopajočih skupin, če rečem, da se od gostiteljev še nikoli nismo tako težko poslavljali, kakor se poslavljamo letos. Ob tej priložnosti mi dovolite, da v imenu vseh nastopajočih skupin izrečem iskreno zahvalo vsem Črnomaljcem, ki so večer za večerom polnili to dvorano, občinskemu svetu kulturnoprosvetnih organizacij, ne nazadnje občinski skupščini ter vsem, ki so nam pomagali pri organizaciji srečanja.

Ko zaključujem deveto srečanje dramskih skupin Slovenije, se zahvaljujem vsem tisočim ljubiteljem gledališke umetnosti ter vsem nastopajočim skupinam z željo, da bi naša prizadevanja v pripravah na deseto, jubilejno srečanje rodila čim večje uspehe!«

(Zaključne besede Janeza Šmona, predsednika dramskega sosveta pri republiškem svetu Svobod in prosv. društev — v Črnomlju, 28. maja zvečer)

Letošnji Levstikovi nagrajenci

V petek zvečer sta direktorica Mladinske knjige Zorka Peršič in glavni urednik založbe pisatelj Ivan Potrč podelila v prostorih narodne in univerzitetne knjižnice Levstikove nagrade za leto 1965. Dobili so jih: pisatelj **Leopold Suhadolčan** za knjigo Veščan in pajac, slikarka **Melita Vovk-Stihova** in slikar **Jože Ciuha** za izvirne ilustracije v nekaterih knjigah, ki so lani izšle pri MK, ter **Jožko Battestin** za mikroskop »Pionir«.

Letos je Mladinska knjiga podelila Levstikove nagrade že sedemnajstič in tako znova potrdila tradicijo, po kateri izmed vseh jugoslovanskih založb že nadalje daje zaslužena priznanja pisateljem, in drugim zaslužnim delavcem za poljudnoznanstvena dela. — Po slovesnosti so v narodni in univerzitetni knjižnici odprli razstavo, ki prikazuje lanskoletno založniško dejavnost Mladinske knjige. Založba je samo lani izdala pribl. 260 knjig. Posebej je na razstavi prikazano tudi delo ilustratorjev, katerih velika zasluga je izredna priljubljenost izdaj MK pri nas in na tujem.

Kranjski »Deseti brat« v Novem mestu

Prešernovo gledališče iz Kranja, ki je minuli teden sodelovalo na devetem srečanju dramskih skupin Slovenije z Jurčičevim »Desetim bratom«, je isto delo uprizorilo v nedeljo, 29. maja, zvečer tudi v Novem mestu. Številni obiskovalci v dvorani kulturnega doma so s priznanjem sprejeli izvedbo utigranega igralskega ansambla, četudi jih je malce motila gorenjska izgovarjava.

Spet slikarska kolonija v Prilepu

V Makedoniji se bodo letos že devetič zbrali slikarji iz raznih krajev Jugoslavije na slikarsko kolonijo. Prireditelj — občinska skupščina Prilep — bo kril stroške bivanja slikarjev v tem lepem kraju, o katerem ponesejo umetniki vsako leto glas daleč po svetu. Lepote Prilepa prihajajo s slikami v razna naša in tuja mesta, kar spet pripomore k rasti tujskega prometa v Makedoniji.

V. Magyar: CIGANSKA LJUBEZEN (barvna slika na lesu, 1966) Foto: Zupančič

„Dolenjska mi je prirasla k srcu"

Stožčasti hribi z zaobljenimi vrhovi kot da so zrasli iz brezna, tu in tam kakšno mušničasto drevo, čisto spodaj vstopajo otroci, previdno kot v močvirje. Stopajo v sanjsko pokrajino.

Slika ima naslov »Otroške sanje«.

»Hotel sem prikazati, kako v sanjah padamo in se dvigamo, kako se bojimo,« pravi Viktor Magyar.

Sediva ob turški in počasi razgrinjava svet njegovega naivnega slikarstva.

»Otroške sanje« niso vse, kar je napravil. Ker je v njih povedal, kar je hotel, pa so mu posebno drage. Drage so mu tudi zato, ker označujejo njegovo smer, način in tehniko njegovega likovnega izraza.

Kaj je pravzaprav likovno ustvarjanje, ki ga Viktor Magyar goji že od otroških let?

Poznavalci so mu soglasno odredili mesto v naivnem slikarstvu.

Tudi Viktor Magyar meni, da ima njegovo delo največ skupnega s tistim, kar je ustvarila skupina naivcev z najmočnejšimi zastopniki, kot so Ivan Generalić, Krsto Hegedušić in drugi. Sam se je znašel med »učenci« hlebinjske šole, s katerimi je leta 1961, ko je postal član Društva naivnih umetnikov Hrvatske, tudi prvikrat razstavljal.

Magyar dela veliko. Motive jemlje iz okolja in vsakdanjega življenja. Okolica Čateža pri Veliki Loki, kamor sta z ženo prišla učiteljevat pred tremi leti, je prava zakladnica motivov. Dolenjski svet, ki je tod še ves pradaven, idiličen in lep, mu je prav prirasel k srcu. Upodablja ga venomer, tako, da bi čimbolj zadihala duša te zemlje.

Viktor Magyar: »Slikam zaradi notranje potrebe in zato, da bi moje slike prišle ljudem v roke.«

»Ko sem zvedel, da bom lahko prišel na Čatež, me je radost kar prekipela. Zakaj izpolnilo se mi je to, kar sem od nekdaj želel: živeti in delati v kraju, kjer bi lahko dal duška svojemu likovnemu delu. Zdaj sem tu in ne bi več rad zamenjal kraja,« je povedal odločno.

Iz Motnika pri Kamniku, kjer se je leta 1934 rodil, ga je vodila pot na ljubljansko učiteljišče. Tu so v njem odkrili nadarjenega mladeniča in ga začeli nagovarjati, naj bi se izpopolnil na akademiji za likovno umetnost. Tja bi Viktor tudi šel, saj ga je risanje kar žejalo že kot otroka, ko bi mu dali primerno štipendijo. Ponudili so mu 5000 dinarjev, pa je ni sprejel, ker je vedel, da s tem denarjem ne bo mogel živeti. Ni mu preostalo drugega, kot da se posveti učiteljskemu poklicu. Prvo službeno mesto je dobil v istrskem Pregalu. Tega se rad spominja, ker je začel v tem kraju resno delati — risbe v barvah. Ko je bil premeščen v Črno pri Kamniku, so ga spodbujali, naj začne slikati še na les.

Že se mu je nabralo lepo število del, ko so mu rekli, da bo lahko v Ljubljani razstavljal, seveda s skupino. Ker z razstavo ni bilo nič, je začel risati ilustracije za »Cicibana«. V tem času se je število njegovih kvalitetnih del tudi že tolikanj povečalo, da so mu bila odprta vrata v društvo hrvaških naivcev.

»V to društvo sem se včlanil zato, da sem sploh lahko začel razstavljati. V Sloveniji so namreč na moja dela nekam čudno gledali, in čutil sem se zapostavljenega. Med hrvaškimi kolegi pa se dobro počutim.«

Svoja dela je do zdaj razstavil že večkrat v raznih krajih: v Celovcu in Innsbrucku 1963, Zagrebu in Virovitici 1964, Strumici, v Zagrebu in Trebnjem (prva samostojna razstava ob otvoritvi nove šole) 1965. V Trebnjem je dal prvič na svetlo tudi grafiko na lesu (»Petelinji boj« in druge). Letos bo razstavljal v okviru IV. bienala mladih na Reki — od julija do septembra.

»Poslal bom najboljše iz zadnjih dveh let.«

»Ste kdaj pomislili, da bi razstavili svoja dela v Dolenjski galeriji?«

»Pa ne samo enkrat. To bi bilo zame največje zadovoljstvo. Razen v Novem mestu bi rad razstavljal tudi v Kostanjevici. Slikam Dolenjsko in dolenjskega človeka, pa bi rad, da bi Dolenjci moje delo tudi poznali. Rad bi, da bi moje slike prišle prav njim v roke.«

»Se ne bojite kritike?«

»Ne. Bojim pa se nepoštenih kupcev. Ko sem lani razstavljal v Strumici, sem prodal ‚Belega konja' za 55.000 dinarjev — pa nič dobil. Kupcu sem že nekajkrat pisal, ali misli plačati, pa molči. Na številne opomine molči. Čim bolj on molči, tem bolj jaz mislim — na advokata!«

IVAN ZORAN

O Formi vivi

Mariborski dnevnik VEČER je 28. maja objavil daljši intervju svojega ljubljanskega dopisnika M. Kuneja z ravnateljem Moderne galerije prof. **Zoranom Kržišnikom**, v katerem novinar na kraju sprašuje znanega kulturnega delavca tudi o težavah Forme vive, ki ji prede trda zaradi pomanjkanja sredstev. Na vprašanje, »Ali jo ima smisel za tako ceno še ohranjati pri življenju?« odgovarja Z. Kržišnik takole:

»Forma viva je kot oblika interesanten in progresiven pojav in mislim, da bi jo bilo treba glede na njene kvalitete podpreti ali pa se odločiti — če ni denarja — za ukinitev. Mislim, da je doslej posebno ravenski del FV dosegel ves svoj namen, saj je mesto zelo oplemeniteno z likovnimi stvaritvami, čemur pa je botrovalo razumevanje vseh ljudi.

Sicer pa gledajo nekateri na formo vivo le, koliko stane, kaj prinese. Očitajo, da bi lahko denar, ki gre zanjo, porabili za odkup likovnih del, vendar sem prepričan, da tudi v primeru, ko FV ne bi bilo, ne bi videli tega denarja. Vredna pa je FV toliko — če rečem nekoliko grobo — da bi, če bi vse njene plastike prodali na javni dražbi, imeli dobiček . . .«

»Goriška srečanja«

V Novi Gorici je pred kratkim izšla prva številka nove revije z naslovom »Goriška srečanja«. Piše o perspektivah medobčinskega sodelovanja na Goriškem, geografski in zgodovinski podobi Posočja z Goriško, o (ne)družabnem značaju Novogoričanov, problemih trgovine novogoriške občine, hortikulturnih spomenikih, obmejnih stikih, vipavskem Križu, arheološki podobi gradišča nad Planino, Josipu Srebrniču in drugem. Številko zaključuje »Drobec iz Stritarjeve korespondence«. Predsednik založniškega sveta Jožko Humar je v uvodu k prvi številki revije zapisal, da bodo »Goriška srečanja« seznanjala občane z družbenim razvojem in posebnostmi štirih primorskih (slovenskih občin). Prihodnja številka bo izšla v začetku julija.

BETI II postaja večja

Obrat Beti II v Črnomlju je pred kratkim začel preurejati stavbo znotraj in zunaj — Povečana proizvodnja bo omogočila zaposlitev še 100 ljudem — Interesenti za delo že vsak dan trkajo na vrata

Tovariš Šneler, vodja obrata, kar naprej sprejema stranke, ki so zvedele, da bodo v tovarno sprejeli več novih delavk. Kljub delu, ki ga ima čez glavo ob prenovitvi prostorov in proizvodnih nalogah, kar sije od veselja.

— Ves kolektiv je nekako v novem delovnem poletu, odkar smo po nekaj letih začeli urejati naš obrat, je povedal. — Že štiri ali pet let stavba ni imela fasade, pred kratkim pa smo jo ometali. Razen tega bomo prejšnjo Zorino žago spremenili v nove proizvodne prostore. Zdaj smo namreč zelo na tesnem, in ker ne zmoremo vseh naročil za tujino, bomo proizvodnjo v našem obratu močno povečali. Potrebujemo pa prostor in ljudi, prav tako stroje. Razen tega bomo v zgornjih prostorih stavbe uredili obratno menzo in napeljali centralno kurjavo v vse delovne prostore. Tudi pred tovarno še ni vse narejeno. Manjkata še vhod in pokrita kolesarnica.

— Vzamete na delo vsakogar, kdor pride vprašat?

— Novo delovno silo zaposlujemo preko zavoda za zaposlovanje. Dogovorjeni smo, da bomo vzeli večje število šolske mladine, ki bo letos končala učno obveznost. Pri nas bomo to mladino priučevali na delovnem mestu.

— Kdaj bodo novi proizvodni prostori končani, da boste ljudi lahko zaposlili?

— Za občinski praznik 12. avgust pripravljamo otvoritev.

— Letos?

— Kaj pa drugega! Tedaj bomo že delali v novih prostorih z novimi ljudmi. Če se kolektiv Beti za stvar zavzame, jo tudi izpelje.

»V jeseni pa na Dunaj«

so izjavljali udeleženci izleta v Benetke, ki ga je organiziral Turistični biro v Črnomlju 20. in 21. maja. Večina Črnomaljčanov, ki so tokrat obiskali Videm, Padovo, Benetke in Trst, je bila prvič v teh krajih. Z organizacijo izleta so bili zadovoljni, zato so se zmenili že za prihodnje potovanje. Jeseni pojdejo na Dunaj.

Levica ne ve, kaj dela desnica

V Beli krajini veliko razpravljamo o razvoju turizma in dajemo nasvete gostincem, kako bi privabili goste. Toda kako naj gostje pridejo do gostišč, ko so pa ceste tako slabe. Še huje bodo razkopane zdaj, ko na njih ne bo več cestarjev. Kakor kaže, se tudi Cestno podjetje zgleduje po ribniškem gospodarju, ki je dal konju na nos zelena očala, v jasli pa oblanje. Ravno se je konj navadil na tako hrano, pa je poginil. Podoben primer je s turizmom. Ali ne bi bil še čas napake popraviti?

F. D.

Mladina na obisku v garniziji

Za dan mladosti je vsa mladina črnomaljske gimnazije skupno s profesorji obiskala garnizijo, kjer so jih prisrčno sprejeli, nato pa priredili več športnih srečanj. Komandant garnizije je ob tej priložnosti priredil sprejem za predstavnike mladinskih aktivov, šol, za komiteja ter za profesorski zbor. V prijetnem razpoloženju je minilo vse dopoldne, vmes pa so gostje izvedli še lep kulturni spored.

LASKAVA PRIZNANJA ORGANIZATORJEM

IX. srečanje dramskih skupin Slovenije v Črnomlju je minilo in vrvenje v mestu se je poleglo. Organizatorji tega srečanja pa so po mnenju gostujočih igralcev, članov strokovne komisije in drugih gostov vredni pohvale in so ob vsaki priložnosti poudarjali, da take pozornosti in gostoljubja niso bili še nikjer deležni.

Nadvse zadovoljni so bili z organizacijo srečanja pod vodstvom sodnika Janeza Kramariča, z občinstvom v dvorani, z gostinskimi uslugami v hotelu Lahinja in ne nazadnje zavoljo pozornosti občinske skupščine.

Laskava priznanja gostov so toliko bolj pomembna, ker se je Črnomelj odlično izkazal že pri prvi organizaciji tako velikega srečanja v republiškem merilu.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **KRAJEVNA SKUPNOST** se pogaja z Beltom, da bi s skupnimi prispevski uredili in asfaltirali Ulico heroja Starihe, koder vozijo največ Beltovi avtomobili. Z upravo Rudnika je že sklenjen dogovor za razširitev ovinka pri Vrbanu v Ulici 21. oktobra. Z deli bodo pričeli v kratkem.

■ **PRI PRODAJI LUČK JE KONKURENCA**, kje drugje pa ne, a bi bila bolj potrebna, pravijo v Črnomlju, ko so zvedeli, da zadruga prodaja ljubljanski, hotel pa zagrebški mlečni sladoled. Medtem ko ljudje ugibajo, zakaj tako, in ugotavljajo sozadjee, se pometači ulic jezijo nad nediscipliniranimi kupci obeh proizvodov, ker mečejo vrečice na tla.

■ **PRED 10 LETI JE BILO** v Črnomlju zaposlenih 1145 ljudi, v začetku leta 1966 pa 3516. Narodni dohodek je 1955. leta znašal 44.770 din, lani pa že 330.000 dinarjev. Te številke občani premalo poznajo in vse preradi pozabljajo, da je bil pred leti vsak dan na mizi krompir, medtem ko zdaj pokupijo še tako drage jestvine.

■ **KER SO SE POTNIKI** pritoževali, da v vsem mestu ni nikjer javno izobešenega točnega voznega reda za vlake in avtobuse jim je sklenilo podjetje Gorjanci ustreči. V kratkem bodo razobesili velike vozne rede na trgu in pred železniško postajo.

■ **METLIŠKA GODBA** je pri otvoritvi dramske revije v Črnomlju zatajila. Pred predstavo je bil napovedan promenadni koncert, toda občinstvo je vse do 19.53 zaman čakalo na poskočne takte Metličanov. Nekateri, ki so se pripeljali z avtom čez Gorjance, so videli godbenike pred Štampoharjevo gostilno v Gradcu . . .

■ **CESTNA SVETILKA**, nameščena med Zoro in Begradom, je mrknila že pred tedni, a verjetno nihče od pristojnih tega ni opazil. Namestiti bi morali samo novo žarnico.

NOVICE črnomaljske komune

Rudi Šterk nataka in prodaja strankam gorivo iz zasilnega skladišča goriv v Starem trgu, ki je začelo poslovati pred dobrim letom dni pod okriljem zadruge. Dobička pri prodaji ni, pač pa delajo le uslugo voznikom motornih vozil in lastnikom kmetijskih strojev, ki bi morali sicer po bencin ali nafto več kot 20 km daleč. V Starem trgu prodajo na mesec okoli 2.000 litrov goriv, vendar ne mine dan, da ne bi prišli tovariša Šterka klicat. Na fotografiji: prodajalec goriva kar z navadno kanglico, vendar je mera tudi tu natančno določena. (Foto: R. Bačer)

POSLOVNI USPEH JE ODVISEN OD VSAKEGA POSAMEZNIKA

ZORA SKUŠA UJETI KORAK Z REFORMO

Do konca aprila je kolektiv ZORE proizvedel 218 milijonov dinarjev — Najbolj uspešen je galanterijski obrat — Zaradi višjih cen materiala imajo težave, ker so bile pogodbe s tujino sklenjene po starih cenah

V preteklih letih je lesna industrija ZORA v Črnomlju izdelovala predvsem obešalnike in drobne galanterijske izdelke, po katerih je bilo vedno manj povpraševanja. Prav tako je že več mesecev občuten zastoj pri prodaji stavbnega pohištva, kar je posledica zmanjšanih investicij za gradnje. Če ne bi takoj ob reformi začeli misliti na preusmeritev proizvodnje, bi lahko nastale usodne posledice, tako pa so še ravno pravšnji čas začeli izdelovati otroške posteljice za izvoz.

Z naročili za novi izdelek so imeli srečo. Pogodbe s tujimi kupci na zahodnem trgu so sklenjene že za vso proizvodnjo do konca septembra letos. Vsakih 10 dni odpošljejo vagon s 400 posteljicami, razen tega pa nameravajo izvoziti do konca leta še posebej 5000 posteljic.

Inž. Stane Pečaver, direktor podjetja, sicer s poslovnim uspehom letos ni posebno zadovoljen, ker celoten plan podjetja v aprilu ni bil dosežen. Namesto 226 milijonov dinarjev so realizirali le 218 milijonov dinarjev proizvodnje. To dejstvo pa močno ublažuje nagel napredek novega galanterijskega obrata. Tu so v štirih mesecih letos namesto za 75 milijonov dinarjev naredili za 105 milijonov dinarjev izdelkov, prav toliko kot lani v 7 mesecih poslovanja, a pri 20 zaposlenih manj. Povečana storilnost je v nemajhni meri odraz strokovnosti, ki so si jo zaposleni pridobili na internih kvalifikacijskih tečajih.

»Zaradi nestalnih cen smo v težavah«

Ob uspehih, ki jih je kolektiv dosegel na zunanjem trgu pa ne gre spregledati tudi občutnih težav, o katerih je inž. Pečaver izjavil:

— S tujino si ne upamo sklepati dolgoročnih pogodb samo zaradi nihanja cen domačih materialov. Lani oktobra smo izračunali materialne stroške za eno posteljico in tudi pogodbe smo sklenili po takratnih cenah. Zdaj, ko posteljice dobavljamo, pa so materialni stroški pri posameznem izdelku točno za 843 din večji. Podražitev moramo nadoknaditi, sicer bi se nam trgovanje s tujino ne izplačalo.

Potrebni so bili sanacijski ukrepi

— Delavski svet je zaradi tega sprejel sanacijske ukrepe, ki smo jih že začeli izvajati. Na vseh delovnih mestih je po novem delo točno določeno, uvajamo nove oziroma boljše delovne metode in izbiramo delavce, da bi čim manj časa porabili za delo. Sistem notranjega transporta še ni v redu, vendar proučujemo, kako bi tudi tu dosegli napredek in odkrili rezerve.

Vse naštete novosti, kakor tudi boljše poznavanje tržišča zahtevajo kadrovsko okrepitev v tehničnem in komercialnem sektorju. Pred kratkim smo dobili tudi analitika, še več pa si obetamo prihodnje leto, ko bosta končala študije naša štipendista inženir in tehnik.

Osebni dohodki zaostajajo

Osebni dohodki zaposlenih so od lanskega januarja, ko so z nadurami vred znašali povprečno 35.000 dinarjev, letos precej narasli. Ob prvem tromesečju 1966 so zabeležili tromesečju 52.000 dinarjev, vseeno pa so dohodki v primerjavi z zaslužki v drugih industrijskih panogah v občini še vedno med najnižjimi. Kar zadeva standard, delavci niso dosti na boljšem, ker so se medtem močno podražile vse življenjske potrebščine.

Nadaljnje povečanje osebnih dohodkov je odvisno od poslovnega uspeha, — je ob koncu dejal inž. Pečaver. — Kolikšen poslovni uspeh bomo dosegli v prihodnjih mesecih in kako bomo ujeli korak z reformo, pa je nadalje odvisno od slehernega člana kolektiva in od zavzetosti za delo na vsakem delovnem mestu.

Prijetno vzdušje na Smuku

Prejšnjo nedeljo so se udarniškega dela pri postavitvi koče na Smuku udeležili semiški lovci. Zabetonirali so ploščo, zatem pa obrnili na ražnju prašička. Pri prihodnjem udarniškem delu pridejo na vrsto mizarji in tesarji. Najprej bodo spravili montažne dele od koče na Smuk, tam pa jih bodo sestavljali. Za prevoz koče na smuk se je doslej prijavilo že 50 voznikov prostovoljcev. Prevažali bodo v karavani, vsi isti dan, tako da bo smuk doživel nekaj, česar ni že več sto let.

Gradnjo koče pa v Semiču različno razlagajo. Večina ljudi pozdravlja pobudo semiških organizacij in se redno udeležuje delovnih akcij ob nedeljah, nekateri pa stoje ob strani in samo kritizirajo. Tudi ko smo po osvoboditvi v Semič napeljavali elektriko, so stali ob strani, pa vendarle imamo luč. Nekateri se tudi boje, da bodo morali zaradi te koče plačevati večji davek. Naj jim povemo, da davek nima s kočo nobene zveze!

FRANC DERGANC

LEPO SLAVJE V DRAGATUŠU

Pionirji in mladinci osnovne šole Dragatuš so letos zelo lepo proslavili dan mladosti. Ker je zadnje čase na šoli lepo razvita športna dejavnost, ki jo vodi učitelj Ivan Simonič, so se v počastitev dneva mladosti pomerili v športu. 24. maja so se učenci dragatuške šole udeležili tekmovanja v Črnomlju, na katerem so sodelovali tudi učenci iz Semiča, Črnomlja in Vinice. Dragatuški pionirji so v rokometu premagali viniške in semiške pionirje, v teku na 60 m pa si je delil I. mesto s pionirjem iz Črnomlja Franc Lašič iz Dragatuša.

Doma so se pionirji pomerili v šahu. Prvo mesto je zasedel Franc Zagar iz 3. razreda, drugo pa Jože Šerko iz 4. razreda.

25. maja so pionirji in mladinci obiskali in okrasili s cvetjem spomenik NOV na Kvasici in Tanči gori. Ob grobu neznanega junaka nad Tančo goro so izvedli tudi lep kulturni spored. K praznovanju so povabili prvoborca Janeza Žuniča iz Črnomlja, ki je ob tej priložnosti pripovedoval vesele in žalostne dogodke iz NOB. Dneva mladosti se bodo še dolgo spominjali zlasti učenci 7. razredov, ker so bili letos na svečan način sprejeti v mladinsko organizacijo.

MARA BRODARIČ

Za zaključek so zažgali knjige

V torek, 24. maja, je 25 dijakov IV. letnika črnomaljske gimnazije prišlo v šolo z godbo, drugi dijaki pa so jih v špalirju pričakali pred šolsko stavbo. Zadnji dan pouka v srednješolskih klopeh so tudi letos proslavili po dijaško. Po pouku so se zbrali vsi dijaki pred šolo, kjer so četrtošolci prebrali osmrtnico šolskim predmetom, predali ključ tretješolcem, nato pa simbolično zažigali učne knjige. V spremstvu harmonikarja so zatem v sporedu krenili skozi mesto ter na trgu v prisotnosti mnogih gledalcev še enkrat ponovili osmrtnico. Po obhodu so se dijaki skupno s svojimi profesorji sešli v hotelu in se poslavljali vse do večera. Ponovno snidenje bo pri maturi . . .

Pekarija je prenovljena

Kolektiv črnomaljske pekarije je že več let mislil na prenovitev lokala in delavnice, kar je zahtevala tudi sanitarna inšpekcija, a vse do letošnjega aprila ni bilo za obnovo ne časa ne denarja. Tedaj pa so lokal zaprli, začeli peči kruh v vojaških delavnicah, medtem pa opravili vsa potrebna dela. Prepleskali so prostore in opremo, delavnico obložili s keramičnimi ploščicami, položili teraco ter preuredili peči, že močno potrebne popravila. V vseh 20 letih poslovanja po vojni ni bilo v pekariji toliko narejenega kot prav aprila letos. Zdaj je zadovoljen kolektiv, pa tudi potrošniki, katerim je pri srcu čistoča.

Počitnikarji pridobivajo članstvo

Počitniška zveza v Črnomlju se prej ni mogla pohvaliti s posebno dejavnostjo, odkar pa so izvolili novi odbor s predsednikom Dušanom Košuto in tajnico Reziko Pirc, je vse drugače.

Letos januarja so začeli dejavnost s srečanjem novomeških in črnomaljskih počitnikarjev na Mirni gori, nato pa priredili še več izletov. Ogledali so si Zagreb in baletno predstavo Labodje jezero, aprila so bili na Kleku, maja v Avstriji in Italiji, pred kratkim pa so se spet sešli z Novomeščani na Gorjancih.

Tudi za preostale mesece do konca leta imajo lepe načrte. Obiskali bodo partizansko bolnišnico Franjo, poleti pojdejo na Triglav, morda pa še kam. Do jeseni nameravajo organizirati čim več izletov, da se bodo v okviru tekmovanja Počitniške zveze Slovenije lahko uvrstili na čim boljše mesto. Najboljše družine bodo namreč prejele priznanja in nagrade, denarja pa črnomaljski počitnikarji tako nimajo preveč.

Počitniška zveza šteje že okoli 80 članov, predvsem iz vrst delavske mladine, prav zadnje čase pa se zanjo vse bolj zanimajo tudi dijaki in druga mladina. Vozovnice K-15 so odpravljene in ker imajo počitnikarji pri vožnjah še popust, pričakujejo, da se bo število članstva še močno povečalo.

Dvakrat je premalo

Da je bila na Vinici res potrebna zobozdravstvena služba, se vidi vsak torek in petek, ko je v čakalnici nove ambulante nabito polno ljudi. Ljudje morajo po več ur čakati, da pridejo na vrsto, zato žele, da bi zobozdravnik ordiniral trikrat na teden. Če je predlog uresničljiv ali ne, pa naj razmislijo v črnomaljskem zdravstvenem domu.

Odprto je kopališče v Podzemlju

V nedeljo popoldne je bilo odprto letno kopališče v Podzemlju pri Metliki. Metliško hotelsko podjetje je ta dan priredilo veselico, ki je privabila številne goste, pa tudi prve navdušene kopalce. Sicer so se ti večinoma sončili, nekateri pogumnejši pa so že zaplavali po Kolpi.

Kopališče bo odslej odprto vsak dan, v bifeju pa bodo obiskovalci lahko dobili poleg pijač tudi mrzlo in toplo hrano.

Inventura 65 v Metliki

Ta mesec se v Metliki kar vrste domače in tuje prireditve. Razen folklornega nastopa Igraj kolce in veselega večera Meh za smeh, ki so ga uspešno prikazali domači mladinci, je Mestno gledališče ljubljansko v začetku meseca zaigralo Angleški trikotnik, medtem ko se je igralska amaterska družina iz Tržiča lepo uveljavila z Držičevo komedijo Tripče de Utolče. 15. maja so s kvalitetnim ansamblom nastopili mladi harmonikaši in oktet iz Karlovca, minulo nedeljo pa je bilo spet v gosteh Mestno gledališče ljubljansko. Tokrat je pred zasedeno dvorano prikazalo *Inventuro 65*, satirični kabaret Miloša Mikelna.

Bila je to zares osvežujoča predstava, ki se je z iskrivimi domislicami, bodicami in duhovito satiro lotila vsakdanjih problemov. Ljudje so s predstave odhajali zadovoljni in spoščeni, čeprav je bilo marsikomu žal, da bo kljub bodicam in odkritosrčni kritiki naših razmer, ki je izzvenela na odru, marsikje v življenju še zmerom teklo vse po starem.

Spet minus za gostince!

Na nedavni folklorni prireditvi »Igraj kolce« v Metliki se je zbralo okoli 1000 gledalcev, ki so, zadovoljni s programom, po prireditvi hoteli poplakniti suha grla. Največ izletnikov z avtomobili je zavilo v znano gostišče Veselica, kjer pa jim je razpoloženje spet pokvarila slaba organizacija gostinskih uslug.

Natakarice niso vedele, kje je ključ od kleti, kjer je spravljena pijača, razen tega je v hipu zmanjkalo kozarcev. Preden so se spomnili, da so šli s kombijem kozarce iskat, je marsikateri gost že jezen odšel s pripombo: »Metličani me ne bodo tako kmalu videli!«

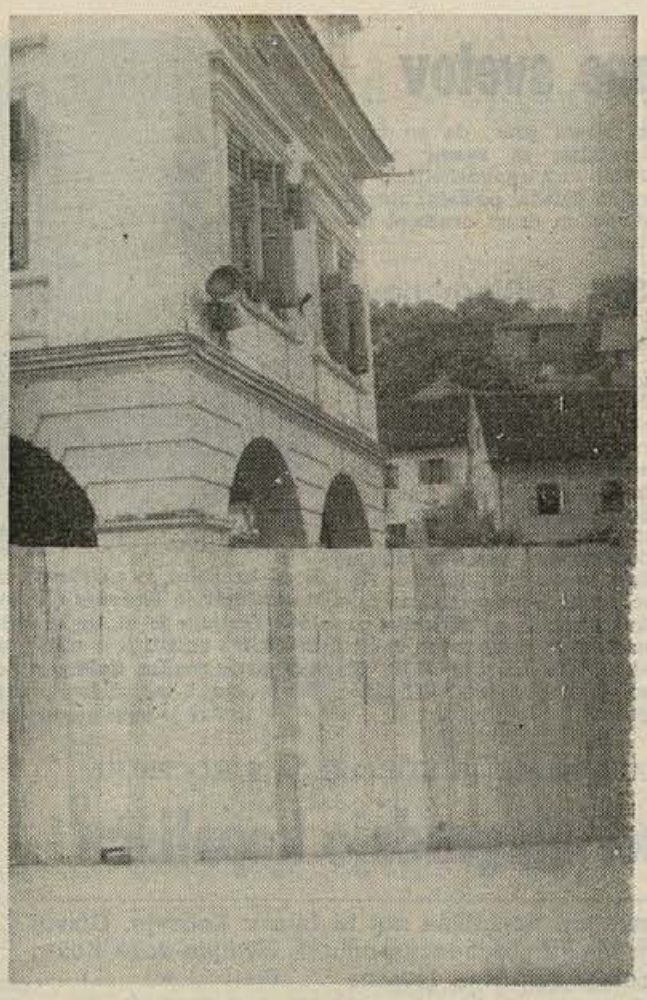

Pretekli teden so postavili lesen plot pred Makarjevo hišo v Metliki. To pomeni, da je podjetje Mercator — poslovna enota Metlika začelo uresničevati svoje načrte. V Makarjevi stavbi, ki so jo pred leti odkupili, urejajo blagovnico, kjer bodo prodajni pulti z blagom nameščeni v pritličju in v vsem prvem nadstropju. Dela je prevzelo SGP Pionir iz Novega mesta. Po predračunu, sestavljenem še pred reformo, bo ureditev trgovske hiše veljala več kot 40 milijonov dinarjev. Predvidevajo, da bo nova trgovina odprta jeseni.

KZ METLIKA JE UVEDLA NOV NAČIN SODELOVANJA S KMETI

Kooperacija v zadrugi na novem tiru

50-glavo čredo krav z lastnega posestva Mestni log je kmetijska zadruga Metlika oddala v rejo kmetom — Hleve bodo preuredili, nato pa vanje pripeljali telička – Tudi prašičereja v kooperaciji

Kooperacija se v metliški zadrugi doslej nikoli ni posebno obnesla, čeravno so poizkušali na več načinov pogodbeno pritegniti kmetovalce k sodelovanju. Pred kratkim pa so vpeljali spet nov način kooperacije, za katerega meni inž. Janez Gačnik, direktor zadruge, da se bo gotovo obnesel.

— Zadruga je redila na posestvu Mestni log 50-glavo čredo krav. Ta reja ni bila rentabilna, zato smo za pitanje pridobili kmete. Prvega in drugega kooperanta za rejo smo zelo težko dobili, potem je šlo laže. Zdaj interesenti sami prihajajo, zlasti iz okolice Kloštra in Boršta, se pravi z gradaškega področja.

— Kakšne so obveznosti obeh poslovnih sodelavcev?

— Mi damo kmetom krave in jih zavarujemo, medtem ko kmet plačuje osemenjevanje in veterinarske storitve. Vsi proizvodi krave: mleko, teleta in gnoj so kooperantovi, vendar s pogojem, da mleko in teleta ponudi zadrugi v odkup. Po pogodbi mora kmet prispevati za amortizacijo krav tudi 20 din od litra mleka (do oddane količine 1500 litrov).

Zadruga bo povsem opustila lastno rejo krav, pač pa se bo lotila pitanja telet v istih prostorih. Čez poletje bodo hleve v Mestnem logu preurejali, ne toliko zaradi druge črede, kolikor zavoljo dotrajanosti.

Po pripovedovanju inž. Gačnika pa se letos metliška zadruga loteva še druge novosti: pogodbene reje prašičev, za kar so pokazali nekaj zanimanja že kmetje v suhorskem koncu. Zadruga bo kupila prašiče, plačala zavarovanje in zdravljenje, preskrbela bo krmila, kooperant pa bo prispeval samo svoje delo. Za trud mu bo zadruga plačala 60 din od 1 kg prirasta. Kakor so izračunali, se to ne izplača pri reji posameznih prašičkov, pač pa pri reji vsaj 30—40 pujskov.

— Ali ste prepričani, da bo tovrstna kooperacija vendarle donosna?

Direktor zadruge: — Izkušenj s tem res še nimamo, vendar menim, da bomo uspeli. Poudarjam pa, da letos pri takem pogodbenem sodelovanju še ne bomo iskali dobička, to bo možno šele, ko bo kooperacija dobila širši razmah.

Pri Jeleničevih obnavljajo

Pri Jeleničevih na Suhorju imajo že 90 let gostilno. Odprl jo je stari oče sedanjega gospodarja, nato je šla gostinska obrt iz roda v rod. Hiša je bila vse do leta 1947 krita s slamo, šele potem so jo začeli popravljati in prezidavati. Sedanja gostilničarka Ana Jelenič pravi, da so po vojni vsako leto nekaj »pričkarili«, pomeni, da so imeli zidarje v hiši, a vedno znova je vlaga načenjala zid v gostinski sobi.

— Včasih se za take malenkosti ljudje niso dosti zmenili, zdaj pa so gostje vedno bolj zahtevni, zato imamo spet zidarje. Vlago bomo dokončno pregnali in na novo uredili gostilno. Namestili bomo nov pod, zložljivo steno med gostinskima sobama, kupili nekaj nove opreme in uredili vrt. Ob nedeljah se ustavlja pri nas vedno več izletnikov, pa mi je včasih kar nerodno, zato hitimo delati, da bi lahko še pred sezono goste sprejeli v lepših prostorih.

— Prostori bodo torej lepi, kaj pa postrežba? Izletniki še vedno na jedačo in pijačo največ dajo.

— Ob delovnikih bomo imeli topla jedila po naročilu, z domačo salamo in s šunko pa lahko postrežem ob vsakem času. Seveda pa računamo na večji obisk ob nedeljah, zato bomo imeli vselej na zalogi piščance, pečenko in včasih odojka.

— Do začetka junija mora biti vse končano. Večji obisk pričakujemo na prvo soboto in nedeljo v juniju, ko se bodo ljudje ustavljali, gredoč na jurjevanje v Črnomelj.

»Včasih ljudje niso bili tako zahtevni, danes pa so zmeraj bolj, zato prenavljamo«, je rekla gostilničarka Ana Jelenič.

Krajevna skupnost začenja z delom

Emil Škabar je pred 30 leti iz okolice Trsta za kamnom prišel v Gradac. Zdaj je tu že pravi domačin, čeravno ga govorica še vedno izdaja za Primorca. Medtem ko je vsa povojna leta do nedavnega vodil gradaško podjetje Marmor, je bil upokojen, zdaj pa so ga izvolili za predsednika krajevne skupnosti Gradac, ki vključuje tudi vasi Klošter in Okljuka.

— Krajevne skupnosti so bile v metliški občini razmeroma pozno ustanovljene — kako daleč ste že prišli z delom? — smo ga vprašali.

— Letos spomladi smo krajevno skupnost ustanovili, zato res še nimamo pokazati kaj prida uspehov. Imamo pa delovni program, ki ga prav zdaj začenjamo uresničevati. Letos bomo urejevali grobišče v Kloštru, kjer pokopališki zid razpada. Občinska skupščina je obljubila letos 600.000 dinarjev pomoči. S polletno dotacijo bomo začeli delati, a letošnja sredstva ne bodo zadostovala za dokončno ureditev kloštrskega pokopališča. Razen tega je popravil potrebnih tudi več gozdnih potov.

— Ali bodo občani pomagali tudi s prostovoljnim delom?

— Bolj malo, ker na našem področju ni dosti kmetov. Vsi so v službah ali se ukvarjajo z obrtjo. Ljudje so pripravljeni pomagati z vožnjami, za udarniško delo pa, ki bi prišlo v poštev le ob nedeljah, niso navdušeni. Vsak je enkrat v tednu potreben počitka.

Na večje uveljavljanje krajevne skupnosti računamo šele v prihodnjem letu, ko bomo imeli vsaj nekaj izkušenj.

Gasilstvo je zapostavljeno

Da posvečajo v gospodarskih organizacijah mnogo premalo pozornosti požarni varnosti, je znana reč, toda če bo ostalo pri starem, lahko pride do hujše nesreče. To se je pokazalo v Metliki, ko je prišlo do požara v Mestnem logu. Ko je začela goreti lopa, se je izkazalo, da so cevi domačih gasilcev močno razpokane. Na srečo je bil požar manjši in so ga lahko zadušili.

Zdaj, ko v vseh delovnih organizacijah pripravljajo nove pravilnike in samoupravne akte, naj bi tudi požarna varnost dobila mesto, ki ji gre. Toda ne samo v pravilnikih in na papirju!

Na Radovici so odkrili spomenik

Ne, nismo mrtvi! Mi še v vas živimo in z vami vred svobodni dom gradimo!

V nedeljo, 29. maja, so dopoldne na Radovici pri Metliki odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Velika množica domačinov, bivših borcev in gostov se je ta dan dopoldne zgrnila na radoviško pokopališče, kjer je sredi plapolajočih zastav stal z tribarvnico prekrit spominski steber.

Svečanost je začel predsednik krajevnega odbora ZB Stane Rozman, nakar se je predsednik občinskega odbora ZB Frenk Molek v svojem govoru spomnil žrtev, ki so jih v zadnji vojni dale Radovica in okoliške vasi za svobodo.

Svečanost sta povzdignila metliška godba in moški pevski zbor, ob odkritju spomenika pa so z recitacijami in pesmijo nastopili tudi učenci domače in metliške osnovne šole.

Spominski steber, ki ga je po načrtu gradbenega tehnika Nika Zupančiča izdelalo gradaško kamnoseško podjetje, je lepa oddolžitev spominu padlih borcev in fašističnih žrtev tega partizanskega kraja.

J. D.

Podbevškova razstava odprta

V soboto 21. maja zvečer je v Belokranjskem muzeju ravnatelj muzeja Jože Dular odprl razstavo intarzij novomeškega rojaka Cirila Podbevška. Navzoč je bil tudi avtor, ki je obiskovalcem tolmačil svoje umetnine, njih nastanek in tehniko Podobe so vzbudile pri obiskovalcih živo zanimanje za to redko zvrst umetniškega ustvarjanja.

Razstava intarzij Cirila Podbevška bo *odprta do 8. junija*. Obisk priporočamo vsem ljubiteljem umetnosti, zlasti pa šolski mladini.

»Začeli smo delati, o uspehih bomo pa kasneje govorili,« je hudomušno pripomnil Emil Škabar, predsednik gradaške krajevne skupnosti.

Hotel prevzame Vinomer

Zasebni gostilničar Petric, ki je doslej imel gostišče Vinomer, se odseli spet na Primorsko, zato je sklenilo gostišče prevzeti metliško gostinsko podjetje. Ob obisku večjih skupin izletnikov v hotelu zmanjka prostora, Veselica je prav tako premajhna, zato jim bo Vinomer zelo prav prišel ob takih priložnostih. Dogovorjeno je, da bo te dni Vinomer prešel pod upravo hotela.

Prehrambena industrija
BELSAD, Črnomelj
razpisuje
prosto delovno mesto
ŠOFERJA C kategorije
Prednost imajo šoferji mehaniki. Razpis velja do zasedbe. Prijave sprejema tajništvo podjetja.

Klavnica ne bo končana 15. junija

Mesarija v Metliki je pred meseci začela preurejati premajhno in nehigiensko klavnico, računajoč, da bodo vsa dela končana sredi junija. Komunalno podjetje je sicer v redu opravilo svoje delo, kar zadeva zidarske in druge obrtne usluge, vendar klavnica ne bo urejena zaradi nepredvidenih težav pri nabavi transportnih naprav iz Nove Gorice. Približno mesec dni kasneje, kakor so računali, pa bo klavnica zares končana in bo ena najlepših in najsodobnejših v naših krajih. Imela bo hladilne naprave za okoli 8 ton mesa, vsak dan pa bodo v njej lahko zaklali 8 volov in okoli 30 prašičev.

Gradaški vodovod že gradijo

Komunalno podjetje v Metliki je pred nekaj dnevi začelo graditi gradaški vodovod. Kopati so začeli v Loki pri Črnomlju, od koder bo voda napeljana do Čudnega sela, nato do Gradca. Računajo, da bodo zemeljska dela končana v treh mesecih, medtem ko se bo gradnja rezervoarjev zavlekla do konca letošnjega leta. Vodovod bodo gradili postopoma, kakor bodo dotekala investicijska sredstva. Investitor je Vodna skupnost Dolenjske, sredstva pa so pripevale tudi občinska skupščina Metlika in gospodarske organizacije.

BO ZADRUGA DOBILA KLET?

Kmetijska zadruga Metlika mora v kratkem dobiti prostor za shranjevanje vina, ker bodo že letos obrodile trte v obnovljenih lastnih vinogradih. Najprimernejši prostor bi bil v metliški kleti, ki pa je sedaj pod upravo SLOVENIJA-VINA. Za prevzem kleti že tečejo razgovori med predstavniki obeh delovnih organizacij, vendar se doslej še niso sporazumeli, ker je SLOVENIJA-VINO postavilo prevelike zahteve, povsem nesprejemljive za metliško zadrugo. Če razgovori ne bodo uspeli bo morala KZ Metlika zgraditi poseben, a cenejši provizorij za shranjevanje in predelavo vina.

metliški tednik

SZDL o svojih kandidatih za nove člane svetov

Na predlog kandidatov za zvezni odbor SZDL ni bilo večjih pripomb

Na zadnji seji volivne in kadrovske komisije občinskega odbora SZDL v Kočevju so razpravljali o predlogih za nove člane svetov pri občinski skupščini, ki jih je predlagala v posamezne svete Socialistična zveza. Na seji so predlagali v svete tudi po več kandidatov, čeprav bo Socialistična zveza lahko imenovala v posamezni svet največ dva člana. Kandidati so:

Svet za splošne in notranje zadeve: Tine Mesojedec, Milan Arko in Rajko Jenko;

svet za družbeni plan in finance: Avgust Kuhar, Rudi Zbačnik in Anica Gorjan;

svet za industrijo, obrt in promet: Mirko Južnič in Stane Ocepek;

svet za blagovni promet in turizem: Drago Šifrer, Jože Primc, Karel Rigler, Boris Štimac in Fani Knafelj;

svet za kmetijstvo in gozdarstvo: Niko Gabrijan;

svet za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve: Drago Gril, Jože Oberstar, Franc Kastelic, Ema Marinčič in Lojze Hočevar;

svet za šolstvo: Stane Pintar;

svet za telesno kulturo: Drago Bižal in Dušan Smola;

svet za zdravstvo: Rudi Mohar, Alojz Rauh in Anica Lovšin;

svet za socialno varstvo in varstvo družine: Marija Adamič in Branislava Berger.

Na seji so razpravljali tudi o slovenskih kandidatih za zvezni odbor SZDL. Na predlog člani niso imeli večjih pripomb. Poudarili so le, da je med kandidati premalo mladih in da bi bilo treba tudi pri višjih vodstvih uveljaviti enak način kadrovanja, kot jo ta vodstva zahtevajo pr nižjih organih. Kljub tem pripombam pa so člani obeh komisij menili, da je po drugi strani prav, da so med kandidati za zvezni odbor SZDL tudi ustanovitelji OF in ostali ugledni politični, gospodarski in drugi družbeni delavci.

S 1. julijem nova klavnica

Gradnja nove kočevske klavnice, ki jo gradi KGP Kočevje, se bliža koncu. Mesarski in klavniški obrat bosta najbrž začela obratovati v novih prostorih 1. julija. Na dan bodo lahko zaklali okoli 60 goved in 2000 prašičev. Zavoljo tolikšne zmogljivosti bodo prodajali meso na domačem in na tujih tržiščih. Povečali bodo odkup živine v bližnji okolici, v novi klavnici pa bodo klali tudi živino iz živinorejskh obratov KGP, ki so jo doslej prodajali drugam.

Pred kratkim je začela obratovati menza podjetja Lesna industrija Kočevje (LIK), ki so jo gradili že od leta 1963. Veljala je okoli 28 milijonov Sdin. Od 400 članov kolektiva se jih je v njej hranilo v začetku le okoli 300, ker pa je malica dobra in poceni (150 Sdin obrok), malicajo zdaj v menzi že skoraj vsi člani kolektiva. V menzi je samopostrežba. (Foto: C. Križ)

VPRAŠANJI ODBORNIKOV:

Predgrad in Osilnica ob kino

Na zadnji seji občinske skupščine v Kočevju je odbornik iz Predgrada na zahtevo kulturno-prosvetnega društva in volivcev iz območ- je Predgrada poročal, da je njihov kino že od 1. januarja letos zaprt, in vprašal, kdaj se bodo v Predgradu spet začele filmske predstave. Kino je bil ljudem s tega konca edino kulturno razvedrilo, zato zahtevajo, naj bi v Predgradu spet začeli nabavljati filme. Predlagali so tudi, naj bi kočevski kino »Jadran« nabavljal filme tudi za podeželje. Podobno zahtevo oziroma vprašanje je zastavil tudi odbornik iz Osilnice. Oba bosta dobila odgovor na prihodnji seji občinske skupščine.

Kaj bo z rušenjem na Trgu svobode?

Stanovanjsko podjetje Kočevje je predlagalo občinski skupščini porušitev nekaterih stavb v Kočevju. Skupščina naj bi odločila o usodi stavb na Trgu svobode št. 7, 8, 10, 26 in 52 in na ljubljanski cesti št. 1b. Vzdrževanje, zlasti pa zelo nujna večja popravila omenjenih stavb bi terjala preveč denarja, zato bi jih bilo boljše porušiti. V njih stanuje več družin, ki imajo skupaj okoli 70 članov, zato je zelo pereče, kam jih preseliti. Razprava na svetu za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve je pokazala, da bi morali pri tem sodelovati tudi delovni kolektivi stanovalcev, ki stanujejo v teh stavbah.

Gimnazijci za dan mladosti

Pred dnevom mladosti so kočevski gimnazijci pripravili kulturni program za pripadnike JLA v ribniški enoti. Nastopili so z deklamacijami ter glasbenimi in s pevskimi točkami. Isti program so nato ponovili tudi pred mladino kočevske gimnazije.

Novi člani svetov

Na zadnji seji je občinska skupščina Kočevje imenovala 20 novih članov svetov. Potrdila oziroma imenovala je tudi predsednike svetov. Preostale člane svetov bodo na mesto dosedanjih članov, ki jim je potekel mandat, imenovale pristojne organizacije.

Večina za združitev šol

27. maja je bil v Kočevju skupni sestanek delovnih kolektivov osnovnih šol »Mirka Bračiča« in »Jožeta Šeška«. Na sestanku so razpravljali o razlogih za združitev obeh šol in proti njej. Po razpravi so izvedli tajno glasovanje. Izid glasovanja je bil 54 glasov za združitev, 40 proti združitvi, 1 pa se je glasovanja vzdržal. O nadaljnji usodi obeh šol bosta v kratkem razpravljala še svet za šolstvo in občinska skopščina.

Tudi letos premija za mleko

Na zadnji seji je občinska skupščina Kočevje sprejela odlok o premijah za kravje mleko v letu 1966. Odlok predvideva, da se bo delovnim organizacijam ali njihovim obratom, ki prodajajo mleko neposredno potrošnikom v občini Kočevje, letos plačevala iz občinskega proračuna premija, ki bo znašala 0,10 novih din za liter.

S SESTANKA ZARADI GRADNJE KOPALIŠČA V KOČEVJU

Izvoljen odbor za gradnjo kopališča

Prvi pomembnejši korak narejen. Kopališče naj bi bilo v Kočevju. Glavni problem bo denar. Za predsednika gradbenega odbora izvoljen Jože Košir, direktor Kemične tovarne

Zamisel o gradnji kopališča je stara že 12 do 15 let. V teh letih je večkrat zaživela in zaradi pomanjkanja denarja tudi vedno zamrla. V zadnjem času je predvsem na pobudo Turističnega društva ponovno oživela, pa tudi po prioritetnem redu občinske skupščine je gradnja kopališča na vrsti po dograditvi pokopališča (dograjeno bo letos) in dograditvi nove šole (je že drugo leto v gradnji).

Na sestanku o gradnji kopališča, ki ga je sklicalo Turistično društvo, so bili prisotni predstavniki več delovnih organizacij, občinske skupščine, družbenih organizacij in Turističnega društva. V razpravi sta se od mnogih inačic izoblikovali določneje dve:

Po *prvi* naj bi zgradili kopališče na Rinži pri Rožnem studencu tako, da bi Rinžo zajezili, uredili bregove in jih ponekod celo betonirali, očistili blatno dno in ga prekrili s peskom ali gramozom, uredili pri vstopu vode v bazen primerne čistilne naprave, uredili okoliški prostor za sončenje in tako dalje. Rožni studenec naj bi postal rekreacijski center Kočevja. Tu bi postavili tudi bife.

Po *drugi* inačici pa naj bi zgradili odprto kopališče v Kočevju pri Kemični tovarni. Gradnja naj bi potekala v dveh etapah: najprej odprti plavalni bazen z nekaterimi pritiklinami, potem pa bi ga tudi pokrili.

Obe inačici imata dobre in slabe strani. Kopališče na Rinži bi se dalo predvidoma urediti z manjšimi sredstvi, je pa oddaljeno od mesta, sonce zgodaj zaide, uporabljalo bi ga manj občanov; vsako leto bi ga bilo treba čistiti, ker bi voda vanj nanašala blato; zemljišče je hladno in ponekod močvirno; šole ga ne bi mogle uporabljati za pouk telovadbe (ker je predaleč od mesta) in tako dalje.

Pokrito oziroma zaprto kopališče pri Kemični tovarni pa bi bilo drago, vendar bi ga lahko uporabljali vse leto; uporabljalo bi ga več ljudi (tudi turisti in izletniki, ki prihajajo v Kočevje), topla voda bi bila verjetno brezplačna (dobivali bi jo iz Kemične tovarne) in tako dalje.

Po temeljiti razpravi je bil izvoljen odbor za gradnjo kopališča v Kočevju, za predsednika odbora pa Jože Košir, direktor Kemične tovarne. Prvo delo odbora bo, da preštudira, kakšno kopališče naj bi zgradili in koliko bi veljalo. O tem bodo kasneje razpravljali in odločali občani na zborih volivcev in delovni kolektivi. Zanimanje za gradnjo kopališča je tako v delovnih kolektivih kot med občani, posebno pa med mladino (čeprav prav predstavnik mladine ni prišel na ta sestanek). Prvi resnejši korak za gradnjo kopališča v Kočevju je torej narejen . . .

Srečanje mladih v Kočevju

Občinski odbor ZMS Ljubljana-Center je priredil velik izlet ljubljanske mladine v Kočevje. Priložnost so porabili za srečanja kulturnih, zabavnih in športnih skupin. Že v soboto, 28. maja, se je pripeljalo v Kočevje več kot 200 mladih izletnikov iz Ljubljane. S prenočišči je bila sicer nekoliko tesna, toda gostitelji iz Kočevja so svoje goste kljub temu nekako razporedili. Še istega večera je bila v domu Jožeta Šeška kulturna prireditev s pestrim programom. Po skupni večerji v hotelu Pugled je bil v domu telesne kulture mladinski ples. Na plesu niso točili alkoholnih pijač in so z njim končali že ob 23. uri, ker so bila v nedeljo na programu športna srečanja. O njih poročamo posebej na športni strani.

-ko

Dva na preizkušnji

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji razpravljala o programih prehoda na skrajšan delovni čas v podjetjih ITAS in Tekstilana. Skupščina je upoštevala mnenja svoje komisije za pregled programov prehoda na krajši delovni čas, po katerem je elaborat podjetja ITAS v glavnem v redu, medtem ko je v elaboratu Tekstilane več pomanjkljivosti, na katere so podjetje opozorili, da jih bo odpravilo.

Stanovanja v blokih ponujajo

Splošno gradbeno podjetje ZIDAR iz Kočevja je te dni objavilo prodajo stanovanj v blokih v Podgorski ulici v Kočevju. Trosobno stanovanje stane 90.204 Ndin, dvosobno 70.378 Ndin, enosobno 42.258 Ndin, garsonjera pa 25.147 Ndin. Stanovanja z neopremljenimi kuhinjami bi bila nekoliko cenejša. Vsa stanovanja bodo vselijava maja prihodnje leto.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **FILATELISTIČNO DRUŠTVO** je imelo v nedeljo v domu telesne kulture občni zbor. Ugotovili so, da je bilo lani manj delavno kot prej, poživil pa se je mladinski in pionirski krožek. Stari odbor so osvežili z mlajšimi člani, zato pričakujejo več uspehov. Sestanki odraslih bodo vsako prvo nedeljo v mesecu, pionirji in mladinci pa se bodo sestajali vsako nedeljo popoldne. Mladinske sestanke bo vodil novi tajnik društva Andrej Arko. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Janez Levstik.

■ **PRVE ČEŠNJE** prodajajo že nekaj dni v trgovini Sadje — zelenjava po 400 S din 1 kg. Potrošniki so na češnje, ki so prvi spomladanski sadež, trumoma navalili. Na mestno tržnico jih zdaj vozijo že kmetje iz okolice Kopra in jih prodajajo po 420 S din. Ljudje domala vse pošiljke sproti pokupijo. V prodajalnah Sadje — zelenjava so imeli tudi že zgodnje jagode. Upamo, da bo živilski trg letos boljše založen s svežim sadjem.

■ **KRUH JE BOLJŠI**, odkar je mestna Pekarija preuredila obrat in kupila nov mešalni stroj. V začetku, ko se peki stroju še niso dovolj privadili, ni bilo vidne razlike, zdaj pa je kruh v splošno zadovoljstvo potrošnikov že precej boljši. To velja za črni in beli. Morda je pripomogla kaj tudi boljša moka.

■ **VEČ NEVIHT S TRESKANJEM** smo preživeli letos v Kočevju. Pri zadnji se je spet pokazalo, da na mnogih, zlasti starejših stavbah strelovodi niso v redu ali pa jih sploh ni. Hišni sveti posvečajo temu premalo pozornosti. V zadnji nevihti je bila poškodovana električna napeljava v več hišah. Ne pozabimo, da so lahko neuzemljene televizijske antene med nevihtami vzrok za nesrečo, saj pritegujejo strelo!

■ **PREDAJO KLJUČA** in pokop ranjkega »Cvekac« so tudi letos kot star tradicionalen obred priredili maturantje na gimnaziji. Svečanost je potekala po že ustaljenem ceremoniału v šoli in po mestnih ulicah. Naj omenimo še to, ko že govorimo o maturantih, da po vojni ni še noben razred kočevskih maturantov praznoval obletnice mature v Kočevju. Prvi maturantje so zapustili gimnazijo že leta 1927 in bodo prihodnje leto praznovali 40-letnico!

■ **RUVANJE KOLIČKOV** iz ograj po sprehajališčih, v nasadih in parkih je postalo v Kočevju svojevrsten šport. Posamezni pobalini so pri tem zelo podjetni in odnašajo betonske stebričke s podstavkom vred iz parka. Najbrž mislijo, da jih nihče ne pozna! Naj jim povemo, da se bridko motijo, ker bodo kaj kmalu za svoje pobalinstvo prejeli zasluženo plačilo!

KOČEVSKE NOVICE

Od mokropoljskega dvorca, ki ga je upodobil Valvasor s pojasnilom, da je bilo šele nedavno sezidano, ni danes več niti ruševin. Le močno razrita zemlja na severnem koncu vasi še priča, kje so iz temeljev ruvali kamen za nove gradnje.

Ribniški graščak je bil slišal, da sta pribežala pred francosko revolucijo v Berlin dva mizarja, ki sta baje znala luščiti tanke liste žlahtnega lesa in z njimi oblagati manj dragoceno pohištvo. Rudež je poslal v Berlin ponju voz. Francoza sta nove umetnosti »furniranja« naučila ribniške mizarje, Rudežu pa napolnila s svojimi izdelki ves grad. Tudi v Gracarjevem turnu je med zadnjo vojno zgorelo šest sob pohištva, ki sta ga bila še izdelala Francoza.

Rudežev grad v Ribnici je postal pomembno kulturno ognjišče. Graščak je bil prijatelj Zoisovega doma v Ljubljani, kjer je dobival mnogo pobud. Zapisoval je narodne pesmi in zbiral, tako kot za njim sin Jožef, redkejše jezikovne izraze za ribniškega kaplana Valentina Vodnika, ki je bil v gradu skoraj vsakdanji gost. Iz Rudeževih zbirk je prišlo preko Jerneja Kopitarja marsikaj te robe v Miklošičev slovar. V Ribnico je prihajal iz Šmarja Prešernov prijatelj dr. Jakob Zupan. Priromal je ilirec Stanko Vraz, pozneje tudi s Poljskega pregnani Emil Korytko, ki sta si v gradu prepisovala iz Rudeževe zbirke narodnih pesmi.

Sin Antona Rudeža Jožef je stanoval v dijaških letih v Ljubljani pri deželnemu protomediku in poznejšem dvornem zdravniku Bernardu Koglu, po rodu Novomeščanu. Vodnik in učitelj mu je postal učeni Jernej Kopitar, ki ga je bil oče spoznal v Zoisovi hiši. Obema je stari Rudež plačal, ko je bil Jožef že leto dni na Dunaju, potovanje s kočijo po Evropi, skozi Prago do Berlina in po Zahodni Nemčiji. V Weimarju sta popotnika obiskala slovečega nemškega pesnika Johanna Wolfganga Goetheja.

V izredno nadarjenem Jožefu Rudežu je videl Kopitar bodočega učenjaka. Gotovo bi tudi postal, da se ni poročil s Koglovo hčerko Jozefino, ki mu je že čez leto dni umrla na porodu. Poročil se je drugič in moral prevzeti gospodarstvo obsežnih očetovih posesti. Leta 1827 si je pridružil, kot smo že slišali še Gracarjev turn. Kakor oče, je tudi sin Jožef ostal vedno v Ribnici. Nas pa bo še posebej zanimala usoda Gracarjevega turna.

Vsi naši najstarejši gradovi so bili najprej samo stolpi, okrogli kot stari Prežek visoko v Gorjancih, ali štirioglati kakor Gracarjev turn na pobočjih vinorodnega Tolstega vrha. K stolpom je pripadala posebej še pristava, imenovana navadno »kravjek«, in, vsaj včasih, tudi stanovanjska hiša za gospodo v mirnejših časih; zlasti če je bil stolp tako ozek kot stari Prežek, ki je imel v premeru znotraj komaj dva metra in deset centimetrov.

Gracarjev turn, širok štirioglat stolp, so sezidali belokranjski Gracarji leta 1240, baje zaradi nevarnosti pretečega mongolskega vdora, če je verjeti staremu izročilu; gotovo pa tudi zaradi ogrskih vpadov, ki so v tistem stoletju še silovito divjali po široki dolini Krke, da so ljudje bežali iz svojih domov in so kmetije in cela naselja ostajala v puščavi. Niti trdnjave, kot Golo in pleterski Sicherstein, niso vselej vzdržale.

Tristo let pozneje so gracarskemu turnu, ki se ga je držala morda že stanovanjska hiša, dozidali na zahodni strani še dva mogočna obrambna stolpa s streliskimi linami.

IZVOZ V RIBNIŠKI OBČINI BREZ ZASTOJA

Tri podjetja računajo tudi v dolarjih

V prvem tromesečju 24,4 odst. letnega izvoznega plana — v INLESU — V izvozu tudi živina iz kooperacije

V ribniški občini so tri gospodarske organizacije, ki prodajajo blago tudi na tujih tržiščih, predvsem na konvertibilnem področju. V INLESU imajo letos izvozni plan za 707.000 dolarjev. To je manj kot lani, ker se je ob koncu leta 1965 od podjetja odcepil kočevski obrat. Čeprav je v izvozu prišlo do zastojev, zlasti zaradi premajhnih in nerednih odpoklicev ter zakasnelih obračunov valutnih plačil, je podjetje v prvih treh mesecih doseglo 24,4 odstotka letnega izvoznega plana. Kmetijska zadruga v Ribnici je letos izvozila že za 898.000 N din živine. Lastne živine je zadruga izvozila za 454.000 N din, živine iz kooperacije pa za 344 tisoč novih din. Razen tega je zadruga na tujih tržiščih prodala 23 plemenskih živali za 100.000 N din. Pletilnica žičnih mrež v Sodražici je svoje izdelke začela izvažati predvsem zavoljo tega, ker potrebuje devize, čeprav so izvozne cene manjše kot cene na domačem trgu. —r

V Ribnici bo izseljenska podružnica

Na seji iniciativnega odbora za ustanovitev podružnice Slovenske izseljenske matice v Ribnici so 26. maja sklenili, da bodo podružnico v tem kraju ustanovili na občnem zboru 9. junija. Prej bodo vpisali člane, po možnosti vse sedanje in starejše izseljence. Na delu v tujini je okoli 800 prebivalcev ribniške občine. Ker bo članarina nizka, računajo, da se bo v izseljensko organizacijo vpisalo kar največ izseljencev. Iniciativni odbor vabi izseljence in njihove svojce, naj pridejo na občni zbor podružnice.

-r

Vrste za kruh v Ribnici

Odkar je bila pred kratkim zaprta ena izmed dveh ribniških pekarn, je pred sedaj edino pekarno že zgodaj vsako jutro vrsta. Seveda kruha kmalu zmanjka. Ponovno pa se ljudje postavijo v vrsto vsak dan ob 10.30, ko pripelje kruh avtobus iz Sodražice.

Preskrba Ribnice s kruhom je v vseh pogledih nezadovoljiva, pa tudi neprimerna. Občani z njo niso zadovoljni, ker morajo stati dolgo v vrstah, da kruh sploh dobe (marsikdo pa kljub temu ostane brez njega). Razen tega ga morajo celo prenašati (v vrečah) od avtobusa do trgovin. Sanitarna inšpekcija ni zadovoljna, ker kruh prevažajo v enojnih vrečah, morali pa bi ga v dvojnih. Pek v Sodražici ni pripravljen kupiti dvojnih vreč in bi raje prenehal peči kruh za Ribnico. Trgovci niso zadovoljni, ker pri kruhu premalo zaslužijo (le 5 starih din pri kilogramu), z njim pa imajo veliko dela, razen tega bi moral na zahtevo inšpekcije kupiti voziček za prevoz kruha. Trgovina se že dogovarja s podjetjem »Žito« iz Ljubljane o možnosti, da bi kruh vozili iz Ljubljane.

Zaključimo naj z mnenjem ribniških prebivalcev: pred ukinitvijo pekarne bi morali pristojni organi poskrbeti za redno preskrbo Ribnice s kruhom.

Srečanje šolarjev na Grmadi

V počastitev dneva mladosti so se na Grmadi srečali učenci gregorske, velikopoljanske in dvorske šole. Spotoma so se ustavili pri spominskem obeležju na Žukovem in počastili spomin na padle borce.

Od 46 dijakov 4. razreda gimnazije v Kočevju jih je 36 izdelalo, trije so padli, 7 pa jih ima popravne izpite. Dijaki, ki so uspešno končali zadnji razred gimnazije, bodo delali maturo od 10. do 17. junija. (Foto: M. Jelenovič)

Del potoka Bistrice od cerkve do mostu v Ribnici je že reguliran, zdaj pa je na vrsti regulacija Bistrice od mlina v Brežah do mlina v Podstenah. Regulacijo bo opravila in dela finansirala Vodna skupnost Ljubljanica — Sava. Bistrica bo torej regulirana v dolžini dveh kilometrov, s čimer bodo preprečene pogoste poplave travnikov. Na sliki: Regulacijska dela v Ribnici, ki so bila pretekli teden končana. (Foto: J. Primc)

Obratna sredstva v investicijah

V večjih gospodarskih organizacijah ribniške občine je postalo vprašanje obratnih sredstev pereče zlasti zaradi napačnih pogledov nanj. Podjetja so menila, da ni ekonomično, če lastna sredstva namenijo za obratna sredstva, temveč so jih poskušala spremeniti v dolgotrajne investicije. Seveda je to sprožilo še večjo potrebo po obratnih sredstvih. Če prištejemo še neredno plačevanje faktur, je razumljivo, da tudi letos ni dovolj likvidnih obratnih sredstev. Podjetja so v ta namen iskala kratkoročne kredite, obresti od teh so dosegale milijone, kar je negativno vplivalo na končne finančne rezultate. Ukrepi gospodarske reforme so poskusili postaviti položaj obratnih sredstev na drugo podlago. Višje obresti od kratkoročnih kreditov in drugi zaostreni pogoji bodo letos lahko hudo prizadeli tiste gospodarske organizacije, ki ne bodo dovolj budne.

Upokojenci, upoštevajte!

Po občnem zboru, kjer so bili poučeni o ponovni odmeri pokojnin, se mnogi upokojenci oglašajo v društveni pisarni, vendar brez pravih dokumentov. Vsi, ki želijo posredovanje, naj prinesejo s seboj prvo odločbo o upokojitvi in zadnjo iz leta 1965. Brez teh ne moremo posredovati niti svetovati.

Iz tajništva podružnice

Počitniški dom v Novem Gradcu

Ribniški počitniški dom »Urban« v Novem gradu v Istri bo odprt od 1. junija do 30. septembra. Namenjen je članom sindikata iz Ribniške občine ter njihovim svojcem. Celodnevna oskrba v domu velja 1800 S din, za otroke do 10 let pa 900 S din na dan. Cena oskrbe je sorazmerno nizka in dostopna vsakomur. Vsak dopustnik pa mora prebiti v domu najmanj 5 dni. Delovnim ljudem iz ribniške občine priporočamo, naj se prijavljajo za dopust v Novem gradu. Prijave sprejemajo sindikalne podružnice in počitniška skupnost v Ribnici do 30. maja.

Ribniški spominki

»Ribniški spominki so miniaturni izdelki daleč po svetu znane RIBNIŠKE SUHE ROBE, ki je okrašena z izvirno narodno ornamentiko,« pravi napis (tudi v angleščini in nemščini) na reklamni tabli, ki jo je pred kratkim izobesilo Turistično društvo Ribnica v svojih prostorih. Vedno več kupcev (predvsem raznih podjetij) zahteva ribniško suho robo, žal pa Turistično društvo ne more ustreči vsem, ker nima dovolj blaga. TD ustreže komaj potrebam ožje domovine. V Ribnici in okolici se sicer vedno več ljudi ukvarja z izdelavo spominkov, zaradi vedno večjega zanimanja zanje pa bi verjetno kazalo njihovo izdelavo načrtneje organizirati.

Človek — človeku

Kri je danes nepogrešljivo zdravilo, ki ga zdravstvo uporablja v mnoge svrhe. Tudi v ribniški občini je že precej ljudi, ki jim je transfuzija krvi rešila življenje. Žal, krvi ne moremo proizvajati umetno. Kri je živa stvar, dobimo pa jo lahko le od ljudi, ki se zavedajo svoje človekoljubne dolžnosti in so jo pripravljeni darovati kot prostovoljni krvodajalci. Tako darovana kri rešuje življenja. Ne pozabljajmo, da lahko tudi nas doleti nesreča in da bo tudi naše življenje, ko bo morda viselo na nitki, reševala kri prostovoljnih krvodajalcev! Odzovimo se zato krvodajalski akciji, ki bo v ribniški občini 8., 9. in 10. junija, in sicer: 8. junija v Ribnici, 9. junija v Sodražici in 10. junija v Loškem potoku!

Taborišče III C-ALT DREWITZ

Nekdanji vojni ujetniki iz taborišča III C — ALT DREWITZ se bomo našli 10. junija 1966 ob 17. uri v gostilni »Pod lipco« v Ljubljani na tovariškem večeru. Rezervirana je lovska soba. Pridite polnoštevilno!

Odbor

Ribnica, pusta kot v starih časih

Ribnica je bila v nedeljo, 22. maja, ko je vlak »odpovedal svoje usluge« in ko nobenega avtobusa ni bilo in tudi ne pošte, zelo pusta in dolgočasna kot v starih časih. Videti je bilo le pešce, kolesarje in zapravljivčke ter le kdaj pa kdaj kakšen avtomobilček. Tega dne je namreč začel veljati nov železniški vozni red. Prebivalce je stisnilo okrog srca: kaj bo res vsako nedeljo tako? Ta ali oni si bo še zaželel nedeljskega potovanja, vendar ne bo mogel nikamor. Vsak še nima fička. Morda bi avtobusno podjetje poskrbelo, da bi se taki potniki lahko vozili s popustom. Vsekakor pa si Ribničani ob nedeljah želijo avtobus (do 8.54), ki bi (kot popoldanski ob delavnikih) vozil proti Dragi in se skozi Ribnico vračal v Sodražico.

V. P.

Bo tudi čakalnico kdo odnesel?

Zadnjič je neznanec z novega avtobusnega postajališča v Dol. Podpoljanah odnesel zastavo kmalu zatem pa še količke in tablice. Podpoljanci nameravajo postaviti na tem mestu tudi čakalnico. Bo tudi to kdo odnesel domov?

V. P.

Stolpe so z zidovjem povezali v štirioglato nezavzetno trdnjavo, kakor stoji še danes. Po letnici, vsekani v kamen na zaprtem notranjem dvorišču, se je to zgodilo leta 1537. Valvasor je v svojem času videl pri gradu še cerkven stolpič in neko zgradbo, česar obojega ni več.

Zadnji iz rodu plemenitih gracarskih Paradeiserjev Regalat je leta 1786 zblaznel. Oddali so ga v oskrbo ljubljanskim usmiljenim bratom, ki so v norcih takrat videli še hudičeve obsedence in ravnali z njimi okrutno. Grad je prešel v meščanske roke zakupnika šmarske pošte Ivana Vincenca Pavlina, ki se je prepisal leta 1800. Za njim so se hitro zvrstili razni gospodarji. Leta 1821 ga je nazadnje kupil ribniški graščak Anton Rudež, ki je izročil grajsko gospodarstvo spretnemu in zvestemu Strgarju, čigar sin zdravnik je svojo edinko Mari oženil z rešiteljem Maribora generalom Maistrom. Oskrbnik je sedem let pozneje podrl na zahodni strani gradu starinski dvižni most, čigar sledove je še vedno videti, in sezidal današnji vhod. Preko širokega in globokega jarka, v katerega so, namesto vode, nekoč za obrambo gradu zapirali sestradane volkove, je do novih grajskih vrat nasul široko pot. Nad vhod je postavil stolpič z uro in oglejskim križem, v spomin, da je bil grad v davnini pod oblastjo krive palice oglejskih patriarhov. Na desni strani vhoda je sezidal velike kašče za slavonsko pšenico, s katero je začel za gospodarja trgovati. Do velike »komercialne ceste« na Mokrem polju je od gradu izpeljal novo cesto, ki ne gre povsod po sledi starega kolovoza. Krstili so jo po Rudeževi ženi »Louisina cesta«. Služila je voznikom, ki so prihajali s težkimi parizarji hrvaškega žita skozi Šentjernej in Orehovico v grajske kašče in ga, kadar je bila cena dobra, vozili naprej na Trst.

Anton Rudež in njegov učeni sin Jožef sta živela vedno v Ribnici. Na Gracarjev turn se je preselil šele leta 1865 Jožefov sin Dragotin. Z dvema bratoma in sestro pa je ostal še vse do smrti solastnik ribniške graščine. Delež ribniške dediščine, ki je znašal 70 tisoč goldinarjev, so izplačali šele Dragotinovim otrokom, ko je leta 1885 odkupil ribniško graščino v popolno last Dragotinov brat dr. Teodor Rudež. Takrat se je gracarska veja za vselej ločila od Ribnice. Dragotin Rudež je v ogrskem Starem gradu študiral na visoki gospodarski šoli. Bil je »mož plemenitega srca, staroslovanskega poštenja, izredne gosooljubnosti, požrtvovalne darežljivosti in zlatočistega domoljubja,« kot je po njegovi smrti zapisal januarja 1885 Fran Levec v Ljubljanskem zvonu; »izredna prikazen v našem narodu« in »jeden najplemenitejših narodnjakov, kar jih je rodila zemlja slovenska,« kot beremo mesec pozneje v Slovanu. Bil je dvakrat deželni poslanec. Kupoval je vse domače pomembnejše knjige in revije in vse znamenitejše ruske pisatelje. Navduševal se je za takrat modno romantično slavjanofilstvo, ki se je v Rusiji literarno ogrevalo za idiliko preprostega mužika in se hkrati navzemalo za ohranitev veleposestva.

Dragotin Rudež je Levcu in njegovemu Zvonu odkril neznanega pisatelja Janeza Trdino, ki se je bil preselil z Reke v Novo mesto. Novemu znancu, čudaku, ki niti poleti ni odložil starinske zimske suknje in se povsod mešal med sejmarje, pivce, romarje in cigane, je gracarski Dragotin postal pobratim. Pomagal mu je zbirati pisateljsko gradivo in ga vabil k svoji mizi. Trdina se je vljudno poslovil: »Svakoga gosta tri dana dosta«, čez dan ali dva pa se je zopet vrnil z novo pravico do gostoljubja. Pozneje se tudi opravičeval ni več. V zahodnem grajskem stolpu je pisal svoje znamenite bajke in povesti.

V Rudežev grad je takrat prihajal tudi jetični študent Franc Hudoklin iz bližnje Stare vasi. Sestradani ognjeviti pesnik se je oziral za graščakovo Marico. V Novem mestu so ga bili prav pred maturo pognali iz gimnazije z odličnimi spričevali, toda vedenjem »komaj zadostno«. Njegov prijatelj Kušljan z Loke mi je pozneje pravil, da je s svojim velikim znanjem preveč brezobzirno »popravljal« profesorje. Maturiral je v Trstu. S Trdino, ki so ga bili vrgli s pasjo pokojnino iz profesorske službe na Reki, je pesnika zbližal neizprosno kremenit značaj, ponosno slavjanofilstvo in ljubezen do leposlovja. Z Rudeževimi sta se na Gracarjevem turnu vdajala rodoljubnim in zanesenjaškim sanjarjenjem in miku domače davnine, polne romantičnih skrivnosti. Bil je čas, ko je kulturni človek doma in v tujini odkrival presenetljive nove svetove.

Za Levstikovo bralno značko

V Ribnici je bila 28. maja velika svečanost, na kateri so pionirji in mladinci iz Velikih Lašč, Kočevja, Loškega potoka, Sodražice, Fare in Osilnice tekmovali za Levstikovo bralno značko. Podobno tekmovanje je bilo lani in predlanskim, ko so tekmovali za Jurčičevo bralno značko. Na to veliko prireditev so prišli tudi slovenski književniki: Anton Ingolič, Branka Jurca, Leopold Suhadolčan in Tone Seliškar. Prebrali so nam lepe odlomke iz svojih del in vsi smo bili navdušeni. Nato smo se zbrali okrog njih in jih prosili za podpise. Shranili jih bomo za spomin na ta lepi dan in še raje bomo segli po lepi slovenski knjigi. Tovarišica Dobrilova, pedagoška svetovalka ZPPS Vič, nam je takole dejala: »Levstikova bralna značka ni navadna značka. To je za vas, ki imate radi lepo knjigo, posebno odlikovanje.«

Prireditev je bila v slikovitem ribniškem gradu in bo ostala eden naših najlepših spominov.

Pionirji osnovne šole »Mirko Bračič«, Kočevje

REŠETO

GORJANSKI TABORNIKI DVA MESECA PO OBČNEM ZBORU:

Partizanske tradicije in ljubezen do narave

Problematika taborniške organizacije je tudi del našega »mladinskega vprašanja« — Prizadevnost mladine je odvisna predvsem od vodstva — Taborjenje ne more biti počitniška kolonija

Novomeški taborniki so marca na občnem zboru sklenili urediti svoj odred in mu po nekajletni krizi spet vrniti priljubljenost in ugled, ki ju je imel včasih. Profesionalizem in druge oblike materialnega izkoriščanja so se pričele, seveda v najmilejši obliki, če jo primerjamo z drugimi, vtihotapljati tudi v taborniško organizacijo. Taborniki nimajo sicer nobenega plačanega funkcionarja, vendar so se navadili, da jim je za udeležbo na akcijah in tekmovanjih, pa včasih celo na taborjenjih plačala stroške delno ali v celoti — organizacija. Namesto da bi bila udeležba na akciji razvedrilo in želja vsakega člana, je postala dolžnost. Nekaj zaradi slabo pripravljenih programov, nekaj pa zaradi splošno razširjenega mnenja pri nas, da mora človek dobiti za družbeno udejstvovanje tudi materialno nagrado.

■ S tako prakso so začele mladinska in druge politične organizacije, in nič lažjega ni kot navaditi se na dnevnice in honorarje, dokler je nekje blagajna, ki tak oportunizem podpira! In če ti nagrajeni ljudje, poklicni in amaterski frazerji in pozerji dela niti niso opravili, kot bi bilo treba, potem se ni kaj več čuditi, zakaj majhno zanimanje mladine in nezaupanje v družbene organizacije. Denar in za stopničko višji položaj dobivajo spretni komolčarji, prizadevni in požrtvovalni družbeni delavci pa ostajajo največkrat celo brez moralnega priznanja.

■ Taborniška organizacija ima brez dvoma neomejene možnosti za najrazvrstnejšo zaposlitev mladih ljudi. Če tega ne izkoriščamo, potem so krivi samo kratkovidni ljudje v vodstvu organizacij, ki so dolžne skrbeti za naraščaj. Vsako izgovarjanje na tempo življenja, na nezanimanje mladine in celo na družbeno ureditev so samo jalove laži, ki jih ovrže že skromen izlet k eni izmed zahodnih ali pa socialističnih taborniških organizacij, še bolj pa številna udeležba in navdušenje mladine na dobro pripravljeni akciji pri nas doma.

Novomeški taborniki so sklenili se bolj dosledno uvajati v svoj program partizanske tradicije. Vsi sestanki bodo na prostem v obliki izletov in partizanskih pohodov. Kolikor bo le mogoče, se bodo na potovalnih in stalnih taborih izognili kuharic, »vzgojiteljic« in drugega pomožnega plačanega osebja. Taborniški tabori ne morejo biti počitniške kolonije za serkljane miljenčke. Tabor mora biti šola vzdržljivosti in tovarištva, ne pa poceni počitnice. Zato tudi za mladino nad 12 let ne bodo več prirejali običajnih taborov na morju, pač pa neke vrste gozdno šolo z zgoščenim programom.

Tudi letošnja gozdna šola, ki bo trajala od 27. junija do 4. julija, bo tako organizirana. Udeleženci bodo odšli iz Novega mesta na taborni prostor, za katerega ne bodo vedeli prej, v dvojicah po točno določeni maršruti. Na pohodu bodo en dan, in med potjo bodo morali prespati v bivaku, ki ga bodo sami sproti naredili. Pred koncem tabora bodo v nedeljo, 3. julija, priredili taborni ogenj na predvečer dneva borca.

■ V aprilu in maju so priredili ob 22. aprilu, dnevu tabornikov, taborni ogenj v Ragovem logu, pred obletnico ustanovitve OF so zažgali 2 kresa na gričih okrog Novega mesta, sodelovali so z dvema ekipama v teku okrog okupirane Ljubljane, organizirali so svojo štafeto mladosti, ki je začela pot z motorji na Bazi 20 in nadajevala po Krki v čolnih tabornikov — porečanov, zadnji del, od Broda do Glavnega trga, pa so jo nesli medvedki in čebelice. V nedeljo, 22. marca so v počastitev dneva mladosti priredili »Vohuna F« partizansko-taborniško akcijo lingalnih fotografov.

Taborniške čete in vodi se ves ta čas ukvarjajo tudi s svojim rednim programom, odredova uprava pa obnavlja administracijo in gospodarsko poslovanje, ki je bilo zadnja leta precej zanemarjeno, največ zaradi stiske s prostorom. Odred je imel sobo za sestanke in skladišče na podstrešju zadravstvenega doma, ko pa so ga od tam izrinili z lepimi obljubami, je za vse skupaj ostala samo še majhna, temna soba v prizemlju Rotovža. Dokler ne bodo taborniki in tudi druge mladinske organizacije v Novem mestu imeli primernih prostorov, je težko zahtevati od njih normalno delo.

■ Taborniki in njihovi starši pričakujejo za svojo organizacijo več razumevanja in primerno mesto v našem družbenem življenju. Marsikaterega neljubega »perečega mladinskega vprašanja« ne bi bilo, če bi mladini namesto puhlega frazarjenja na sestankih in posvetovanjih posvetili tudi nekaj več otipljivih prizadevanj!

M. MOSKON

Ko je pripeljal v »krug« samohodni top, se je takoj zgrnila okoli njega množica srednješolcev. Najspretnejši so se takoj povzpeli nanj in najsrečnejši so seveda zlezli v kupolo, obračali vzvode in poslušali razlago mladinca-oficirja. Skupina, ki jo vidite na sliki, je »zavzela« protitankovski mitraljez na kupoli in se vneto lotila vojskovanja...

Na zračni blazini

Britanski strokovnjaki bodo v kratkem pričeli preizkušati vozilo SKN 6 (vozilo na zračni blazini) v Arktičnem morju. Po vrsti preizkusov, ki jih bodo opravili do konca tega meseca v Severnem morju, bodo ugotovili, ali bo to vozilo mogoče uporabiti na zamrznjenih rekah in morjih.

Dekleta so kmalu sledila zgledu fantov, ki so takoj začeli ogledovati orožje. Mladinci vojaki so tudi njim radi povedali vse, kar vedo o orožju, največje zanimanje pa so pokazale srednješolke pri ogledu prostorov, v katerih mladinci-vojaki živijo. Na sliki: dekleta ob težkem minometalcu.

Taborniška štafetna palica, ki je startala na Bazi 20, je pot od izliva Sušice v Krko do Broda prepotovala za pasom porečanov. Na sliki: druga predaja — Pavle Gorkič in spremljevalec pri Volavčah

Madost na poligonu

Nekateri... ski, o top... jaškem ... pač zdi ... vse, kar ... kot pravi... razmišljal... pričakova... bodo spre... gramu v ... sarniških ... dobnem...

Na obeb... ugibali tu... tem, s kak... bodo kon...

Oboji so ... jis, ob vb... Brišlinu. B... JLA pa je ... aktiv, saj ... res sami ... tiv je pov... meških šo... k sebi na ...

Podporo... Mirko Bli... vačevič so ... nješolce p... In ko ... dih že p... na kasar... vsem skup... še enkrat ... brodošlico ... dan mlad... Vinko Mar...

Kot pis... šnica tega ... nosivih, z... skrbno p... bila pope... nimi obla... srednješol... ko značilno ...

...anjali o pu... ariku in o vo... Mladini se ... življenje in ... zveni z njim, ... Drugi spet so ... stih, ki so jih ... em, kako jih ... skupnem pro... ...a sredi ka... ...rov in o po...

...ih so gotovo ...vremenu in o ...rezultatom se ...portna srečanja.

...ali na »kapi... ...vojašnice v ...dan mladosti, ...oji mladinski ... JLA prav za... ...tanje. Ta ak... ...adino novo... ...dan mladosti ...

...Vinko Marek, ...n Gavrilo Ko... ...a goste sred... ...ola v vojašni... ...stotine mla... ...e med seboj ...e skrugus, je ...elko zvočnikov ...s iskreno do... ...ro čestitat za ... podporočnik ...

...je bila voja... ...množica oliv... ...dan je posebej ... uniform je ... s raznobarvni... ...ajet in fantov ...zdržanost, ta... ...obetek vsake...

Dan mladosti je praznik, ob katerem delijo v JLA odlikovanja vojakom-mladincem. Tudi na našem praznovanju ni šlo brez tega: 26 mladih vojakov je prejelo za zvesto službo odlikovanja maršala Tita, komandant garnizije je tridesetorico nagradil z 10-dnevnim izrednim dopustom, 8 vojakov je prejelo v znak priznanja knjige, 64 pa jih je bilo javno pohvaljenih. Odličja je ob burnem ploskanju podelil polkovnik Ivan Slapnik, srednješolke pa so vsem odlikovanim vojakom mladincem izročile šopke. Na sliki: polkovnik Ivan Slapnik deli odličja

ga srečanja, je popustila, kot bi mignil. V skupinah, ki so nastale ob razstavljenih orožjih, so fantje z zanimanjem poslušali razlago vojakov. Ni jih bilo treba posebej vabiti, naj se povzpno na tank, naj sedejo za top in naj primejo v roke puškomitraljez! Kolikko veselja je bilo s tem!

Tudi dekleta so se kaj hitro sprostila. Radovednost je bila močnejša kot ženskam prirojeni odpor do orožja, in kaj kmalu so bila tudi dekleta zatopljena v razlago mladincev-vojakov o merilnih napravah, o dometu orožja, o rokovanju z njim in podobnem. Najpogumnejše so kmalu sedle za top in pričele vrteti ročice, druge spet so pokukale skozi optične in merilne instrumente ali pa prijele za prožilo puškomitraljeza.

Skupine so se menjavale pri orožjih, si ogledale prostore v vojašnicah in čas je hitro potekal. Ob 9. uri so se začela športna srečanja. Tekma v malem rokometu med mladinci srednješolci in mladinci vojaki je potekala na igrišču, obkroženim s stranjenim obročem mladih teles. Bodrilno vzklikanje: »Plavi! Plavi! Plavi!« s katerim so vojaki spodbujali v začetku igre svojo ekipo, je počasi opešalo. Vse pogosteje so oglašali klici »Crveni! Crveni! Crveni!« s katerimi so spodbujali srednješolsko ekipo Novega mesta. To je bil dokaz več, da se mladina ne opredeljuje za barve, pač pa za tistega, ki je boljši!

Kulturni program se je po športnih srečanjih spet nadaljeval na »krugus« sredi vojašnic. Sonce je ta čas preblo oblake in dež, ki je še malo prej grozil, je pregnal veter. Na tribuni so se spet zvrstile čestitke vojakov in srednješolcev, vso mladino, zbrano za svoj največji praznik v novomeških vojašnicah, pa je posebej prisrčno pozdravil in ji čestital polkovnik Ivan Slapnik. Na tribuni so se nato zvrstili pevski zbori, mladina pa je izvajalce spodbujala s ploskanjem in vzklikanjem. Srednješolke so s šopki nageljnov obdarile 26 vojakov, ki jih je maršal Tito odlikoval za vestno službo v JLA, ter 30 vojakov, ki so bili nagrajeni s po 10 dnevi dopusta. 8 vojakov, ki so bili nagrajeni s knjigami, in 64 vojakov, ki so bili za vestno službo pohvaljeni od komandanta garnizije.

Šest ur, ki jih je novomeška mladina prebila letos v vojašnicah za dan mladosti, bo ostalo gostom in gostiteljem vojakom v lepem spominu. Oboji so mladi, in ker so mladi, ne potrebujejo mostov od srca k srcu.

MILOŠ JAKOPEC

Z dvačili v roke

NESPAZUM

V 2. b... ...ke osnov... spomladi ... navali tudi ... Eden izm... ljubil, da ... živega po... res, nekaj ... že v šoli ... pouk bolj ... otroci lah... rakove ... obliko te... krajih že ...

Do odho... nato poči... umivalnik... naslednjo ... sednik kr... Dragan in ... Lado Sm... sta si ele...

...k kostanjevi... ...e so letos ...ritom obrav... ...ico o raku. ...enec je ob... ...meset v šolo ... raka — in ...to je bil rak ...a je bil zdaj ...em, saj so vsi ... bližu videli ... in zanimivo ...šot v naših ...ske živali. ...mov je rak ...di šolskega ...zared pa sta ...topila pred... ...g. inž. Franc ...ki upravitelj ... ogledovala ... napeljavo in ...ući v šoli, ker je vse že davno dotrajalo. Učiteljica Marija Sketa je izkoristila priložnost in vprašala otroke:

— No, otroci, kdo je ta tovariš?

Molk, opazovanje — in spet molk; čeprav je predsednik občinske skupščine kostanjeviški domačin, ga večina malih otrok seveda ne pozna.

— No, otroci, kdo je to? Ji je zdaj pomagal še upravitelj Smrekar in pokazal z roko proti predsedniku (za katerim je bil zdaj stol ob tabli in na njem umivalnik). Otroci so se začeli spogledovati, nekaj glaskov pa je nato kar pogumno zapelo:

— Raaaak...

Vsa v zadregi je tovarišica Marija hotela popraviti neljubi vtis:

— No, otroci, saj vendar poznate tega tovariša, letos smo ga v šoli že omenjali, ko smo govorili o občini. No, dajte, Kostanjevičani ga prav gotovo poznate!

In res se je ena izmed punčk oglasila:

— Jaz pa vem, čigav je — Draganov!

— Ti si pa Bambičeva, ali ne? je predsednik skupščine nasmejan stopil h klopi in pobožal deklico po laseh.

Led je bil prebit.

Najhitrejši vlak

Najhitrejši evropski vlak bo vozil letošnje poletje na neki nemški progi. Trans Europe Express »Modri encijan«, ki bo povezoval München s Hamburgom, bo dosegel na odseku Augsburg-München hitrost 200 kilometrov na uro.

SMEH STOLETIJ

Znani slikar Giotto di Bordone se je mudil v Neaplju, kjer ga je sredi ustvarjanja obiskal kralj.

»Giotto,« mu je rekel vladar, »jaz bi na tvojem mestu, v tej vročini, ne slikal.«

»Verjamem,« odvrne umetnik, »na vašem mestu, če bi bil kralj, tudi jaz ne bi slikal.«

Ko je velikan slikarstva Michelangelo ustvarjal v sikstinski kapeli »Poslednjo sodbo«, je med pogubljenci v peklu naslikal tudi znanega spletkarja, kardinala Martinellija. Naslikal ga je tako naravno, da ga je vsak spoznal že na prvi pogled. Ves divji je hitel kardinal k papežu, ki pa je razburjenega duhovna zavrnil.

»Če bi bili v vicah, bi imeli še nekaj upanja, da pridete v nebesa. Iz pekla vam pa niti jaz niti Bog ne moreva pomagati!«

Slavni slikar in kipar si je dovolil s svojimi sovražniki bridko šalo. Neki Michelangelov kip je tako navdušil slikarja Raffaela, da je primerjal mojstra z velikimi grškimi umetniki, s Fidijo in Praksitelom. Buonarrotijevi sovražniki so seveda obsodili Raffaelovo mnenje kot neosnovano pretiravanje. Tedaj je Michelangelo zakopal svoj kip Amorja in pridržal le odlomljeno roko. Čez čas so zakopani kip »odkrili« in vsi umetnikovi nasprotniki so ga razglasili za delo iz najstarejše dobe ter pristavljali, da Michelangelo nikdar ne bi zmogel take mojstrovine. Ko so se obrekovalci nagovoričili, je veliki slikar pokazal skrito roko in jim krepko zavezal jezike.

Genialna italijanska slikarja Raffaelo in Michelangelo nista bila najboljša prijatelja. Michelangelo je trdil, da je Raffaelo več dosegel s svojim trudom kakor z nadarjenostjo. Raffaelo je živel razkošno kakor kak knez, Michelangelo pa je bil bolj skromen. Ko je Raffaelo obiskal papeža, ga je spremljalo petdeset slikarjev, Michelangelo pa je hodil na obisk čisto sam. Zato je Raffaela zbodel:

»Vi hodite s tolikšnim spremstvom kot kak vojskovodja!«

»Vi pa hodite vedno sami kot kak krvnik,« mu je zabrusil Raffaelo.

G. SIMENON

Maigret se boji

48

Vsekakor se je Vernoux s skoraj bolečim naporom trudil, da bi uganil, kaj skuša Maigret doseči.

— Zadeva Courcon je drugačna. Ko je stopil v njegovo hišo, morilec ni imel orožja. Iz tega lahko sklepamo, da ni prišel z morilskimi nameni. Nekaj se je zgodilo, kar ga je pripravilo k temu dejanju. Morebiti Courconovo obnašanje, ki je bilo dostikrat izzivalno, morebiti je celo on s čim zagrozil?

Maigret je premolknil, da je prižgal vžigalico in potegnil pipo.

— Kaj o tem mislite?

— O čem?

— O mojem sklepanju.

— Mislil sem, da je ta zgodba končana.

— Recimo, da je, ampak tudi v tem primeru poskušam razumeti.

— Blazneža pa nič ne moti, kaj vi mislite.

— In če ne gre za blazneža, vsaj ne za blazneža v tistem smislu, kakršnega po navadi dajemo tej besedi? Sledite mi še malo. Nekdo se zvečer napoti k Robertu de Courconu, ne da bi se skrival, ker še nima slabih namenov, in neki razlogi, ki so nam neznani, ga pripeljejo tako daleč, da ga ubije. Za seboj ne pusti nobenih sledov, orožje odnese, kar kaže, da noče biti prijet.

»Torej gre za človeka, ki žrtev pozna, ki jo navadno obiskuje ob tej uri.

»Policija bo neizbežno iskala v tej smeri.

»In vse možnosti ima, da naleti na krivca.

Vernoux ga je gledal z izrazom, kot da premišljuje, kot da pretehtava dokaze za in proti.

— Zdaj pa vzemimo, da je bilo storjeno še eno hudodelstvo na drugem koncu mesta in da je bila pri tem umorjena oseba, ki nima nič opraviti z morilcem in tudi nič s Courconom. Kaj se bo zgodilo?

Možak ni popolnoma potlačil nasmeha. Maigret je nadaljeval.

— Policija ne bo več neogibno iskala med sorodniki prve žrtve. Vsakomur bo prišlo na misel, da gre za blazneža.

Malo je počakal.

— To se je zgodilo. In morilec, ki je hotel biti še bolj previden, je z namenom, da bi utrdil domnevo o blaznosti, storil še tretje hudodelstvo, tokrat na ulici, umoril pa je prvega pijanca, na katerega je naletel. Sodnik, tožilec, policija so mu šli na limanice.

— Vi mu niste šli?

— Jaz nisem bil edini, ki v to ni verjel. Zgodi se, da se javno mnenje zmoti. Pogosto pa ima tudi iste vrste intuicijo kot ženske in otroci.

— Hočete reči, da je javno mnenje pokazalo na mojega sina?

— Pokazalo je na to hišo.

Ne da bi spraševal naprej, je vstal, stopil k mizi v slogu Ludovika XIII., ki je bila za pisalno mizo in na kateri je bil pod obtežilnikom pisemski papir. Vzel je list, si potegnil iz žepa neki papir.

— Arsen je napisal, — je malomarno dejal.

— Moj hišnik?

Vernoux se je živahno približal in Maigret je opazil, da se je kljub životnosti gibal lahkotno, kot se pogosto nekateri debeli ljudje.

— Želi si, da bi bil zaslišan. Vendar se ne upa sam zglasiti na policiji ali na sodišču.

— Arsen ne ve nič.

— To je mogoče, četudi njegova soba gleda na ulico.

— Govorili ste z njim?

— Še ne. Rad bi vedel, ali vam zameri, ker mu ne dajete plače in ker ste si pri njem izposodili denar.

— To tudi veste?

— Vi, gostod Vernoux, mi nimate nič povedati?

—Kaj naj bi vam povedal? Moj sin...

— Ne govoriva o vašem sinu. Domnevam, da nikoli niste bili srečni?

Nič ni odgovoril, strmel je v preprogo s temnim vejevjem.

— Dokler ste imeli denar, vam je lahko zadostovalo zadovoljstvo, ki ste ga imeli od nečimrnosti. Navsezadnje ste bili bogatin tega hraja.

— To so osebne stvari, ki jih ne bi rad načenjal.

— Ste v teh zadnjih letih zgubili veliko denarja?

Maigret je začel govoriti z bolj prijaznim glasom, kot da to, kar pravi, ni nič važno.

— V nasprotju s tem, kar mislite vi, poizvedbe niso končane in preiskava ostane odprta. Do zdaj iz razlogov, ki se me ne tičejo, niso preiskovali po pravilih. Dolgo časa se ne bo več mogoče ogibati temu, da bi zaslišali vašo služinčad. Hoteli bodo tudi vtakniti nos v vaše kupčije in pregledati vaše izvlečke bančnega računa. Razvedelo se bo, kar vsi sumijo, da se že leta zaman borite, kako bi rešili svoje premoženje. Za zunanjim videzom ni ničesar več, samo še človek, s katerim sama njegova družina ravna brez prizanašanja, odkar ni več zmožen delati denar.

Hubert Vernoux je odprl usta. Maigret mu ni pustil govoriti.

— Obrnili se bodo tudi na psihiatre.

Videl je, da je Vernous naglo vzdignil glavo.

— Ni mi znano, kakšno bo njihovo mnenje. Tukaj nisem uradno. Nocoj se vračam v Pariz in za preiskavo ostane odgovoren moj prijatelj Chabot.

— Vojvoda Neander, ustanovitelj naše rodbine.

Čine na sledi

BRODAR – JEZERNIK:

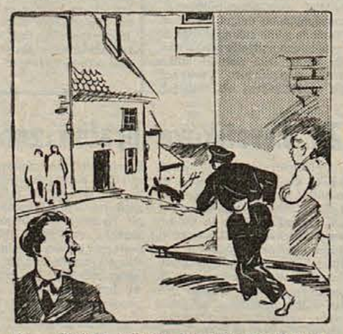

61. — Čine in Jože sta že planila skozi vrata. Na drugi strani ceste je stal tršat pes mešanec. Jože ga je opazoval. Ne, pes je sam. Gospodarja ni z njim, in sodeč po njegovem obnašanju, pes tudi nikogar ne pričakuje. Zdaj je počasi stekel okoli vogala. Stopila sta za njim in mu sledila po prašnih predmestnih cestah. Od nekod se mu je pridružil še en pes, s katerim sta se podila zdaj v to, zdaj v drugo smer. Naenkrat ju je zmanjkalo, kakor da sta se udrla v tla. Iskala sta še kake pol ure, potem pa sta se naveličala in vrnila.

62. — Ves teden je porabil Jože vsak prosti čas za to, da je hodil po predmestju in iskal tistega psa. Toda kakor da se je vse zaklelo proti njemu, psa ni bilo nikjer. Tudi ni nihče vedel, kje imajo takega psa, kot ga je iskal Jože. Bilo je, da bi človek skočil iz kože! Zdaj se mu je že sanjalo o njem. Premetaval se je po postelji in v sanjah grabil mešanca za rep, ko ga je nekega jutra dežurni vrgel iz postelje. »Jože, spet se je pojavil tisti tvoj neznanec s psom. Pohiti, morda boš imel zdaj več sreče!«

63. — Med vožnjo so Jožetu povedali, kaj se je zgodilo. Neznanec je ustavil blagajnika gasilskega društva, ki je nosil v aktovki izkupiček veselice. Iztrgal mu je aktovko iz rok in ga hotel udariti po glavi. Toda b'agajnik je bil urnejši. Spretno se je izognil udarcu in z vso silo mahnil nasprotnika po nosu. Sprijela sta se in blagajnik ga je že držal za vrat, ko je nenadoma planil nanj velik pes, ga podrl na tla in ga začel gristi. Na njegovo vpitje so prihiteli ljudje, pred katerimi sta neznanec in pes takoj pobegnila.

64. — Na srečo je bil med ljudmi, ki so prihiteli na pomoč, tudi nekdo, ki je spomnil, kakšne važnosti utegnejo biti vozlovi, in je ukrenil vse potrebno, da ... zamešali. Niti pol ure ni minilo od ropa ... napada, ko se je že pri njih ustavil na ... Čine je skočil ven in začel krožiti na ... kjer sta se ruvala napadalec in blagajnik ... gasilskega društva. Že je napel jermen in ... ujel Jožeta za seboj. Toda kmalu se je ... ustavil tam, kjer so blagajnika naložili v ... avto. Jože je odkimal. Vrnila sta se in iskala znova. Naenkrat je pes hripavo zalajal in ... naprej. Zavohal je pravo sled.

NAGLICA NI VEDNO DOBRA

Skrajšani delovni tednik v 6 podjetjih

Doslej se je v brežiški občini odločilo za skrajšanje delovnega tedna 6 podjetij — Pogojev za ta prehod nimajo povsod — Brez težav lahko začnejo po novem le v Opekarni, pri Prevozu in v Čateških Toplicah — Kolektiv rudnika Globoko se je za ta korak prehitro odločil

V brežiški občini se je odločilo za skrajšanje delovnega tedna šest gospodarskih organizacij. Komisija, ki spremlja prehod na 42-urni delovni teden, je proučila njihove utemeljitve in ugotovila, da so v nekaterih podjetjih preveč pohiteli. Elaborati so pomanjkljivo pripravljeni in ponekod niti ne izpolnjujejo pogojev za skrajševanje tedenskega delovnega časa. Za ta korak se lahko odločajo le tiste gospodarske organizacije, ki bodo tudi potem obdržale vsaj enak obseg proizvodnje, enak netoprodukt in enak realni osebni dohodek na delavca.

Predloge za prehod na skrajšan delovni teden so predložile v obravnavo občinski skupščini v Brežicah tele delovne organizacije: Dekorles Brežice, Rudnik Globoko, Popravljalnica železniških voz Dobova, Opekarna Brežice, Zdravilišče Čateške Toplice in Prevoz Brežice.

Iz elaborata, ki ga je predložil *Dekorles*, ni razvidno, da bi podjetje imelo pogoje za prehod na skrajšan delovni teden, čeprav bi bil ta prehod postopen. Poslovni uspeh v letu 1965 je bil slabši kot v letu 1964, rentabilnost upada in ob manjšem številu zaposlenih tudi izkoriščenost delovnega časa. Podjetje samo ugotavlja, da trenutno prehod na 42-urni delovni teden ne bi bil umesten. Tudi komisija priporoča, naj s tem počakajo in ponovno proučijo, kakšne ukrepe bi bilo treba storiti za ta korak.

V Rudniku Globoko so že 1. maja 1965 brez potrebnih analiz prešli na 42-urni delovni teden. Komisija pri občinski skupščini meni, da podjetje za to nima pogojev, in predlaga izdelavo potrebnih študij.

Podjetje za popravljanje voz v Dobovi je sicer pripravilo obsežen elaborat, vendar ga bo moralo še dopolniti. Predvsem bodo morali proučiti ukrepe za boljše izkoriščanje delovnega časa, racionalizacijo tehnološkega procesa in kadrovsko izpopolnitev. Dosedanji program je premalo stvaren in v kolektivu ga bodo morali natančneje izdelati.

Prikaz stanja in bodočih ukrepov v *Opekarni* zagotavlja vse potrebne pogoje za prehod na 42-uri delovni teden in komisija meni, da v tem podjetju ni nobenih ovir.

Pogoje za skrajšan delovni teden imajo tudi v *Čateških Toplicah*, kjer so 1. novembra uvedli poskusno dobo. Rezultati so bili ugodni.

Tudi pri *Prevozu* ni ovir za 42-urni delovni teden. Gospodarjenje pri tem podjetju je zelo dobro. Skrajšan delovni čas velja samo za mehanično delavnico in ostale službe, medtem ko so prevozniki nagrajeni po prometu.

Skupščina občine Brežice priporoča vsem delovnim organizacijam, naj ne hitijo in naj elaborate za skrajševanje delovnega časa raje temeljito pripravijo. Predvsem morajo dobro proučiti izkoriščenost zmogljivosti, organizacijo dela, kadrovski sestav zaposlenih in delitev dohodka, kar je bilo v dosedanjih predlogih pomanjkljivo obdelano.

Posvetovanje: kam po osnovni šoli?

30. maja je občinski odbor sindikata storitvenih dejavnosti sklical posvetovanje o zaposlovanju otrok, ki bodo junija zapustili osnovno šolo. Posvetovanja so se udeležili med drugim upravitelji šol in predstavnika celjskega zavoda za zaposlovanje.

Ugotovili so, da je letos marsikaj zamujeno, saj na šolah mladini ne vedo svetovati, kam naj se obrne bodisi v uk, bodisi za zaposlitev. Dokler je bil Zavod za zaposlovanje v Brežicah še samostojen, je navezoval stike z delovnimi organizacijami v drugih krajih in večini mladine pomagal do poklica. Z reorganizacijo te službe pa je to zastalo in trenutno bo verjetno precej mladih ljudi ostalo na razpotju. Sklep posvetovanja je bil, da bo celjski zavod od junija dalje sistematično usmerjal mladino, zlasti v tiste poklice, ki jih primanjkuje.

Zlate in srebrne značke za kri

V soboto, 4. junija, bodo v Brežicah slavili dan krvodajalcev. Proslava bo v narodnem domu. Kulturni program bodo pripravili učenci osnovne šole, o pomenu krvodajalstva pa bo predaval dr. Teppey.

Na tej slovesnosti bodo podelili krvodajalcem zlate in srebrne značke. Srebrne značke bodo prejeli tisti občani, ki so že 5-krat darovali kri, tisti, ki so to storili 10-krat, pa bodo prejeli zlate znake priznanja za človekoljubnost.

Dan mladosti v Brežicah

Dan mladosti so letos počastili v Brežicah z bogatim športnim in kulturnim sporedom. Sodeloval je tudi garnizon JLA iz Cerkelj. Ves dan so se vrstila tekmovanja, zvečer pa je praznično razpoloženje doseglo višek na kulturni prireditvi. Za to priložnost so taborniki, vojaki in mladinci izredno lepo uredili rokometno igrišče, kjer se je ob napovedani uri zbrala velika množica ljudi.

Nastopili so hramonikarji iz Sevnice, člani folklorne skupine iz Dobove, pevski zbor brežiške osnovne šole, recitatorji, judoisti cerkljanskega garnizona in zabavno glasbeni ansambel JLA.

Razstava likovnikov-amaterjev

V prostvenem domu v Brežicah bo od 4. do 11. junija odprta razstava likovnikov-amaterjev iz Spodnjega Posavja. Svečana otvoritev razstave bo v soboto, 4. junija, ob 19. uri. Na otvoritev in obisk razstave vabi občane klub likovnikov, ki prireja razstavo v okviru posavskega kulturnega jubileja.

Gasilci z Obrežja vabijo na praznik

V nedeljo, 12. junija, bo gasilski center na Obrežju priredil proslavo v počastitev 40-letnice društvenega obstoja. Slavje bo združeno z razvitjem prapora in prevzemom nove motorne brizgalne znamke »Volkswagen«. Občinska skupščina je zanjo prispevala 6.500 Ndin, razliko do 13.000 Ndin pa so prispevale delovne organizacije, prebivalci in gasilsko društvo Obrežje.

Na jubilejni proslavi bo tudi srečanje slovenskih in hrvaških gasilcev. Sodelovale bodo občinske gasilske zveze iz Brežic, Krškega, Sevnice, Samobora, Zaprešića in Črnomerca. Pokrovitelj prireditve na Obrežju bo skupščina občine Brežice. Vabljeni gostje od blizu in daleč!

Srečanje v Karlovcu

Občinska gasilska zveza Brežice se že pripravlja na velik gasilski shod, ki bo od 3. do 11. septembra v Karlovcu. V pripravah bodo Brežičani sodelovali z drugimi posavskimi gasilci. Prva medobčinska tekmovanja bodo od 12. do 19. junija, zmagovalci pa se bodo udeležili republiškega tekmovanja. Tečajniki podčastniškega tečaja vseh treh posavskih občin pa bodo obiskali gasilske enote v Karlovcu in drugih krajih še pred velikim shodom.

D. V.

Rekreacija spet na dnevnem redu

Razpravo o rekreaciji je letos načel občinski sindikalni svet. Zbral je obsežno in konkretno gradivo iz delovnih organizacij. Člani plenuma so jim svetovali, kako naj zbirajo in uporabljajo denar za letni oddih.

Besedo o rekreaciji delovnih ljudi bo v kratkem imel splošni zbor. Podjetjem bo dal še stvarnejše napotke za pravilno razporejanje sredstev za oddih zaposlenih.

NOVO V BREŽICAH

■ **FILATELISTIČNI KROŽEK OSNOVNE ŠOLE BRATOV RIBARJEV** razstavlja v prosvetnem domu. Mladi zbiralci znamk prikazujejo med drugim nekaj lepih serij iz rastlinskega in živalskega sveta, za katere je med obiskovalci tudi največ zanimanja. Razstavo so priredili v počastitev Titovega rojstnega dneva.

■ **PRODAJALNA OBUTVE PEKO** je dobila te dni pošiljko ličnih ženskih čevljev za poletno sezono. Razstavlja jih tudi v izložbi in z novimi modeli privablja vsak dan številne nakupovalce. Če se bodo s poletno obutvijo pravočasno založile še druge trgovine, je bodo lahko precej prodale, saj bo marsikateri ženski prihranjena pot v Zagreb ali kam drugam.

■ **LJUDSKA POTROŠNJA** je preselila galanterijsko poslovalnico v bivšo pekarno nasproti narodnega doma. Prostor je precej večji od prejšnjega in zato tudi primerneje opremljen. Prodajalna se je dobro založila z blagom. Na policah je spet dovolj volne v raznih barvah, ki jo je prejšnje mesece primanjkovalo. Velika je tudi izbira slamnikov za kopalno sezono. Teh do sedaj v Brežicah niso prodajali.

■ **NA LEVEM BREGU KRKE NASPROTI KOPALIŠČA GRIČ** so napravili široko stopnišče do reke. Tam se vedno zadržuje veliko kopalcev, ki so se večkrat pritoževali, da ni pravega dostopa do vode. Zdaj bodo lahko zadovoljni, saj jim ne bo več treba plezati po bregu navgor in navzdol.

■ **NA ŽIVILSKEM TRGU** so v soboto že prodajali prve češnje, vendar jih je hitro zmanjkalo. Kilogram češenj je veljal 2 do 4 Ndin. V trgovini z zelenjavo so jih prodajali po 3 Ndin in so tudi hitro pošle. Sveža jajca so bila na trgu po 0,45 Ndin, v kiosku kmetijske zadruge po 0,35 Ndin. Zabeležili smo še tele cene: jagode 7 Ndin kila, zelje 2 Ndin, novi krompir 2 Ndin, stari krompir 1 Ndin, solata 2 Ndin, čebula 3 Ndin in sir s smetano 1,5 Ndin za merico.

BREŽIŠKE VESTI

Na gimnaziji v Brežicah sta delali v tem šolskem letu dve dramski skupini. Prva se je predstavila z Držićevim Skopuhom, druga pa študira Molièrovega Namišljenega bolnika. Na sliki: prizor iz Skopuha. Komedijo je režirala prof. Zorkova (lepo in funkcionalno). Sceno pa je zasnoval prof. Miro Kugler. (Foto: Zupančič)

V Savudrijo na počitnice!

Delovne organizacije iz brežiške občine se še lahko vključijo v počitniško skupnost — Ta razpolaga z 80 ležišči v Savudriji — Za razvedrilo in oddih bodo zbrali kolektivi približno 550.000 N din, v občinskem proračunu pa je za te namene predvidenih 100.000 N din

Skrb za rekreacijo zaposlenih so v delovnih organizacijah doslej skoraj povsod prepuščali sindikatu. Podružnice so sicer poskušale vzbuditi zanimanje za organizirane oblike oddiha, vendar ta prizadevanja niso bila vedno uspešna. Občinski sindikalni svet je lani sklical posvet s predstavniki podjetij, družbenih organizacij in občinske skupščine in zedinili so se za ustanovitev počitniške skupnosti v Savudriji.

Delovne organizacije so za letovanje ob morju kmalu zbrale več prijav kot prejšnja leta. V letovišču savudrijske počitniške skupnosti je preživelo oddih 448 občanov. Za delovne ljudi je v Savudriji letos na voljo 80 ležišč, kuhinja pa lahko pripravi do 110 obrokov. Počitniška skupnost je prišla do tega premoženja s pomočjo kolektivov. Vanjo niso vključene vse delovne organizacije in te imajo še vedno možnost, da se pridružijo. O tem naj bi razpravljali samoupravni organi tedaj, ko bo tekla beseda o rekreaciji zaposlenih.

Delovnim organizacijam v občini bo letos ostalo približno 500.000 N-DIN za razvedrilo in oddih delovnih ljudi. To vsoto bodo zbrale iz prispevka, ki so ga prej plačevale prometnim organizacijam. V šolah se bo zbralo 47.555 N-DIN, v občinskem obračunu pa je razen tega predvidenih za rekreacijske namene 100.000 N-DIN. Ta denar si bodo delile Počitniška zveza, Ljudska tehnika, Zveza prijateljev mladine in občinska Zveza za telesno kulturo.

Nov vozni red mestnega avtobusa

Na željo brežiških bralcev Dolenjskega lista objavljamo nov vozni red avtobusa, ki vozi iz mesta na postajo. K vlakom proti Ljubljani vozi ob 5.50, 9., 14.20, 15.35, 18.15; k vlakom proti Zagrebu pa ob 5.15, 7.30, 11.50, 14.35 in ob 17. uri.

D. V.

Premalo otrok je pregledanih

Občinska skupščina je priporočila upravi zdravstvenega doma v Brežicah, naj vpelje sistematične preglede otrok na vseh šolah v občini. Do sedaj je bilo pregledanih zelo malo otrok. Zdravstveni delavci so ugotovili pri njih veliko razvojnih pomanjkljivosti, zlasti slabo držo in zmaličena stopala. Že samo te ugotovitve kažejo, da so šolarji potrebni rednih pregledov in zdravljenja. V razvojni dobi bi se dalo še marsikaj popraviti.

Š

Družabni večer gostinskih delavcev

Sindikalna podružnica gostinskega podjetja Brežice bo priredila v soboto, 4. junija, v prostorih narodnega doma družabni večer s pričetkom ob 17. uri. Za prijetno zabavo in različna presenečenja bodo poskrbeli domači gostinci. Organizator vas vabi na prireditev.

D. V.

Huda toča na Bizeljskem

Letošnji maj je marsikoga razočaral. Vinogradniki pravijo, da so prišle nevihte mnogo prezgodaj. Na Pišečkem in na Bizeljskem so doživeli že tudi prvo točo. Usodno neurje se je razbesnelo v teh krajih danes teden in uničilo upanje na dobro vinsko letino številnim kmetovalcem.

Toča se je usula najprej na Pišečkem. Bilo je med osmo in deveto uro zvečer. Najbolj prizadeta je Pavlova vas in Podgorje. Toča je potolkla 80 odst. trsja.

Nevihta je nato oddivjala proti Bizeljskemu. Največ škode je napravila pri Sv. Vidu, kjer je uničila do 90 odstotkov pridelka, in v Janežovi gorci, kjer cenijo škodo na 50 do 60 odst. Prizadeti so nadalje še kraji proti Brezovici in Stari vasi. Toča je zdrobila okoli 30 odstotkov vinogradov.

Povsod so že naslednji dan škropili nasade. Pri kmetijski zadrugi na Bizeljskem smo zvedeli, da je pravočasno nabavila dovolj škropiva in tako preprečila še večjo škodo v nasadih vinske trte.

Povečana vsota za stanovanja in komunalna dela

Občina Brežice povečuje letos sredstva za stanovanjsko in komunalno izgradnjo za 86,2 odst. Zgradila bo 49 stanovanj. Investicije za delo na cesti Brežice — Bizeljsko bodo znašale 1,820.000 Ndin, za modernizacijo ceste Brežice — Dobova 280.000 Ndin, za cestne odcepe Vel. Malence, restavracija Grič in Mokrice pa 191.640 Ndin. Za gradnjo mostu na cesti 21. maja je namenjenih 350.000 Ndin, za tržnico 120.000 in za gradnjo transfomatorske postaje 120.000 Ndin. Letos bodo končno uredili tudi ulice v naselju Hrastnica, za kar so predvideli 50.000 Ndin.

Preveč natrpan program

Za nami je osrednja prireditev posavske kulturne revije v Brežicah. Na njej so nastopili pevski zbori, dramske skupine in zabavni ansambli. Prireditelji so skušali predstaviti občinstvu vse zvrsti kulturno-prosvetnega udejstvovanja v Posavju, vendar je zaradi tega nekoliko trpela kvaliteta programa. Bil je preveč natrpan.

Morda bi bilo učinkovitejše, če bi se organizatorji omejili na ožji izbor in poudarili le dramsko dejavnost. Brez škode bi izostal nastop »električarjev«, ki so napravili prireditev preveč hrupno. Ljudje imajo njihov zadnji nastop še dobro v spominu in marsikoga je takratno vedenje občinstva neprijetno zadelo. Organizatorji pa kljub temu zaslužijo pohvalo, saj so za posavski kulturni jubilej pokazali izredno delovno zavzetost in priredili niz lepih prireditev.

Absolventi brežiške gimnazije na obhodu po mestu. 75 mladih ljudi se je s pesmijo poslovilo od srednje šole. »Za nami so najlepša leta,« so dejali ob predaji ključa tretjemu razredu. (Foto: J. Teppey)

Na Prekopi stoji nov gasilski dom

Složni vaščani so ga gradili s trdno voljo in železnimi živci — Novi gasilski dom je odprt vsem družbenim organizacijam na vasi — Cenijo ga nad 10 milijonov starih dinarjev — Vsakemu dinarju, ki so ga prejeli za gradnjo, so vrednost desetkrat povečali

Vaščani na Prekopi so ponosni na svoj novi gasilski dom. Štiri leta je tega, odkar so se odločili za veliko prostovoljno akcijo, za tisoče ur trdega vzajemnega dela. Svoje načrte so izpeljali, še celo leto dni prej, kot so predvidevali. Vaško gasilsko društvo bo prihodnje leto slavilo 40-letnico obstoja. Na ta jubilej so mislili že 10 let in na tihem računali, da bodo do takrat imeli lastno streho. Niso še ušteli: željo so uresničili in novi dom je odprt. To ni samo gasliski dom, to je dom vseh družbenih organizacij na vasi.

»Konec je sestajanja v gostilni,« so mi dejali Franc Cvelbar, Karl in Vlado Lenčič ter Franc Dermaž.

»Kako ste začeli?«

»S 1.220 Ndin gotovine v gasilski blagajni,« je povedal predsednik gradbenega odbora tov. Dermaž. »To je zadostovalo komaj za načrte. Gradbenega dovoljenja sploh ne bi bili dobili brez pomoči občinske gasilske zveze, ki je podpisala garancijsko izjavo.«

»Vam je priskočila na pomoč tudi z denarjem?«

»Da, dvakrat. Leta 1964 je prispevala za gradnjo 5.000 Ndin in lani spet toliko. 2.000 Ndin smo dobili od zavarovalnice.«

»Koliko pa je dom vreden?«

»Cenimo ga nad 100.000 Ndin oz. nad 10 milijonov starih din.«

»Postavili smo ga s prostovoljnim delom«, je pojasnil tov. Karl Lenčič, eden najbolj požrtvovalnih graditeljev. O njem so mi povedali, da se je lotil vsakega dela, kopal je, navažal zemljo, gramoz, kamenje in les, pomagal zidarjem in sodeloval pri zbiralnih akcijah.

»Kako dolgo ste že pri gasilcih?« me je zanimalo.

»Odkar sem prišel na Prekopo, kakih 30 let. Vedno sem bil predsednik ali poveljnik ali pa sem opravljal kako drugo funkcijo.

Trenutno je poveljnik njegov sin Vlado Lenčič, po poklicu mizar. Zaposlen je v obratu Mizarskega podjetja na Prekopi in je prav tako veliko napravil za dom. Lotil se je mizarskih del, pri čemer so mu pomagali tudi sodelavci v obratu.

»Kakšne načrte imate še pred seboj?« sem ga vprašala.

»Poskrbeti moramo za opremo. Doslej za to nismo imeli denarja, čeprav nam še veliko manjka. Z motorno brizgalno imamo srečo; stara je 34 let, pa še vedno brezhibno deluje.«

»Kje so prej domovali gasilci, ko še ni bilo tega doma?«

»V leseni lopi na istem kraju«, je odgovoril Franc Cvelbar, ustanovni član društva, zdaj upokojenec. Zadnja tri leta je bil posebno delaven, in če je bilo treba, je založil za gradnjo celo svoj denar.

Povedal je, da so morali na zemljišče, kjer stoji novi dom, pred začetkom gradnje navoziti nad 500 kubikov zemlje. Teren je bil precej nižji od ceste in ves močviren. Prestaviti so morali celo potok in zgraditi ob njem škarpo.

Novi gasilski dom ima orodjarno, sobico za radioamaterje, klubski prostor in dvoranico za zbore občanov ter prireditve. Širok je 7 metrov in dolg 20 metrov. Sprva so nameravali postaviti večjo zgradbo, potem pa so bili prisiljeni zmanjšati njen obseg, ker niso imeli dovolj denarja. Ker pa so skromni, so zadovoljni tudi s tem, kar imajo.

Na Prekopi ni hiše, ki ne bi zanj ničesar prispevala, pomagali pa so tudi prebivalci Dobrave. »Gradili smo s trdno voljo in železnimi živci,« pravijo vaščani, ki so znali uresničiti geslo: V slogi je moč.

J. TEPPEY

Novi gasilski dom na Prekopi bo sprejel pod streho gasilce, radioamaterje, mladinsko organizacijo in člane drugih vaških organizacij. Ob spodnjem robu slike nekateri prizadevni graditelji: Franc Cvelbar, poveljnik čete Vlado Lenčič, predsednik gradbenega odbora Franc Dermaž in Karl Lenčič. Treba bo še marsikaj postoriti, vendar dom stoji in najhujše skrbi so mimo (Foto: J. Teppey)

NI VINČKA, NI PISEMCA — ZAKAJ TAKO?

V kostanjeviški restavraciji »Pod Gorjanci« do devete ure ne dobiš pijače, ki si jo želiš. Nedavno je nekdo naročil pivo, pa ga niso imeli. Odločil se je za vino. Tudi tega ni dobil. Pojasnili so mu, da »gospa upravnica še niso ustali«... Vseeno, si je mislil gost, bo pa pri sosedu bolje.

Nič bolje ni s pošto. Do nedavnega sta bila dva pismonoša, zdaj je samo eden. Dela je veliko, pa ne zmore kaj več kot raznesti pošto po sami Kostanjevici. Okolišni kmetje nimajo časa hoditi na pošto, Kostanjevičani pa bi že lahko. Nekdo je odšel sam na pošto, pa se je vrnil praznih rok, ker so mu pojasnili, da bo sam pismonoša prinesel pošiljke. Pismonoše pa ni bilo.

Zakaj tako, se sprašujejo. Zaradi nepravilnosti v restavraciji in na pošti. Mar tovarišica upravnica restavracije v sezoni ne bi mogla vstati vsaj ob osmih in dati navodila glede pijače in drugega? Samo z višjimi cenami gotovo ne bomo pridobili gostov!

Spominski katalog za Štovičkov jubilej

Akademski kipar Vladimir Štoviček iz Leskovca pri Krškem bo 26. julija slavil 70-letnico rojstva. Za ta življenski jubilej mu v Krškem pripravljajo spominski katalog, v katerem bo natisnjenih 10 plaket, 4 plastike in 12 reduciranih medalj.

SZDL, DPM in šport

V Krškem pripravljajo skupni sestanek SZDL, občinske zveze za kulturo, DPM, predstavnikov športnih organizacij in športnih delavcev. Na skupnem sestanku se bodo pogovorili o stališčih za nadaljnje delo v telesni kulturi ter dali telesni kulturi v družbenem življenju prostor, ki ji pripada. Sestanek je potreben že zavoljo velikih težav, ki so predvsem finančne narave, pa zadnje čase zelo hromijo športno dejavnost.

v. n.

V pričakovanju avtobusa pred občinsko skupščino v Krškem. Potniki nimajo kam sesti, pa si pomagajo s stojalom za kolesa (Foto: J. Teppey)

Gostišče Agrokombinata na Sremiču vabi izletnike na najlepši vrh v okolici Krškega. Deležni bodo dobre postrežbe s pristnim vinom iz bližnjih vinogradov (Foto: J. Teppey)

Invalidski pevski zbor povabljen v Krško

Dan borca, 25-letnico vstaje in občinski praznik želijo v Krškem počastiti s koncertom partizanskega invalidskega pevskega zbora. Pevce tega slovečega zbora so že povabili v Krško. Nastopili naj bi 2. julija zvečer. Domačini pričakujejo, da se bodo pevci odzvali njihovemu povabilu in s partizansko pesmijo počastili spomin na velike revolucionarne čase.

Senovski rudarji za sedemurni delavnik

Na Senovem bodo avgusta začeli delati sedem ur dnevno — To bo le poskus za nekaj mesecev — Če se bo obnesel, bodo delovni čas skrajšali za stalno — Produktivnost nameravajo povečati za 10. odst. — Za prihodnost pa so na Senovem kljub temu nekoliko v skrbeh

Kolektiv senovskega rudnika bo avgusta prešel na skrajšan delovni čas. To bo le nekajmesečna poskušnja. V podjetju se niso odločili za proste sobote, ampak za skrajšanje delovnega dne na 7 ur. Sedemurni delovni čas bodo vpeljali tudi v izmenah. Trenutno v rudniku še ne vedo, če se bo poskus obnesel, kajti produktivnost je odvisna predvsem od fizičnega dela, na mehanizacijo rudarskih opravil pa spričo omejevanja investicij za sedaj ne kaže računati. Prav zaradi narave dela menijo na Senovem, da so rudarji potrebni skrajšanega delovnika, čeprav položaj v rudniku ni najbolj rožnat. Za prihodnost so nekoliko v skrbeh, saj se rudniku zmanjšuje obseg proizvodnje.

Kljub raznim pomislekom so v podjetju napravili elaborat za skrajšan delovnik in predvideli povečanje izkopanega premoga od 1227 kg na 1350 kg dnevno na enega delavca. Samo to povečanje pa ne bo zadostovalo, če kolektiv ne bo obenem zniževal stroškov. To naj bi dosegel z manjšo porabo razstreliva, z boljšim izkoriščanjem jamskega lesa in spremembami pri organizaciji dela.

Samoupravni organi bodo morali sprejeti vrsto ukrepov, ki bodo spremljali prehod na skrajšan delovni dan. Nova razporeditev delovnega časa bo zahtevala podrobno razčlenjene naloge za posamezne delovne enote. Najbrž začetek ne bo lahek. Vse bo odvisno od tega, kako temeljite so bile priprave, šele poskusna doba pa bo jasneje pokazala morebitne napake.

Občinske športne igre

Pred nedavnim je bilo tekmovanje v balinanju. Zmagala je ekipa »Celulozarja« pred ekipo občinske skupščine. Sodelovala so še moštva iz AGROKOMBINATA, TSS, TE Brestanica in rudnika Senovo. Pri športnih igrah sodeluje letos soraznerno malo kolektivov, še posebno majhno zanimanje za šport pa je čutiti v KOVINARSKI, ki sploh še ni sodelovala v teh igrah. To je razumljivo toliko manj, ker je kolektiv KOVINARSKE sestavljen pretežno iz mladih ljudi, poleg tega pa je zelo številen.

Premiera Amandusa v Krškem

18. maja so v Krškem prvič predvajali slovenski film »Amandus«. K premieri so povabili režiserja in glavne igralce, vendar so bili zadržani in tako je premiera minila brez njihove prisotnosti. Gledalci so novi slovenski film lepo sprejeli in dvorana je bila pri obeh predstavah do kraja zasedena.

V Krško pa so tisti dan povabljenci le prispeli, čeprav so zamudili filmsko predstavo. Med gosti je bila igralka Anka Zupanova, režiser France Štiglic in snemalec Marinček. V spremstvu gostiteljev so se tisti večer ustavili na Sremiču.

Kdo bo povrnil izgubljeno?

Rudarski delovni invalidi na Senovem se že nekaj časa vprašujejo, kako bo z njihovim invalidskim dodatkom. Novembra lani je bila skoraj vsem odvzeta pravica do tega dodatka, ki naj bi izravnal razliko med dohodki na slabše ocenjenih delovnih mestih, na katerih delajo zdaj, in med prejemki, kakršnih so bili deležni pred invalidnostjo. Do novembra lani so vsi invalidi prejemali od skupnosti socialnega zavarovanja to razliko. Ko jim je bila ukinjena, so se vsi pritožili. Novi dopolnjeni zakon o invalidskem zavarovanju prinaša popravek, s katerim so delovni invalidi ponovno dobili pravico do te razlike. Žal pa doslej denarja še nobeden ni dobil. Mnogi rudarski invalidi na Senovem žive v pomanjkanju, saj so osebni dohodki na slabše plačanih delovnih mestih sorazmerno majhni in z njimi le težko preživljajo številne družine. Nič čudnega torej, če se iz dneva v dan sprašujejo, kdaj bo njihova zadeva rešena, in če želijo odgovor s pojasnilom!

R. K.

Volivci o zazidalnih okoliših

23. in 24. maja so bili zbori volivcev na Senovem, v Brestanici, na Vidmu in v Krškem. Volivce so seznanili s predlogi za urbanistično ureditev zazidalnih okolišev. Razprava na zborih je bila zanimiva zlasti za tiste občane, ki imajo namen graditi lastna stanovanja. Dali so tudi več različnih pobud in predlogov. Po pretresu na zborih bo o urbanizmu omenjenih naselij razpravljala občinska skupščina.

KRŠKE NOVICE

■ **CIRKUS BOHEMIJA** iz Zagreba je nastopal v času medobčinske revije kulturnih dejavnosti s svojim programom v Krškem. Kulturne prireditve medobčinske revije so bile zavoljo tega slabše obiskane. Cirkus seveda pri tem ni nič kriv, pač pa so krivi tisti, ki so mu dali dovoljenje za nastop v času revije.

■ **IZ DIMNIKOV SE NE KADI**, tako so razmišljali Krčani od 24. do 28. maja, ko se iz dimnikov tovarne celuloze in papirja izjemoma ni valil dim. Tovarno so ta čas popravljali domači in tuji strokovnjaki. Remont je bil opravljen v štirih dneh, proizvodne naprave pa so nato znova stekle.

■ **OBČNI ZBOR BALINARJEV** Celulozarja je bil pred nedavnim. Na njem so se pogovorili o minuli športni sezoni in sprejeli načrt za 1966. Za predsednika kluba je bil izvoljen Zdenko Picelj, tajnik pa bo Lojze Kavčič.

■ **STARI IN MLADI** rokometaši so se pomerili za dan mladosti na rokometnem igrišču v Krškem. Nekaj sto gledalcev je opazovalo zanimivo igro med starejšimi člani rokometnih klubov Celulozarja in Brežic z mlajšimi rokometaši iz Krškega. Tekma je bila lepa, pa tudi smeha je bilo precej. Rezultat je bil 14:14 (3:5), sodil pa je Stanko Iskra.

■ **150 OTROK NA MORJE** — Občinska zveza DPM v Krškem bo letos zagotovila počitnice na morju 150 šoloobveznim otrokom, ki bodo letovali v Rovinju od 5. do 20. julija. Cena za 14-dnevno bivanje je 18.500 S din in je pač dostopna tudi revnejšim, v njej pa je zajet tudi prevoz. Del denarja, ki je potreben za letovanje, sta prispevali občinska skupščina in tovarna celuloze in papirja.

DROBNE S SENOVEGA

■ **ENKRATNO POMOČ** skladu za šolstvo II. stopnje je odobril delavski svet rudnika na predlog upravnega odbora. V sklepu je rečeno, da dodeljuje rudnik 2,500.000 S-DIN pomoči. Za redni prispevek skladu, ki bi znašal 1 odst. od bruto osebnih dohodkov, se DS ni mogel odločiti zavoljo velikih težav, v kakršnih je senovski premogovnik.

■ **PRAVILNIK O HTV ZAŠČITI** je obveljal na rudniku z 28. aprilom, ko ga je potrdil DS. Pravilnik določa varnostne ukrepe, ki so potrebni pri delu v jami, na dnevnem kopu in v jaloviščih. Osnutek pravilnika je bil med delavci 10 dni pred sprejemom v javni razpravi.

■ **REŠNO NEVARNOST** za pešce predstavlja razbit pokrov na cestnem jašku pri črpalki na Senovem. Ljudje, ki hodijo v uradniško kolonijo, že dolgo razmišljajo, kdo se bo tega pokrova usmilil in ga popravil. Zlasti zvečer bi lahko kdo nehote zagazil v to odprtino, saj cesta ni razsvetljena. Vrh vsega je prav okoli slabo zaščitenega jaška vedno dovolj otrok, ki se tam igrajo.

■ **SVOJO GOSTILNO** so dobili tudi prebivalci Mrčnih sel, v nedeljo jo je odprl Anton Lužar. Dogodek je za malo partizansko vasico pomemben, saj je kraj dobil gostilno, ki je tu še nikdar ni bilo. Vanjo zahajajo zdaj predvsem domačini, občasoma pa se bodo začeli oglašati tudi izletniki.

Sergej Kraigher na obisku v Sevnici

V sreco, 25. maja, je obiskal občino Sevnico Sergej Kraigher, njen zvezni poslanec. Živo se je zanimal za gospodarski in družbeni razvoj krajev in dal glede srednjeročnega plana koristne napotke. Skupno s predstavniki občine si je ogledal Mizarsko produktivno zadrugo in Metalno v Krmelju.

Stanovanjska enota na Senovem

Posebna stanovanjska enota za gospodarjenje s stanovanji, ki je ustanovljena pri rudniku na Senovem, bo prevzela v gospodarjenje vsa rudniška stanovanja. Enota bo delovala pri zunanjem obratu rudnika. Število uslužbencev zunanjega obrata se s tem ne bo povečalo. Rudniška stanovanja so bila po nabavni vrednosti vredna 8,276.496 Sdin, sedanja vrednost teh stanovanj pa je 4,770.066 Sdin. Prenos stanovanj bo opravljen po revalorizaciji vrednosti stanovanj. DS rudnika bo sklepal o tem na prihodnji seji. R. K.

Nagrada »Alpe-Adria« je šla v Sevnico

Prva nagrada na mednarodnem sejmu ALPE ADRIJA — superavtomatični pralni stroj znamke Castor — je šla v Sevnico. Sreča se je tokrat nasmehnila Francu Hribarju, 27-letnemu uslužbencu kmetijske zadruge. Stroj je bil darilo tržaške tvrdke Aurora. Srečnemu dobitniku ni bilo treba plačati carine. Po stroj je šel v Ljubljano z ženo in hčerko.

Filme normalne širine bi radi

V osmih krajih ima vsak teden predstave sevniški potujoči kino. Obiskuje tudi Veliki Trn in Škocjan, čeprav nista v domači občini. Obisk je dober, le na Blanci, v Zabukovju in Loki je manjši. S ceno 100 din za odrasle in 50 din za otroke, ki je stalna že več let, krijejo le dve tretjini izdatkov, drugo prispeva delavska univerza.

Za prvo polletje imajo pogodbo za 40 ozkotračnih filmov, ki jih predvajajo tudi za razne praznike. V bodoče bi se radi tesneje pogodbeno vezali na društva v krajih, ki jih obiskujejo, predvsem pa želijo, da bi vrteli normalnotračne filme, ker postajajo obiskovalci vse zahtevnejši. Pri takih filmih je predvsem mnogo širši izbor filmov.

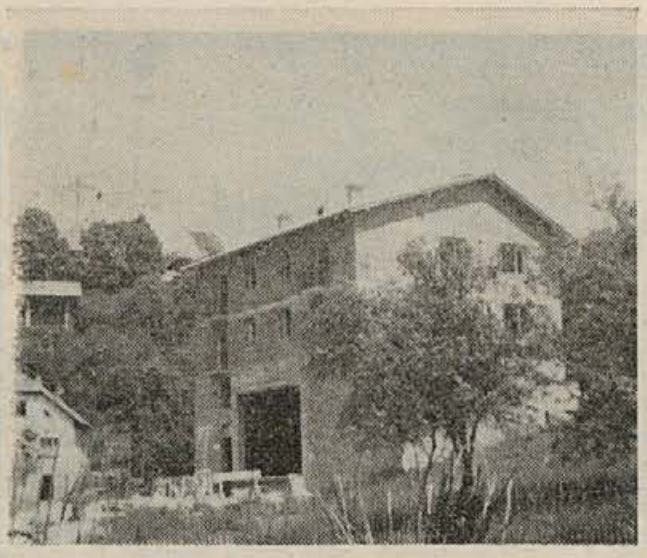

Eno leto je sameval tržiški blok brez graditeljev, ko so odšli delavci grosupeljskega gradbenega podjetja. Sedaj je prevzel delo novomeški PIONIR, ki bo sredi poletja izročil ključe investitorju. Za Tržičane je blok velika pridobitev, ker bodo imeli v njem tudi dvorano za prireditve, saj so se do sedaj za te priložnosti zbirali kar v šolskem razredu (Foto: Legan)

Popravki proizvodnih okolišev

V prvih štirih mesecih ni prišlo v občinski proračun 3,7 odst. predvidenih dohodkov

V ponedeljek, 23. maja so na seji sevniškega sveta za družbeni plan in finance obravnavali pritožbe nekaterih kmetov zaradi razvrstitev njihovih njiv in košenin po proizvodnih okoliših. Sklenili so, naj komisija ponovno prouči utemeljenost pritožb in naj napake, če so, tudi odpravi.

Na občino je priromalo tudi precej prošenj za odpis davkov. Pogosto se dogaja, da kmetje prvo akontacijo še plačajo, za drugo pa pride namesto denarja prošnja za oprostitev plačila. Prošnji ugodijo, če so obdelovalci res že stari in če nimajo delovne sile. Težje pa gre, kadar prosilec iz malomarnosti ali zaradi alkohola zanemarja svojo posest. Občina se ne more odpovedati dohodku, ker že tako težko zmaguje obveznosti. Trdne obveze ima predvsem do šolskega sklada, v katerega mora dotekati denar po dvanajstinah, to je vsak mesec. Zgodi se, da morajo jemati denar iz rezervnega sklada ali celo, da imajo zaprt račun na banki. Do 30. aprila so bili plačniki davkov in drugih prispevkov v zamudi za 3,7 odstotka, kar znaša 24 milijonov dinarjev.

Sevnica: pri uri Viktorja Krenčiča

V Sevnici so se 20. aprila že drugič zbrali učitelji in profesorji za glasbeni pouk spodnjeposavskih občin, ki so skupaj s študenti in profesorskim zborom pedagoške in glasbene akademije iz Zagreba prisostvovali uri znanega glasbenega strokovnjaka na sevniški šoli — Viktorja Krenčiča. Zagrebški gostje — dekan glasbene akademije prof. Cipra, psiholog dr. Koletič in metodik prof. Antonič — so zatem predavali o metodah glasbenega pouka. Srečanje v Sevnici je organiziral Zavod za prosvetno pedagoško službo iz Krškega.

IZ BOŠTANJA

Na predvečer rojstnega dne maršala Tita je pionirski odred osnovne šole v Boštanju priredil baklado skozi Boštanj in Dolnji Boštanj. Šolarji so v sprevodu peli partizanske pesmi. V nedeljo, 29. maja, je bil v domu Partizana uspel koncert, na katerem so se zvrstili domači cicibani, pionirji in mladinci ter kot gostje učenci glasbene šole iz Sevnice. Ob koncu so vodjem posameznih pevskih zborov razdelili priznanja. V programu je sodeloval tudi mladinski oktet »Boštanjski fantje«. F. D.

»Pogrešamo trdne dogovore s podjetji«

Mali intervju z upravnikom delavske univerze v Sevnici Miho Tomšičem

»Delavska univerza v Sevnici ima obsežen program za letošnje leto. Katere so ovire pri uresničevanju?«

Naj povem nekaj stvari, mimo katerih ni mogoče, če govorimo o delu DU. Vseskozi občutim pri delu, da bi morala ta dejavnost bolj izhajati iz notranjih potreb kolektivov, ustanov in posameznikov. Manjka nam sistematična pregleda nad potrebami. Sami tega ne moremo dovolj ugotavljali, podjetja in ustanove pa na to premalo mislijo. Ne moremo se opreti na medsebojne trdne dogovore, kadar gremo s svojim programom pred kolektive. Naša dejavnost je zato večkrat odvisna od dobre volje in razumevanja vodstev podjetij. Seveda potem tudi program ne more biti ne vem kako trden.

»Ali lahko na enem primeru kaj več poveste o tovrstnih težavah?«

Uvedli smo šolo za življenje kot daljšo obliko izobraževanja predvsem za kmečko mladino Prav v kmetijstvu je treba veliko vedeti in je pomanjkanje strokovnega in splošnega znanja zelo občutno. Mladina že več ostaja na domačijah. Zadruga je za to, vendar se ustavlja pri denarju, ker kot gospodarska organizacija nima več posebnih ugodnosti v poslovanju in za te stvari ne izloča posebnih sredstev. Ker pa je naše področje precej razdrobljeno, to razmeroma mnogo stane. Več pa ima zadruga razumevanja za izobraževanje svojih delavcev. Pravkar je 18 delavcev končalo tečaj za sadjarje in 18 za hmeljarje. Podoben je primer z zdravstveno preventivo.

»Znane so težave podeželskih delavskih univerz, ko ni predavateljev in mora biti en človek tako rekoč za vse. Ali imate pri tem kak predlog?«

Predlagal sem, da bi za več občin, ki nekako bolj spadajo skupaj, imeli raje nekak izobraževalni center. Ta bi bil lahko močnejši in bi imel več strokovnih ljudi. Mislim, da bi tako lahko uspešnejše delovali.

M. LEGAN

Tovarna siporeksa v sevniški občini?

V srednjeročnem programu razvoja Slovenije so tudi tovarne siporeksa, važnega gradbenega materiala. Ker so analize pokazale, da je pesek s Pokleka primerna surovina za njegovo izdelavo, se Sevničani upravičeno potegujejo za to, da bi ga začeli izkoriščati v te namene. Ker morajo po novih gospodarskih načelih podjetja vedno bolj sama skrbeti za izkoriščanje surovin, bo treba pri njih zbrati večino potrebnega denarja. Ena od možnih poti bi bila tudi ta, da bi najbližja tovarna siporeksa, ki je v Puli, tu zgradila svoj obrat.

Seja skupščine

30. maja je bila v veliki dvorani gasilskega doma 32. redna seja občinske skupščine. Obširneje bomo o njenem delu ter o odločitvah odbornikov poročali v prihodnji številki.

Obisk v Srbiji

Sredi maja je skupina predstavnikov štajerskih in zasavskih občin, med njimi tudi sevniške, obiskala okraja Kraljevo in Titovo Užice. Tam so bili v mnogih podjetjih in ustanovah. Nadvse zadovoljni so se vrnili domov, ker so bili sprejeti z veliko pozornostjo.

Prisrčno prijateljstvo izhaja še iz časov druge svetovne vojne. Takrat so naši ljudje, ki so jih Nemci nasilno izselili v Srbijo, tam našli svoj drugi dom. Da ne bi prekinili tradicionalnih vezi, so gostitelje povabili na obisk v Slovenijo, in ti so se vabilu radi odzvali.

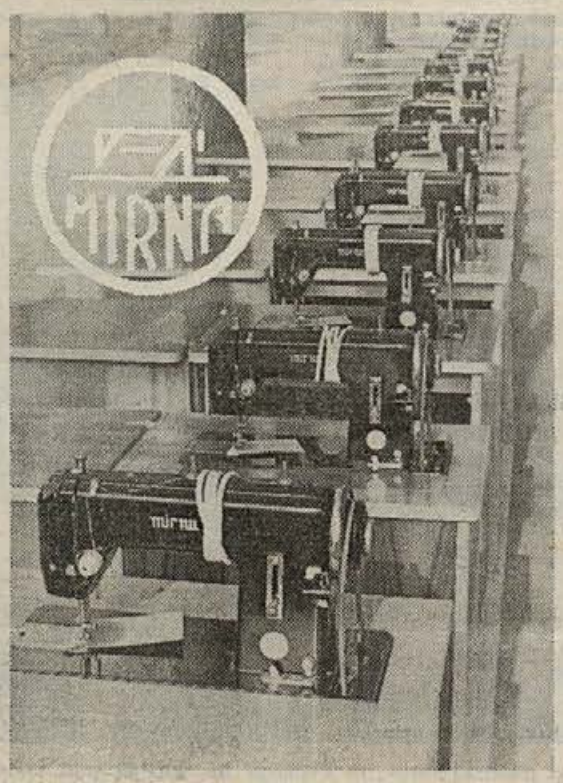

Pridružujemo se čestitkam za krajevni praznik Mirne, kakor tudi za 150-letnico šole na Mirni

KOLEKTIV TOVARNE ŠIVALNIH STROJEV »MIRNA« – MIRNA

Na Muljavi še živi Jurčičev rod

Iz toplega juga, iz kraških skal
prignal nas je sovražni val.
V tej hiši, v tej uborni
rodil se je delavec neumorni.

Begunca s Krasa

Bolj jecljanje kot pesniška govorica so zgornji verzi. Zapisala sta jih Slovenca z roba naše domovine, begunca iz Nabrežine, ki ju je vihra prve svetovne vojne pripeljala na Muljavo in sta v vpisno knjigo na Jurčičevem domu zapisala te vrstice. Pisatelj Josip Jurčič, ki je v žlahtni pripovedi prikazjal ta kos deželice ob Krki in v svojem delu podal izčrpno podobo slovenske družbe tistega časa, je človekoma na begu pred izginotjem prav gotovo pomenil več kot navaden pisatelj.

Janezu Trdini so pred mestno hišo na Glavnem trgu v Novem mestu postavili spomenik. Pisatelj strmi predse kakor v svojem času, ko je bil ves jezen na nemškutarje in bebasto jaro gospodo. Pripravljen je, da ne umakne pogleda in da nikomur ne odzdravi. Le ob dežju se zdi, kot da se bron njegovega obraza zgane v nasmeh, ko vidi svoje Podgorce s širokimi dežniki, vegastimi klobuki in dlanmi kot gabrova skorja. Jurčič v metropoli Dolenjske nima svojega spomenika. Njegov spomenik je vasica Muljava: stare hiše, grajene iz brun, kozolci, vaške poti, kjer se še pozna sled Desetega brata, cerkvica, ki jo opisuje v Juriju Kozjaku, in seveda ljudje sami.

Na Muljavi še živi Jurčičev rod.

Pisateljev nečak Franc Jurčič (zdaj osemdesetletnik) in nečakinja Frančiška Uršič, roj. Jurčič

Govorim s človekom, ki se piše Jurčič in je pisateljev pranečak. Na njegovem obrazu skušam najti pisateljeve poteze. Ciril Jurčič je gozdarski tehnik. V gostoljubni muljavski šoli se je udeležil sestanka slavistov. Med predavanjem izmenjava nekaj besed, potem mu dam listek z nekaj vprašanji. Hitro napiše odgovore. Zvem, da ni edini Jurčič na Muljavi.

»Jurčičev rod ne bo izumrl,« pravi Ciril, ko me po predavanju povabi na dom, na pisateljevo domačijo.

Jurčičev dom je s spominsko sobo, starim ognjiščem in kamrico z zibelko eno izmed svetišč slovenstva. Prostori so urejeni tako, da se človeku zdi, da bo zdaj zdaj prišli v sobo ded, se usedel na peč in začel pripovedovati. Morda je bil tudi pisateljev ded prav tak kot France Jurčič, osemdesetletni možak, ki v predpasniku stopica po sobi, razgrne strani vpisne knjige in brska po njej. France Jurčič je pisateljev nečak. Slabo sliši, zato se je z njim teže pogovoriti. Ura, ki visi v veži, je že davno nehala meriti čas. France pristopi k njej in zaniha nihalo. Kot da bi hotela obuditi Jurčičev čas v tej temni vežici z odprtim ognjiščem ... Zaškriplje samo za trenutek, potem nihalo tiho in brez šuma niha. Za uro je zateknjen listek, kjer piše: »Ta ura je bila na gradu Kravjaku (Jurčičeve Slemenice) in jo je grašćak Foedransberg dal Jerneju Miklavčiču, Mevce 3. France nihanje pozorno spremlja, potem z ure obriše prah. Njegova roka, vsa hrapava in trda, živi pogled njegovih oči obuja čas ... Prav tak je moral biti pisateljev ded, ko je mlademu Jožetu pripovedoval o Francozih ... pa o tem, kako so Turki napadli Muljavo in odgnali ljudi v suženjstvo.

Ko dr. Kreft zbranim slavistom govori o pisatelju in njegovem delu, stoji France med vrati in skuša ujeti čimveč besed ... Zdelo se mi je, da se je hudomušno nasmehnil, ko je Kreft pripovedoval, kako je ta vasica še pristno jurčičevska. »Ko sem nekoč s prijatelji prišel na Muljavo in hodil po vaški poti proti temu domu,« je povedal dr. Kreft, »sem, presunjen nad

SEVNIŠKI VESTNIK

Kadrovska komisija Združenega podjetja

ISKRA, Kranj — Tovarna usmerniških naprav,

Novo mesto

razglaša prosta delovna mesta za

3 KV STROJNE KLJUČAVNIČARJE

Pogoj za sprejem:

— kvalificiran strojni ključavničar ali klepar

— po možnosti ustrezna praksa.

Poseben pogoj je poskusno delo.

Kandidati naj naslovijo prošnje na kadrovsko komisijo ISKRE, Tovarne usmerniških naprav, Novo mesto, ali naj se osebno zglasijo v sekretariatu tovarne.

Prijave sprejema kadrovska komisija tovarne 15 dni po objavi.

Zagrmelo enkrat za dalj časa

V sredo, 25. maja, je ob pol dveh zamolkla eksplozija 1300 kg kamniktita in kameksa oddrobila v peskokopu na Čatežu 500 kubičnih metrov peska in kamenja. Do sedaj so streljali posamično, a pogosto in so se okoličani pritoževali, da trpijo škodo zaradi drobcev, ki padajo okrog ob razstreljevanju. Zato so se odločili za globinsko miniranje. Vrtanje je prevzel Geološki zavod iz Ljubljane, odstranjevanje pa je vodil rudarski inženir.

Pokazalo se je, da je na tem mestu še veliko peska in gramoza, sicer pa tudi makadamskih cest v občini ne manjka. Čatežani za to dobro vedo in so na nedavnem zboru volivcev zahtevali preskokop v svoje roke, ker ga sedaj upravlja trebanjsko komunalno podjetje. Vendar ta ukrep preprečujejo tudi predpisi, po katerih se krajevna skupnost ne more ukvarjati s pridobitno dejavnostjo širšega pomena. V takem primeru bi postala podjetje in ne samoupravna enota. Iz peskokopa pa lahko dobijo pesek in gramoz za popravilo potov na področju svoje krajevne skupnosti.

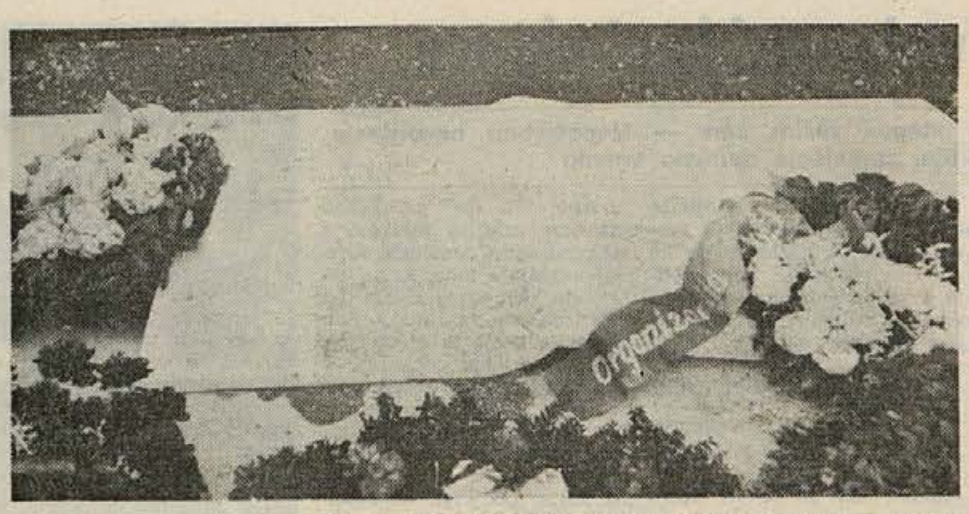

V nedeljo, 29. maja, so praznovali v Velikem Gabru krajevni praznik. Dopoldne so imeli svečano sejo in komemoracijo, popoldne pa ljudsko rajanje. Odkrili so tudi spomenik, iz belega marmorja sklesano knjigo, v kateri piše: Popotni, kdor mimo greš, postoj! V zemlji tej počivajo junaki, ki so obvarovali nas pogina in temelje postavili na nov in lepši dom. (Foto: V. Juvanc)

250 pionirjev sprejetih med mladince

Prejšnjo nedeljo so v Trebnjem sprejeli v mladinsko organizacijo 250 pionirjev in pionirk iz vseh osnovnih šol v občini. Največ jih je bilo iz sedmih razredov. Na slovesnosti v parku so nastopili godba ter pevski in harmonikarski zbor. Nato so novi mladinci in mladinke tekmovali v rokometu na igrišču pa tudi v streljanju

Koludrje: vaščani uredili cesto

Vaščani Koludrja pri Šentjanžu so s prostovoljnim delom uredili cesto skozi vas, potočno strugo in naredili nov betonski mostiček. Del denarja so zbrali sami, del pa jim ga je dala občinska skupščina iz sklada za ceste. Pohvalo zaslužijo vsi, ki so v tej akciji sodelovali.

Mladina išče zdravega razvedrila

Zaživeli so mirenski počitnikarji. Za 1. maj so odšli na 3-dnevni izlet v Srednji vrh, Vitranec in v Tamar. Za teden mladosti so povabili počitniško družino Ljubljana-Trnovo. Skupno so 21. in 22. maja proslavili svoj praznik na Debencu. Kurili so taborni ogenj in ob njem spoznavali dogodke NOB v okoliških krajih. Odšli so tudi na izlet v bližnjo okolico in tekmovali v teku.

V juniju bodo mladi Mirenčani s kolesi krenili na zanimivo potovanje po Mirenski dolini preko Kozjanskega do Kumrovca in po dolini Krke nazaj. Prav sedaj pripravljajo planinsko skupino, ki bo v sestavu ljubljanskega društva. V juliju bo šla na Triglav.

Povezujejo se tudi s foto krožkom in mladinsko organizacijo in pripravljajo lepe barvne razglednice domačih krajev.

Razstava na Trebelnem

24. in 25. maja je bila v zadružnem domu na Trebelnem razstava NOB. Priredil jo je novomeški muzej.

F. P

Glavni urednik »DELA« predaval v Trebnjem

Včeraj, 1. junija, je na povabilo občinskega komiteja ZK predaval v sejni dvorani skupščine v Trebnjem Jože Smole, glavni urednik ‚Dela'. Orisal je politično stanje v svetu in odgovarjal na vprašanja obiskovalcev.

Priprave za odlikovanja

Komisija, ki pripravlja predloge za odlikovanja ob 25. obletnici vstaje, je na seji 25. maja obravnavala načela pri izbiranju kandidatov in tudi že posamezne predloge. Med njimi bodo predvsem starejši ljudje, zaslužni še iz NOB in aktivni v povojni graditvi, pa tudi delavci iz podjetij in kmetje — kooperanti.

Spored praznovanja na Mirni

SOBOTA, 4. JUNIJA: ob 20. uri na dvorišču DANE uprizoritev Miklove Zale (igrajo Kostanjevičani);

NEDELJA, 5. junija: ob 10. uri zbor prosvetnih delavcev in ogled šolske razstave. Popoldne piknik na lepem, na novo urejenem prostoru Bojana Kolenca pod gradom. Igral bo znani kvintet Mahkovič;

PONEDELJEK, 6. JUNIJA: ob pol desetih srečanje ekip petih osnovnih šol v malem nogometu in rokometu;

slavnostna seja občinske skupščine in krajevne skupnosti ter otvoritev asfaltirane ceste in nove trgovine;

ob 15. uri položitev venca na grobišče padlih borcev NOB na Rojah;

ob 16. uri prijateljsko srečanje med ligaši TVD Partizan Trebnje in ekipo TVD Partizan Mirna.

OBISČITE V TEH DNEH MIRNO!

Kmalu bo dograjeno skladišče za embalažo v Dani na Mirni. V enostavni zidani lopi, veliki 400 kvadratnih metrov, ki raste nasproti proizvodne dvorane, bodo dobile zavetišče neštete steklenice. Do sedaj so morale vedriti pod kapom okoli gospodarskih poslopij, kot kaže gornja slika (Posnetek: M. Legan)

»BIL JE ORGLAVEC IN MU JE BIL UČITELJSKI POSEL POSTRANSKA REČ«

Zapiski iz starih mirenskih kronik

Ste kdaj razmišljali, kako so se šolali vaši stari očetje in dedje? Prisluhnite, kaj piše v kronikah, od katerih je del napisan v nemškem jeziku, o mirenski šoli

Viktor Steska, knezoškofijski tajnik je pisal na podlagi dokumentov pod naslovom Ljudska šola na Kranjskem v Slovenskem učitelju: »Frančišek Avsenik, prvi učitelj na Mirni, je po kratkotrajnem učiteljevanju odšel leta 1816 za začasnega učitelja na Reko. »Bil je orglavec in mu je bil učiteljski posel postranska reč. Konzistorialno izkušnjo za učitelja je opravil še istega leta. Da bi laže učiteljem izplačevali plače, je izšel leta 1818 odlok, da se združujejo orglarske in cerkvene službe z učiteljsko.«

Ljudje so pa kasneje trdili, da je bil pred njim že neki Franc Pibernik, vendar ga letopisi ne omenjajo.

Za Avsenikom je poučeval Martin Pugelj. Ljudje so takratno šolo, ki je bila enorazredna, imenovali nemško. Plačevali so po 10 krajcarjev za šolanje enega otroka. V tem času je bil pouk v mežnariji pri cerkvi. Kasneje je cerkev odstopila stavbo šoli in v njej so se bistrile glavice do 1882. leta. Razen Puglja so poučevali še Jožef Bitenc, Peregrin Videnšek, Kristijan Engelman, Urban Pečar in Martin Grčar, ki se ga nekateri stari Mirenčani še spominjajo.

Leta 1882 se je šola preselila v hišo št. 16. »Kakor pri vsaki priložnosti, kjer gre za dom, vero in cesarja, tako so se tudi danes Mirenčani vrlo obnesli. Uže ob sedmi uri zjutraj, ko zazvoni veliki zvon, so se slišali gromoviti poki topičev in so vabili ljudi k slovesni službi božji. Veselo je bilo videti, kako so deca v krasno okinčanej sobi svoje prostorčke posedla in čakala, kaj pride. Govor so župnik končali s trikratnim ‚živjo' za presvitlega cesarja.«

V tem času je bila šola še enorazredna, čeprav je imela 137 otrok, ki so bili razporejeniv dve skupini. Leta 1895 je postala šola dvorazredna. Takratna šolska mladež je praznovala sv. Alojzija, ki je bil patron šolske mladine, in god Njegovega veličanstva. Šolanje so po odobritvi nekako za nekaj časa prekinili zaradi del na poljih. Šolske praznike in začetek šole so obvezno proslavili z mašo, za konec šole pa so imeli veselico, na kateri so klicali ‚živjo za presvitlega cesarja.

V kroniki vsakega šolskega leta piše, kolikokrat so bili otroci pri spovedi. V letu 1889 je šola dobila novo šolsko zastavo. 1897 je bilo hroščevo leto. »Cenjeni okrajni svet je zaukazal, da naj vodstvo šole napeljava otroke k uničevanju hrošča. Šolski otroci so pokončali 352 litrov hroščev.« V tem času je šolska knjižnica štela 9 vezanih in 64 nevezanih knjig. Leta 1904. je šola postala trirazredna, šele kasneje pa so sezidali prvo zgradbo na mašč za njo

Polni zanimivosti so tudi zapiski iz kasnejših let. V šolskem letu 1934/35 so ‚prikomasirali' k mirenski šoli velik del občine Šentrupert. Takrat so otroci praznovali druge praznike: sv. Savo, Vidov dan, Strossmayerjev dan, kraljevi rojstni dan — 6. september in praznik združitve — 1. december. Leta 1940 je bilo na začetku šolskega leta že 411 otrok, na koncu pa 380. Potem je prišla vojna vihra.

MARJAN LEGAN

Zabavnih sto minut v Mokronogu

Mokronoški mladinci so prejšnjo nedeljo organizirali v počastitev dneva mladosti zabavno prireditev z naslovom: Zabavnih sto minut. S petjem in vedrimi teksti so razvedrili številne poslušalce. Nastopil je mokronoški ansambel, domači fantje pa so peli Slakove viže. V programu so sodelovali tudi vojaki

lepoto vasice, ob spomeniku na Desetega brata dejal: Tukaj je vse tako kot v Jurčičevem času. Manjka samo še to, da se izza grmovja prikaže Krjavelj. In ta trenutek se za nami oglasi možak, ki ga prej nismo videli, in reče: Sem že tu.«

»Časopisi veliko pišejo o tem, da mladina slovenskih šol zbira denar, tako imenovani Jurčičev dinar, za obnovitev pisateljevega doma,« povzamem, skoz okno pa spremljam počasne korake starega Franceta, ki se je napoti pod kozolec, da bi popravil voz.

»Pobuda za zbiranje je prišla iz Stične. Gimnazijci so začeli z akcijo in navdušili še dijake na drugih šolah. Denar se steka na žiro račun Etnografskega muzeja v Ljubljani, ki bo prevzel strokovno vodstvo nad obnavljanjem Jurčičeve domačije. Prepričan sem, da bomo vsi Muljavčani priskočili na pomoč pri delih. Pisateljev dom tako ne bo samo spomenik slovenskemu književniku, ampak bo predstavljal tipično dolenjsko domačijo z vsemi etnografskimi posebnostmi.«

Sprehodiva se pred hišo in Ciril pove, kje bo stal čebelnjak, kje sušilnica za lan in drugo. Obnavljali bodo po fotografijah in po pripovedovanju.

To, da se je najmlajši rod spomnil potrebe po obnovi in resno zgrabil za delo, nam znova potrjuje, da je pisatelj s svojim delom še vedno živ. To po svoje potrjujejo tudi prevodi nekaterih Jurčičevih del v vse svetovne jezike.

Mladi Jurčiči so se gnetli okoli vodnjaka pri sosednji stavbi in zvedavo pogledovali goste.

Miran je najmlajši. Zdaj pravijo, da je še vedno bolj »Jurček« kot Jurčič. Kot kaže, se s svojim starim očetom prav dobro razume. Mota se mu okrog nog, ko si ta daje opravka pri vozu.

»Tamle v dolinici bo stala pa Krjavljeva koča,« pravi Miranova sestrica. Z roko pokaže na travnik za pisateljevo domačijo. Ob gozdu bodo postavili kolibico, zanjo pa imajo že nerejene skice. Pravijo sicer, da je Krjavljeva koča stala v Gorenji vasi, vendar jo bodo zgradili tukaj, »da bo vse na kupu«, kot pravijo.

Ciril Jurčič (pranečak pokoj. pisatelja Josipa Jurčiča) v vlogi Desetega brata

»Pa poznaš kakšno Jurčičevo delo?« povprašam.

»Seveda poznam. Desetega brata . . .« je začela naštevati.

»Desetega brata bomo letos znova zaigrali,« je povzel Ciril. »Uprizoritev na prostem bo vsekakor dogodek za Muljavo. Potem še zato, ker igramo sami domačini.«

»Tudi vi, Jurčič, igrate v Desetem bratu?« me je zanimalo.

»Jaz igram Desetega brata. Pa ne prvič, že nekajkrat sem ga igral.«

Pred nami, v dolini, leži muljavska cerkev, nekdanji tabor. S freskami Janeza Ljubljanskega, častljivo letnico 1956 in opisom v Juriju Kozjaku si je pridobila velik ugled. To, kar je na Vrbi cerkvica sv. Marka, je tukaj tale. Pravijo, da so na podstrešju še ožgani tramovi iz časov, ko so jo napadali Turki.

Pri Obrščaku pa je prazno.

Avtobusi, ki parkirajo pred njim, so izbruhali izletnike. Ti pa so se napotili na Slemenice.

V Jurčičevi sobici samevajo na steni prizori iz Desetega brata in drugih Jurčičevih del.

. . . Gospod Dolef, ki ga je narisal z roko ljudskega slikarja Primorec Jug, je pravkar povlekel iz pipice. Dolgčas mu je, moral si bo poiskati družbo. Morda ima slemeniški Lovro Kvas kaj cvenka. Domači učitelj je na Slemenicah in . . . hm . . . Manico rad gleda.

Na Muljavi Jurčič ne stoji v bronu. Vasica in ljudje so njegov spomenik.

Ves čas poti ob toku Krke so mi v mislih neverjetno modre oči današnjih Jurčičev. Plavilo je v njih, kot da bi bilo vzeto poljskim rožam. In nekaj hudomušnega je v njih, ko se jim obrazi razlezejo v nasmeh.

PETER BRESCAK

TREBANJSKE IVERI

■ **AVTO-MOTO DRUSTVO BO ZAČELO** na dvorišču gostišča Grmade graditi lastne garaže, ki so si jih dolga leta želeli. Zraven njih imajo v načrtu tudi turistično pisarno, prvo v občini.

■ **V SLOVENSKI DELEGACIJI** mladih, ki je v Beogradu čestitala predsedniku Titu za 74. rojstni dan, je bila tudi Erika Oven iz Trebnjega.

■ **14 LJUDI SE JE** do sedaj prijavilo za 2-letno poslovodsko šolo, ki jo bo v jeseni organizirala delavska univerza, če bo dovolj prijav. Pogrešajo predvsem interesentov iz Mokronoga.

■ **UPRAVA ZA VODNO GOSPODARSTVO** je zahtevala, da mora imeti rezervoar bodoče trebanjske bencinske črpalke izolacijsko prevleko iz betona, kar ni običajna zahteva po tovrstnih gradnjah. Zahtevo so utemeljevali s tem, da brez nje preti nevarnost, da bi bila voda Temenice neuporabna. Ker je Temenica važen vir vode za kraje, ki ležijo ob njej, so se končno sporazumeli za prevleko iz plastične mase, ki bo cenejša.

■ **V GOSTIŠČU GRMADA SO ZAČELI** temeljito preurejati lokal. Zaradi tega bo zaprt do 10. junija.

■ **27 GOSTILNAM V OBCINI** se bo kmalu pridružila še ena, to pot na Odrgi. Odprla jo bo Marija Cugelj.

■ **DA NE BOSTE PRESENEČENI,** če boste pripravili petstotak, ko vam bodo na avtoservisu Novotehne namazali avtomobil, in ne bo zadostoval. Na ceniku sicer piše, da stane mazanje 500 din, vendar bodo nabili nanje še 20 odstotkov, češ da se porabi tudi material, čeprav človek razume, da je vštet v ceni mazanja. Ni mogoče ugotoviti, zakaj ne napišejo raje — mazanje 600 din, če je treba računati še dodatne odstotke za mazivo. Pravijo, da je le tako prav. Zanje nedvomno . .

TREBANJSKE NOVICE

Čevelj še vedno pod kontrolo cen

Industrijo obutve zlasti »tepe« režim cen — Nepotrebno nesoglasje v kolektivu zmanjšuje delovno vnemo

Novomeška Industrija obutve je do konca aprila za 10 odstotkov presegla proizvodnjo prvih štirih mesecev lanskega leta. Glede na stanje, v katerem so se znašli proizvajalci usnja in čevljev, je to še kar ugodno. Boljši uspeh pričakujejo v novomeškem podjetju v drugem polletju, ko bodo izdelovali predvsem težko obutev, ki gre bolje in hitreje v prodajo.

Več stvari je, ki usnjarski in obutveni industriji ne dovolijo normalno dihati. Poglavitni sta dve: režim cen in pomanjkanje reprodukcijskega materiala. Za sprostitev cen usnjarskim izdelkom se je zavzela republiška gospodarska zbornica, poudarjajoč, da je položaj nevzdržen. Predelovalna industrija ima za 50 odstotkov manjše zaloge težkih kož kot pred dvema letoma.

Prav gotovo se splošne razmere na tem področju kažejo tudi v novomeškem podjetju. Predstavniki podjetja pravijo, da jih je bolj prizadel režim cen, ker je čevelj še vedno pod kontrolo cen. Vendar organi upravljanja tudi prvega vprašanja niso zanemarili in na sestankih iščejo boljše poti za proizvodnjo.

V Industriji obutve prav tako poskušajo zaposlene bolje nagrajevati. Povprečni osebni dohodek se je od lani povečal za 13.000 starih dinarjev, kar pa še ni spodbudno. Medtem ko so delavci prej prejemali zaslužek na podlagi opravljenega dela po normah, predvideva novi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov spodbudnejše nagrajevanje. To je prikrojeno faznemu delu in merjeno s točkami. Novi pravilnik posebej nagrajuje tiste, ki ne zapuščajo delovnega mesta po nepotrebnem in imajo čim manj bolniških in druge.

Ob vsem tem poskušajo v Industriji obutve ublažiti nesoglasja med upravo in delavci. Do tega naj bi bilo prišlo zato, ker posamezniki gledajo bolj na svoj žep kot na korist podjetja. Nesoglasje naj bi bilo dobilo popoln izraz v razpravah o novem sistemu nagrajevanja, kjer da so posamezniki zahtevali zase znatno večji delež, kot jih premore podjetje.

Kresovi za dan mladosti

25. maj, dan mladosti, so počastili mladinci in mladinke v vsej novomeški občini. V osnovnih šolah so slovesno sprejeli nove člane v ZMS, učenci in dijaki so pripravili kulturne, športne in zabavne programe, zaposlena mladina pa je organizirala več izletov v znane in priljubljene turistične postojanke. Krajše izlete je priredila tudi podeželska mladina in udeležba ni bila slaba. Zvečer pred dnevom mladosti so v več krajih zagoreli taborni ognji, ob njih zbrana mladina pa je prepevala partizanske pesmi in se sproščeno zabavala.

PRED VSEMI IZVOZNIKI V NOVOMEŠKI OBČINI

NOVOLES osvaja tudi Evropo

Drobno pohištvo in druge izdelke bo NOVOLES razen na ameriški trg izvažal tudi v Nemčijo, Francijo, Anglijo in Italijo — Po petih mesecih podjetje doseglo 44 odstotkov izvoznega plana

Po zadnjih podatkih je NOVOLES do konca maja izvozil za 594.000 dolarjev izdelkov, od tega samo za 1706 dolarjev na tržišča z nekonvertibilno valuto. S tem je dosegel 44 odstotkov internega izvoznega plana. Na seji sveta za industrijo in obrt pri občinski skupščini v Novem mestu 27. maja so ugotovili, da je NOVOLES boljši izvoznik kot vsa druga podjetja v novomeški občini.

NOVOLES prodaja tujim kupcem drobno pohištvo (tretjina izvoza), bukove furnirske sedeže, vezane plošče in šivane zaboje. Do lani je drobno pohištvo pošiljal predvsem na ameriški trg. V preteklem letu in še bolj letos se je povečal izvoz v zahodnoevropske države. Nemčija, Francija, Anglija in Italija so države, s katerimi bo NOVOLES v prihodnje predvsem sklepal pogodbe o izvozu svojih izdelkov. Na evropskih tržiščih pa že srečuje močne konkurente iz Romunije, Sovjetske zveze in nekaterih drugih dežel, ki poskušajo prodreti z nižjimi cenami. Podjetje ima za letos podpisane pogodbe v okviru izvoznega plana in tudi s surovinami je dobro založeno. Težave so prebrodene, kolikor jih je bilo. Prav radi pa bi, da bi jim dobavitelji preskrbeli bukovo hlodovino namesto aprila in maja že novembra, ker se podjetje zamudi z rezanjem tedaj, ko bi moral razrezan les že v predelavo.

635 izkaznic ZMS

Od 22. maja do dneva mladosti so v novomeški občini sprejeli v Zvezo mladine 635 pionirjev in pionirk: v Novem mestu 200, Mirni peči 75, Šentjerneju 74, Smihelu 55, Straži 51 itd. V Zvezo mladine so sprejemali pionirje na 12 šolah v občini. Povsod so imeli kulturne programe, v Straži in nekaterih drugih krajih pa so pri sprejemu sodelovali vaški aktivi ZMS.

Najprej so v četrtek dopoldne šli skozi mesto maturantje zadnjih dveh letnikov učiteljišča: 36 deklet in 3 fantje. Zapeli so na vodnjaku (zgornja slika) in pred študijsko knjižnico. Po sprehodu so imeli v avli gimnazije tradicionalni program za starše. Maturo, zagovor domače naloge in treh predmetov, jih bo 38 opravljalo v junijskem roku, ena dijakinja pa v jeseni. — Isti dan, kmalu za njimi, je prišla še dolga vrsta (slika spodaj) treh IV. letnikov gimnazije s svojimi razredniki. Peli so pred vodnjakom, študijsko knjižnico in poslopjem obč. skupščine. Po povratku v šolo so zbrali dijake, profesorje in starše pred poslopjem, kjer so imeli najprej »politični« nagovor, potem pa so prodali ključ — drugošolcem (za 8000 Sdin), ker tretješolci menda še niso dovolj zreli zanj! Od 11. do 20. junija jih bo pripuščenih k maturi 66, 8 pa jih bo moralo počakati do jeseni. — V soboto so se pokazali tudi dijaki obeh IV. letnikov ekonomske srednje šole. 51 jih bo opravljalo maturo (zagovor naloge in 4 predmetov) od 9. do 21. junija. 9 pa v jeseni. — Vsem želimo mnogo uspeha!

55 km ni nobena razdalja

25. maja, na dan mladosti, se je ob osmih zjutraj oglasil skozi eter poziv novomeškega radijskega oddajnika, ki je klical radioamaterje iz Ribnice k oddaji. Pionirji osnovne šole »Katje Rupena« iz Novega mesta in njihovi mladi tovariši iz osnovne šole v Ribnici so se namreč domenili, da bodo za svoj največji praznik sodelovali po radijski zvezi. Tehnično plat tega zapletenega načrta je prevzel v Novem mestu prizadevni operater Dominik, v Ribnici pa operater Cvetko. Pionirska kolektiva — eden živi svoje življenje v šoli ob zeleni Krki, drugi pa v šoli pod Veliko in Malo goro — sta izmenjala svoje programe v poldrugo uro trajajoči oddaji. Bilo je veliko veselje na obeh straneh, saj so se zvrstile recitacije, pevski nastopi, pa tudi glasbeni in instrumentalni ansambli. Svoje pozdrave so skupinama izročili tudi nekateri radioamaterji, ki so slučajno ujeli oddajo. Naj omenimo samo radioamaterje iz Popovače na Hrvatskem, ki je obojim pionirjem iskreno čestital in jih zelo pohvalil. Pionirji so imeli na svoj praznik ob oddajnikih prijetno urico, hkrati pa so s pomočjo oddajnika spoznali, da je 55 km, ki ločujejo po cesti oba kraja, dandanes zelo majhna razdalja.

M. TRATAR

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

V osnovni šoli ni prostora

Novomeška osnovna šola »Katja Rupena« je morala ob letošnjem vpisu prvošolčkov za šolsko leto 1966/67 odkloniti vpis vseh otrok, rojenih leta 1960. Ob vpisu so namreč ugotovili, da je otrok, rojenih v letu 1959, toliko, da povsem napolnijo vse oddelke, ki jih lahko šola letos odpre.

Vodstvo šole bi z največjim veseljem ustreglo željam staršev, ki bi radi vpisali v šolo tudi otroke, rojene 1960, vendar kvaliteti pouka na ljubo tega ne more storiti. Upoštevati moramo, da je nemogoče uspešno poučevati v razredih, v katerih je 40 in še več otrok! Zato naj starši ne nadlegujejo s posebnimi prošnjami učiteljskega zbora in naj skušajo težavno stanje razumeti. Podrobneje bo o tem poročala v posebnem sestavku ravnateljica šole tov. Nada Gostič v prihodnji številki.

Mizarsko podjetje »PODGORJE«, Šentjernej

razpisuje
PROSTO DELOVNO MESTO

mizarja

POGOJ za sprejem: mlajših let, vojaščine prost. Razpis velja 15 dni po objavi.

Razpisna komisija
MEDOBČINSKE ZAVAROVALNICE NOVO MESTO
razpisuje delovno mesto

STROJNEGA TEHNIKA

Nastop službe 15. junija 1966. Rok za sprejemanje ponudb je do 14. junija 1966.

Na gorjanski ognjeni črti

Piše Jože Zamljen-Drejče

Iz Šentjerneja gre naša pot proti jugu mimo Dol. Brezovice, kjer je bila strahotna mučilnica Kranjčevega bataljona belih bojevnikov, skozi Šmarje po cesti, ki nas popelje v Pleterje, samostan molčečih belih menihov.

Toda kmalu po Kuharjevi domačiji ne gremo več po znani pleterski cesti ampak zavijemo na levo po novi cesti, ki jo je pred leti gradilo gozdno gospodarstvo. Čudovito se vije cesta med škrivenskimi vinogradi, gozdovi nad Pleterji, pod Malim in nad Velikim Banom naprej do Špilarjeve špice, ali kot piše na zemljevidih, do Pirčevega hriba, 939 m visoko v Gorjancih.

Prav tam, kjer napravi cesta velik ovinek na levo, se mi obrnemo na desno po novi cesti, ki jo je v letošnjem letu gradila šentjernejska komunalna skupnost s prostovoljnim delom mladine in starih partizanov, ter pridemo na Javorovico.

Javorovica je najvišja vas v sklopu vasi, ki so se prilepile najvišje ob Gorjance. V ta sklop spadajo Javorovica, Vel. in Mali Ban, Ržišče ter Velike in Male Vodenice, ki so našo narodnoosvobodilno vojno preživele v pravem pomenu besede od prvega do zadnjega dne. V teh vaseh je ognjena bojna črta plamenela ves čas.

Kaj bi naj povedal o teh vaseh v letih pred 1941? Vse vasi skupaj so imele 370 ljudi. Tu ni bilo ne velikih ne srednjih kmetov, ne delavcev in ne nameščencev. Vsi ti so si v potu svojega obraza, z motiko in krampačico pridelovali trdi in črni kruh, rdečo kapljico za tolažbo, veselje in moč ter z žago in sekiro pripravljali toploto v Gorjanskih gozdovih. Od vsega garanja so videli bore malo denarja, pa še tega več za davkarijo kot zase.

Še dušna briga jim je ušla 7 do 10 km daleč v dolino po poteh, ki so bile prilagodljive le za kmečki voz z volovsko vprego. Ko so 1936. leta šentjernejski odposlanci odšli prosit v Ljubljano vojaško oblast za pomoč pri gradnji ceste preko Gorjancev skozi te vasi, je dejal vojaški zastopnik, da so za dobro obrambo domovine slabe ceste in dobra pehota najboljše. Tako je ostalo državi in vojaštvu v dobro, kmetom pa v kvar in trud. Kaj bi še drugega iskali v dolini? Tista šolska učenost je bila tako daleč, da so jo otroci mogli obiskati le vsak drugi dan, če ni bilo doma važnejšega dela. Z oblastnimi odredbami so se spoznali v nedeljah po prvi maši v Šentjerneju ali v Kostanjevici, ko je občinski sluga stopil na okličnikamen. Od časopisov jim je bil najbolj všeč Domoljub, ker je bil papir izmed vseh časopisov najbolj uporaben za zavijanje cigaret. Torej daleč stran od vsakodnevne domače in svetovne politike. Le ob volitvah so se šli jeenesarje in jeerzejevce ter za dober golaž, liter vina in »šuštarkubo« oddali svoj glas. Nato pa se je volilno valovanje umirilo in spet so skupno pretentavali žandarje, financarje, davkarje ter gospode posvetnega in duhovskega stanu.

Pa kljub vsemu temu le ni bilo vse tako enostavno. Nekaj teh Gorjančanov je videlo rdečearmejce, kako so naskakovali Zimsko palačo v Petersburgu, nekaj se jih je priklatilo iz Judenburga, kjer so zahtevali več, kot bi jim mogla dati stara avstroogrska monarhija. »Zeleni kader« je imel v Gorjancih svojo komando. S kraljevimi žandarji se niso nič kaj radi pogovarjali in so to prepustili ženskam, oni pa so čakali jasnejšega dne za gostim grmovjem.

In tako je prišlo leto 1941. Že zima je pobrala precej fantov in mož na orožne vaje, aprila pa je splošna mobilizacija pobrala vse. Toda kaj čudno je bila razpostavljena ta vojska. V šentjernejskem zvoniku so bili opazovalci neba, ali s strokovnim izrazom jugoslovanske vojske »osmatrači neba«, vsaj na eno oko slepi, pri telefonu pa vsaj na eno uho gluhi. Kasneje je bilo slišati, da je bil šentjernejski šolski upravitelj gonjač volov, s strokovnim izrazom terilac volova, pleterski volar pa četni čato ali pisar. Naj bo razmestitev kadrov kakršnakoli, jugoslovanske kraljevske vojske je bilo v 10 dneh konec. Fantje in možje so prišli domov, toda ne sami. S seboj so prinesli manliherce, zbrojevke, kragujevčanke in še marsikaj drugega. Pravijo, da čez sedem let vse prav pride, pa ne bi v gorjanskih hostah pihalnik prav prišel? Na veliki cesti se je ustavil in razšel topniški polk. Topov in streliva je bilo na pretek, povsod pa zmeda in nered.

Iz doline so prihajale slabe novice, zato je bilo bolje ostati doma ter imeti pripravljen nahrbtnik za pot v gorjanske hoste.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Še enkrat:

Kaj je s proslavo Ignacija Hladnika?

V zadnjem Dolenjskem listu je bil objavljen članek »Kaj je s Hladnikovim koncertom?«. Odgovarjamo na važnejše vprašanje, kaj je s spominsko proslavo Ignacija Hladnika.

Takoj po omenjeni konferenci učiteljskega zbora smo obvestili o nameri in načrtu organizacije Hladnikove proslave tovariše, predlagane v pripravljalni odbor. Odzvali so se le akademski slikar Božidar Jakac, skladatelj Marjan Kozina, ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc in Drago Šproc. Od ostalih pa do danes še nismo sprejeli pristanka. Republiški sekretariat za prosveto in kulturo je sporočil, da »ne bo imenoval svojega člana v pripravljalni odbor, ker je podobnih svečanosti preveč«. Društvo slovenskih skladateljev je odgovorilo, da »je njegova dolžnost principielno usmerjena v strokovno organizacijske zadeve svojih članov«. Odbita je bila tudi prošnja Skladu SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti za vsoto 1,700.000 starih dinarjev za organizacijo proslave (torej tudi: ureditev groba, muzejske sobe, spominska plošča in koncert), kakor druga prošnja za 1,000.000 starih dinarjev za koncertno poslovalnico, od koder bi lahko organizirali kvaliteten koncert, ki bi ga izvajali člani radijskega orkestra in zbora. Proračun šole je bil od 17,000.000 starih dinarjev zmanjšan na 12,000.000 starih dinarjev. Na sestanku novomeških glasbenikov smo se 9. 11. 1965 pogovarjali o programu koncerta, koliko Novomeščanov bo sodelovalo in drugo. Na sestanku teden dni pozneje smo zvedeli, da zbor frančiškanske cerkve ne želi sodelovati in da posamezni člani moškega zbora ne bodo sodelovali. Menili smo, naj bi bil koncert v kulturnem domu, da bi zagotovili udeležbo tudi tistim, ki se koncerta v cerkvi ne bi udeležili.

Marsikatera proslava ali manifestacija je odpadla zaradi varčevanja v gospodarski reformi, kljub temu pa proslava 100-letnice Hladnikovega rojstva ni šla mimo glasbene šole. Na predvečer 100-letnice, 24. septembra, je bila v dvoranici šole spominska svečanost, na kateri so po govoru o Hladniku učenci izvajali dela slovenskih avtorjev, recitatorji pa so brali odlomke iz Hladnikovih literarnih del in pisem. Razstavljeni so bili skladateljevi rokopisi, njegova dela in osebni predmeti. Drugi dan je bila spominska svečanost na njegovem grobu. Po govoru o življenju in delu Hladnika je šentjernejski oktet zapel dve žalostinki. Od 50 pismeno povabljenih so se trije udeležili proslave v šoli in le prof. Irma Hladnik svečanosti na grobu. Tudi pisec članka verjetno ni bil navzoč. Učenci šole so počistili grob in posuli pesek za 100-letnico rojstva, za dan mrtvih in ob obletnici smrti. Vsakič so položili na grob tudi svež lovorov venec. Šola pa ne brani nikomur, da počisti grob, če zraste plevel.

Glasbena šola je svoj delovni načrt popolno uresničila. Osnovna naloga šole je posredovati učno snov po predpisanih učnih načrtih ter glasbeno vzgajati mlade ljudi. Številni javni in interni nastopi v letošnjem letu, snemanja za radijske oddaje in sodelovanje na republiški reviji glasbenih šol dokazujejo, da je lik velikega Hladnika med nami živ. Kdor tega ne ve, je sam kriv, saj je na javne in interne prireditve klicalo dovolj letakov in vabil. Naloga šole je voditi mladino v svet glasbe, v Hladnikov svet, jo plemenititi in s tem prispevati k oblikovanju pozitivnih lastnosti človeka. Tudi velikega mojstra je vodila ta misel, ko je 36 let delal z novomeško mladino.

Učiteljski zbor glasbene šole v Novem mestu

Naše mesto v prihodnosti

Program urbanističnega razvoja Novega mesta je javno razgrnjen v mali dvorani v pritličju novomeškega rotovža — Obiščite to razstavo in si oglejte razstavljene načrte in osnutke

Kot je razbrati iz knjige predlogov in pripomb na razstavi programa urbanističnega razvoja Novega mesta, ki je bila odprta 28. maja v mali dvorani na novomeškem rotovžu, Novomeščani vsaj v prvih dneh ne posvečamo dovolj pozornosti tako pomembni zadevi, kot je prav urbanizem. V uvodni besedi v knjigi predlogov in pripomb je posebej poudarjeno, da je bil novomeški urbanizem že vsa leta, odkar smo z njim začeli, predmet živahnih razprav.

Na razstavi je razgrnjenih več stvari. Kot uvod lahko služi gospodarska karta Novega mesta in širše okolice, na kateri povprečen občan laže najde to, kar išče, ker ni prekrita z urbanističnimi zamislimi. Poleg nje je karta urbanističnega programa Novega mesta, ki zajema tudi okoliška naselja kot so: Straža z Vavto vasjo, Irča vas, Brod, Bučna vas, Regerča vas, Cegelnica, Ragovo, Šmihel in Gotna vas. Ta naselja so že zdaj organsko povezana z Novim mestom.

Na tej karti je začrtano staro mestno jedro, označena so področja za družbeno upravne dejavnosti, dalje preskrbovalni centri v stanovanjskih soseskah, visoka (4—5 etažna) in nizka stanovanjska zazidava, komunalno servisne dejavnosti ter lokalna industrija in obrt, industrija, šole in nižje šole v soseskah, bolnični prostor, parkirni prostori za osebne avtomobile in tovornjake, železniške naprave, rezervati za ceste, nasadi in parki ter športne naprave. Vse to je zarisano v tej karti tako, kot bo nastajalo v bodočih desetletjih. Za razvoj industrije je predviden predvsem bršlinski predel, dalje predel ob Zagrebški cesti, na katerem je IMV in predel na obeh straneh ceste, kjer so sedanji novi prostori Tovarne zdravil KRKA. Lahka industrija se bo razvijala na področju Bučne vasi, ob sedanjem mestnem pokopališču na Cesti herojev in v Gotni vasi. Na razstavi so razgrnjeni še načrti za bodočo fasadno ureditev Glavnega trga in Ceste komandanta Staneta, ki v fotografiji in risbi prikazujejo sedanje stanje in stanje, kakršno bo po preureditvi. Razen naštetega je razstavljen še načrt ureditve centra mesta s prometno cesto mimo sedanjega živilskega trga po Sokolski ulici in z novim mostom.

Razstavljeni urbanistični program Novega mesta prinaša toliko novega, da bo vsak prebivalec našel v njem prav gotovo precej tega, kar ga zanima!

Politična ekonomija trd oreh

V preteklem tednu so pri Zavodu za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu študentje višje komercalne šole opravljali izpite iz politične ekonomije. Od 14 jih je 8 opravilo izpite uspešno, V juniju bodo študenti višje ekonomske šole delati izpite iz ekonomike podjetij.

Za novi šentjernejski vodovod je ogretih bojda premalo gospodarjev. Krajevna skupnost je v skrbeh, kje bo dobila sredstva, če občani ne bodo prispevali dovolj. Menda ne bodo vekomaj nosili vode iz vodnjakov ob glavni cesti! Voda, kot pravijo izvedenci, ni zdrava, z vodovodom pa bi jo »ozdravili«. In vendar še ni jasno, če bodo ta vodovod gradili (Foto: P. Miklič)

Dobra volja zaposlenih v menzi na dan otvoritve (Foto: Polde Miklič)

»UPORI« imajo svojo menzo

Dober mesec je tega, kar so pri šentjernejskem ISKRINEM obratu UPORI odprli menzo. V njej dobiva vsak dan malico okoli 600 članov kolektiva, nekateri pa imajo tu celodnevno prehrano. Za malico pripravijo enolončnico in se vsak za 1,50 Ndin kar dobro naje. Točijo tudi nealkoholne pijače. Menzo so uredili šele, ko so odkupili in preuredili poslopje, v katerem je bila prej šola. Preureditev in oprema sta veljali okoli 200.000 Ndin. Velik delež teh sredstev so prispevali zaposleni od enomesečnih zaslužkov. Kolektiv UPOROV ni zaprt vase, temveč prispeva za splošni blagor. Najpomembnejša objekta, za katera je prispeval, sta nova šola in zdravstveni dom, ki bo odprt že letos.

P. M.

70 Ndin za zamudnike

Izredni študentje višjih šol, kakršne so pri Zavodu za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela v Novem mestu, bodo morali v prihodnje za vsako izgubljeno leto pri študiju plačati dodatni prispevek 70 Ndin. Tako so sklenili v soboto, 28. maja, na seji odbora rednih študentov višje ekonomske šole v Novem mestu. Ugotovili so namreč, da so študentje plačali šolanje samo za tri leta, ne pa tudi za tisti čas, ko obiskujejo predavanja in opravljajo izpite po izteku obdobja, predvidenega za dokončanje študija. Po sklepu te seje bodo v prihodnje sekcije VEKS samo v krajih, kjer je možno razviti izobraževalne centre in kjer je dovolj kandidatov za organizacijo višje šole. Novo mesto, ki je do sedaj imelo najboljšo sekcijo VEKS (med 16), bo poslej edini izobraževalni center te vrste na Dolenjskem.

Kadri — šibka točka našega gospodarstva

Odborniki občinske skupščine v Novem mestu so na seji 31. maja zaskrbljeni ugotavljali, da nekatere delovne organizacije še ne marajo kaj veliko slišati o izboljšavi kadrovske strukture. Po analizi o kadrih v industriji, proizvodni obrti, gradbeništvu in prometu kadrovska struktura še ni taka, kakor bi morala biti v času, ko izvajamo reformo. Razpravljali so še o gospodarjenju s stanovanji, ureditvi novomeškega trga, krajevnih skupnostih, nekaterih odlokih in drugih zadevah.

V Dolenjskih Toplicah obnavljajo prosvetni dom

Prosvetni dom v Toplicah je bil že zelo potreben popravila. Prosvetno društvo je s svojim denarjem poskrbelo za pleskanje notranjih prostorov in za zidno oblogo, krajevna skupnost in druge organizacije pa so prispevale za pleskanje zunanjih sten. Sedaj so dela v polnem teku in dom bo v nekaj dneh obnovljen.

D. G.

Krajevni praznik v Dol. Toplicah

V Dol. Toplicah proslavljajo vsako leto 24. maja krajevni praznik. Tega dne leta 1942 so Italijani morali zapustiti Toplice, ki so tako postale del osvobojenega ozemlja. — Letošnjo proslavo so imeli v prosvetnem domu. Najprej je govoril predsednik krajevne skupnosti tovariš Marković, nato pa je pevski zbor »Dušana Jereba« iz Novega mesta zapel več partizanskih in narodnih pesmi.

Razgovor s poslanci

Na občinskem odboru SZDL v Novem mestu je bil pred nedavnim razgovor s poslanci socialnozdravstvenega zbora republiške skupščine, ki zastopajo občino Novo mesto. Na razgovoru so poizkusili najti skupna stališča, ki bi koristila tako poslancem kot oblastnim in političnim organom. Glede na to, da je prav socialnozdravstvena dejavnost v občini zelo razgibana in da je v njej še cela vrsta nerešenih zadev, zlasti pri otroškem varstvu in vzgoji, bodo na osnovi ustvarjenih stikov skušali posamezna vprašanja rešiti. Podobne razgovore s poslanci iz ostalih zborov bo občinski odbor SZDL še prirejal in bo skušal na ta način združevati teorijo s prakso.

Sd

Sestal se je svet za kulturo

Na nedavni seji sveta za kulturo občine Novo mesto so razpravljali o kulturni dejavnosti in ugotovili, da je bila kljub objektivnim težavam v nekaterih krajih uspešna. Glede gradnje družbenih prostorov so bili mnenja, da je bilo lani s pomočjo občine urejenih nekaj družbenih centrov. Svet je namenil 15.000 N din pomoči občanom v Orehovici, Škocjanu, Šmihelu pri Žužemberku, Podhosti, Beli cerkvi in Prečni, da bi lahko usposobili za uporabo svoje družbene prostore.

Sd

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Alojz Boič**, član kolektiva Avto Kočevje; **Marija Dragan**, gospodinja iz Golobinjeka; **Alojz Avbar**, član kolektiva INIS Novo mesto; **Marjan Pureber, Pavla Jordan** in **Marija Pureber**, člani kolektiva UNZ Novo mesto; **Ivan Barbo**, član kolektiva Novoteks Novo mesto; **Jože Copič**, član kolektiva PLM Novo mesto; **Janez Pogačar, Janez Longar, Janez Štefanič, Marija Koželj, Ivana Grivec, Alojz Koncilja, Emil Glavič, Alojz Gruden, Jože Kastelic, Mirko Stupica, Ivan Plut** in **Jože Senica**, člani kolektiva Iskra Žužemberk; **Janez Gornik**, član kolektiva Krka, tovarna zdravil Novo mesto; **Milka Ljubi, Jože Pečjak, Anton Aš** in **Franc Senica**, člani kolektiva Novoles Straža; **Julijana Lindič, Anica Premru, Joža Korasa, Fani Mahne, Franjo Oletič, Stane Kavšek, Branko Šenica** in **Stane Vesel**, člani kolektiva Labod Novo mesto; **Marija Golob**, članica kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; **Janez Judež**, član kolektiva Kmetijska šola Grm; **Franci Macele**, mesar iz Novega mesta; **Vida Breščak**, gospodinja iz Novega mesta.

Novomeška kronika

■ OB KOSTIALOVI ULICI so pred kratkim začeli delati robnike, vendar delavce zelo moti precej gost avtomobilski promet v obeh smereh ceste. Tudi vozniki motornih vozil se čestokrat znajdejo v težavah, ker je srečanje dveh vozil poleg dela na cesti kaj tvegana stvar. Dokler traja delo, bi bila omejitev prometa nujna.

■ KAVARNA NA GLAV. TRGU je od minule nedelje, 29. maja spet odprta. Gostje, ki so pričakovali, da bodo obnovili samo pod, ki se je dvignil in nagubal zavoljo počene vodovodne cevi, so bili zelo presenečeni. Vsi prostori so sveže in svetlo prebeljeni, v delu pred točilno mizo so naredili kamniti pod, peč so porušili in namestili tam lični obešalnik, steno levo od vhoda so obdali z lesenim obojem in tapetami ter ogledali, obnovili vse usnjene sedeže in nakupili nove, skratka: kavarna je zdaj ozaljšana kot nevesta! Pozabiti ne smemo tudi nove točilne mize. Lokal je zdaj svetlejši in gostje se v njem prijetneje počutijo.

■ ŽIVILSKI TRG JE BIL v ponedeljek prav dobro založen. Naprodaj je bilo že dovolj domačih češenj po 300 din kg, jagode so prodajali po 600 din liter, solato po 180 din kg, mleko po 140 din, krompir po 80 din kg, špinačo po 60 din merico, jajca po 50 din. Pojavile so se že tudi prve gobe, a so bile zelo drage. Mala merica lisiček je stala 300 din. Konfekcije, obutve iz plastične mase, volnenih in lončarskih izdelkov je bilo tudi v ponedeljek dovolj.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodili sta: Albina Bratož z Mestnih njiv, blok 9 — Gorazda, Helena Vavpič iz Kastelčeve 1 — dečka.

Planinski izlet na Mirno in Debenc

Planinsko društvo v Novem mestu priredi izlet na Debenc. Odhod iz Novega mesta v soboto, 4. junija, ob 16. uri z vlakom do Mirne. Od tam peš na Debenc, kjer je preskrbljeno prenočišče. V nedeljo pojdemo na proslavo ob 150-letnici šole na Mirni. Kdor želi priti šele v nedeljo, naj gre z jutranjim vlakom iz Novega mesta ob 6.45.

Na svidenje na Mirni!

Ponovitev igre »Lepa čevljarka«

V sklopu prireditve v počastitev dneva krvodajalcev, ki bo v torek, 7. junija, v domu kulture v Novem mestu, bo Oder mladih pri zavodu za kulturno dejavnost ponovil igro »Lepa čevljarka«. Repriza na dan 2. junija, ki jo je napovedal naš list, s tem odpade.

MEDOBČINSKO SREDNJEŠOLSKO PRVENSTVO V KOŠARKI

Gimnazijci brez konkurence

V soboto je bilo na košarkarskem igrišču na Loki medobčinsko košarkarsko prvenstvo srednješolcev. Medobčinsko samo po naslovu, zakaj sodelovale so le štiri ekipe iz Novega mesta: kmetijska srednja šola, ekonomska šola in dve ekipi gimnazije.

Že na začetku je bilo jasno, da bosta v boj za prvo mesto posegli obi gimnazijski ekipi, ki sta brez kakršnikoli težav odpravili ekonomce in kmetijce.

V predzadnji tekmi sta se v boju za tretje in četrto mesto sešli ekipi KSŠ in ESŠ. Ekonomci so veljali za favorite, vendar so pokazali zelo slabo igro, tako da so se jim košarkarji KSŠ lahko uspešno postavili po robu. Prvi polčas so sicer izgubili, zato pa so se v drugem še bolj potrudili in dosegli do konca tekme neodločen rezultat. Pet minut podaljška je pripadlo njim, in tako so z zmago zasluženo osvojili tretje mesto.

V finalu sta se pomerili prvo in drugo moštvo novomeške gimnazije. Po napovedih bi morala zmagati prva ekipa s Počrvinom in Gošnikom, a so jim mladi pokazali roge; prav od začetka pa do konca so bili boljši in so zasluženo osvojili tudi pokal ObZTK. To je bila edina zanimiva tekma na prvenstvu, ker sta sodnika Petrič in Splihal pustila ostrejšo igro. Kljub temu so si skoraj vsi igralci nabrali po pet osebnih napak, tako da sta ekipi na koncu igrali s po tremi igralci. Najboljša sta bila Malič in Kopač.

Zmagovalna ekipa gimnazije je igrala v naslednji postavi: Malič, Kopač, Berger, Pezelj, Blažon, Uhan.

Rezultati: ESŠ : KSŠ 27:32 (24:24, 8:4), gimnazija I : KSŠ 31:13 (12:6), gimnazija II : ESŠ 44:26 (22:14), gimnazija I : ESŠ 56:28 (25:8), gimnazija II : KSŠ 50:25 (27:5), gimnazija II : gimnazija I 48:33 (23:11).

Lestvica:

1. gimnazija II	3	3	0	142:84	6
2. gimnazija I	3	2	1	120:89	4
3. KSŠ	3	1	2	70:108	2
4. ESŠ	3	0	3	81:132	0

Strelci: Počrvina (gimnazija I) 51, Gošnik (gimnazija I) 36, Pezelj (gimnazija II) 36, Malič (gimnazija II) 31, Kopač (gimnazija II) 30 in tako dalje.

—SL

Sevnica : Krmelj 18:21 (8:8)

Pokalna tekma za dan mladosti se je končala z zasluženo, toda tesno zmago gostov, ki jim je v zadnjih minutah igre uspelo obdržati vodstvo. Sodnik Kozamernik iz Sevnice ni bil v celoti kos nalogi. Zavoljo grobe igre domačinov je bil huje poškodovan krmeljski igralec Peter Žitnik. Odlikovali so se: oba vratarja, med sevniškimi igralci Svetec s 5, Svažič s 7, med Krmeljčani J. Logar z 9, M. Zaman pa s 7 zadetki. Rokomtaši Krmelja so torej že drugič zapored osvojili pokal dneva mladosti.

D. B.

Senovo : Sevnica 6:4

25. maja sta se v Sevnici v pokalni nogometni tekmi srečali moštvi Sevnice in Senovega. V slabi tekmi so zmagali gostje z rezultatom 6:4 (3:2). Zadetke za domačo ekipo sta dosegla Šmuc 3 in Tratar 1.

B. B.

Sevnica : Ponikva 10:2

V nedeljo, 29. maja, so v Sevnici domači igralci močno premagali goste iz Ponikve z rezultatom 10:2 (5:1). Tekma je bila zanimiva le zaradi zadetkov. Strelci za Sevnico: Šmuc 5, Derenda 2 in Tratar, Mesinger ter Kmetič po 1. Častna zadetka za Ponikvo pa sta dosegla Gradišnik in Orač. Sodnik je sodil slabo, v škodo domače ekipe.

B. B.

Sevnica : Šentjurje 4:2

Tudi z gostovanja v Šentjurju so se sevniški nogometaši vrnili kot zmagovalci. Domačo ekipo so premagali z rezultatom 4:2. Čeprav so igrali Sevničani v nepopolni postavi, so dobro igrali in zasluženo osvojili dve točki. Zadetke so dosegli: Derenda 2, Sonc in Tratar po 1. Sodnik je dobro opravil svojo nalogo.

B. B.

Poraz Ljubenčanov

Krški nogometaši so na domačem igrišču premagali v VII. kolu celjske nogometne podzveze Ljubno ob Savinji s 3:0 (3:0). Vse tri gole je zabil Klajič.

Pavk

Kolman in Kos zmagovalca

Občinskega mladinskega brzoturnirja, ki je bil v Sevnici, 22. maja, se je udeležilo 16 igralcev. V skupini igralcev nad 15 let si delita prvo mesto Jože Kolman iz Sevnice in Franc Kos iz Krmelja iz Primoža in Dvojmoč iz Boštanja s 6, Franc Mirt iz Krmelja s 4 točkami itd. V skupini igralcev do 15 let je zmagal Pompe iz Sevnice s 6 točkami, sledijo Derenda iz Sevnice s 5, Jazbec iz Zabukovja in Robek z Blance s 3 točkami itd. Občinski komite ZMS je tekmovanje dobro organiziral, pogrešali pa smo mladince iz Tržišča in Šentjanža, medtem ko velja pohvaliti dobro udeležbo z Blance. Kos in Dobriha sta z odlično uvrstitvijo presenetila.

D. B.

Krčani zasavski prvaki

Šahisti sindikalne podružnice tovarne celuloze in papirja iz Krškega so minulo nedeljo premagali sevniške 5:1 in se s tem uvrstili na republiško tekmovanje. Na tekmovanju niso sodelovale podružnice iz Brežic, Trbovelj in Hrastnika.

Sindikalno šahovsko tekmovanje

Sindikalnega šahovskega tekmovanja na 6 deskah v Novem mestu se je udeležilo le 5 ekip, kar je preskromna udeležba. V prvem kolu je ekipa Prosvete premagala Občino s 5:1. Častno točko za Občino je priboril Mihael Hrovatič z zmago nad Stanetom Finkom. V drugem kolu je Prosveta premagala tudi Krko s 4 in pol : 1 in pol. Na prvi deski je Penko premagal Šunjiča, na drugi pa Fink Petkovića (prvoimenovana sta igrala za Prosveto). Tekmovanje se nadaljuje.

Ob dnevu mladosti so učenci osnovne šole »M. Bračič« iz Kočevja priredili telovadno akademijo. Slabo vreme je sicer onemogočilo nastop na prostem, vendar so bili številni gledalci tudi s prireditvijo v novi telovadnici zelo zadovoljni. Na sliki: zahtevno vajo na bradlji izvaja pionir Stane Kenda (Foto: F. Brus, Kočevje)

NOVOTEKS : OK Kamnik 3:2

(15:9, 10:15, 9:15, 15:7, 15:8)

Peto kolo republiške odbojkarske lige je igralcem novomeškega NOVOTEKSA prineslo prvo zmago v letošnji sezoni. Ekipo Kamnika so na Loki premagali v petih setih.

NOVOTEKS: Potrč, Koprivnik, Golež, Kusič, Aš, Lapajne, Primc, Berger.

OK Kamnik: Žule, Debeljak, Škerbec, Vidic, Podjed, Škorjanc, Koncilja.

O tekmi ne bi mogli reči, da je bila lepa, zato pa je bila zanimiva, saj sta se sestali ekipi, ki so jima nadvse potrebne prvenstvene točke za obstanek v ligi. V prvem setu so bili Novomeščani boljši predvsem na mreži, posebno Potrč in Golež sta poslala v nasprotnikovo igrišče nekaj močnih žog. Tudi v začetku drugega seta so bili domačini boljši predvsem na mreži, posebno Potrč in Golež sta poslala v nasprotnikovo igrišče nekaj močnih žog. Tudi v začetku drugega seta so bili domačini boljši, a so prehitro popustili, tako da so Kamničani prevzeli pobudo in odločili drugi in tretji set v svojo korist. Že je kazalo, da bodo igralci NOVOTEKSA doživeli peti poraz, ko se jim je spet sodprlo. Treba je pohvaliti predvsem Koprivnika, ki je z odlično igro v polju rešil nekaj nemogočih žog. Peti set je bil priza četrtega, Novomeščani so zanesljivo zmagali in tako osvojili prvi točki v letošnji sezoni.

sl

KEGLJANJE

Ljubljana-Center : PIONIR 6353:6354

V soboto je bila v Ljubljani na kegljišču Maksa Perca prijateljska kegljaška tekma 8x200 lučajev med domačo ekipo Ljubljano-Centrom in novomeškim Pionirjem. Pionirju je tekma služila za trening pred državnim prvenstvom, domačim pa za rehabilitacijo, ker se niso uvrstili na državno prvenstvo.

Tekma je pokazala, da Pionirjevi tekmovalci še niso najbolje pripravljeni na državno prvenstvo, imajo pa še dva tedna časa na intenzivne priprave in trening. Domačini so izgubili (za en sam kegelj!). Edini, ki je dosegel odličen rezultat, je bil Legiša z 870 keglji.

Rezutati: PIONIR 6354 (Legiša 870, Hren 807, Romih 805, Mrzlak 800, Turk 775, Židanek 773, Krušič 772, Rodič 753), LJUBLJANA-CENTER, 6353 (Mencinger 833).

Pionir bo nastopil na državnem prvenstvu ekip 11. junija v Kranju, 12. junija pa v Ljubljani.

(en)

Zmaga Zagreba v Krškem

Za dan mladosti je bil v Krškem balinarski turnir, v katerem so sodelovali Zagrebčani in Novomeščani ter dve ekipi iz Krškega. V prvem srečanju je vodilo Novo mesto proti Zagrebu 8:0, nato pa so Novomeščani izgubili s 13:10. Zagreb je v tretjem srečanju hitro premagal Krško II s 13:2, Novo mesto pa Krško s 13:8. V zadnjih srečanjih je nato Zagreb s težavo premagal Krško I s 13:11, medtem ko je Novo mesto potrebovalo kar dve uri, da je premagalo Krško II s 13:9. Razvrstitev tekmujočih je bila po tekmovanju takšna: 1. Zagreb 6 točk, 2. Novo mesto 4 točke, Krško I 0 točk. Najboljši je bil na igrišču bližalec Novega mesta Bratož, dobra pa sta bila tudi zagrebški tolkač in Krčan Gelb. Zagrebčani so pohvalili lepo pripravljeno igrišče.

(en)

Dvoboj med Penkom in Šunjičem 3:1

Zaradi razvrstitve novomeških šahistov po moči in lažje določitve ekipe za bodoča tekmovanja so novomeški šahisti sklenili sestaviti lestvico najboljših šahistov. S tem nameravajo tudi izpodbuditi tekmovalce k dvobojem, ker bi zmagovalec lahko igralca na lestvici pred seboj potisnil za mesto niže in si priboril morebitno mesto v novomeški ekipi.

Prva sta se odločila za dvoboj oba najmočnejša in edina mojstrska kandidata v Novem mestu I. Penko in V. Šunjič. V dvoboju 4 zanimivih partij je Igor Penko dosegel tri zmage, Vitomir Šunjič pa le eno, s čimer je Penko dokazal, da je še vedno prvi šahist Novega mesta. Z zadnjo doseženo zmago v sindikalnem tekmovanju pa je Penko tudi sicer prišel v vodstvo s 4:3 v vseh doslej odigranih partijah s Šunjičem.

Nov uspeh kočevskih šahistov

29. maja je bilo v Ljubljani republiško ekipno prvenstvo pionirjev. V skupini starejših je tekmovalo 8 ekip. Z zmago so pionirji iz Kočevja ponovno dokazali, da so najboljši šahisti v republiki, čeprav so nastopili v okrnjeni postavi. V zmagoviti ekipi so igrali: Ivan Oberstar, Djordje Stjepić, Rudi Karničnik, Maks Vovk in Stane Podkoritnik. Lanskoletnega prvaka, ekipo iz Ljubljane, so premagali z rezultatom 3:1. Vrstni red: 1. Kočevje 21 točk, 2. Ljubljana 19, 3. Brežice 15, 4. Zagorje 13,5, 5. do 6. Maribor in Velenje 12, 7. Lipnica 10,5 in 8. Murska Sobota 9 točk.

IVE STANIČ

Pomerili so se z Ljubljančani

V nedeljo smo bili v Kočevju priča množičnega športnega srečanja med mladino iz Ljubljane in mladimi kočevskimi športniki. Tekmovanja so se začela že zjutraj in so trajala do 13. ure. Odvijala so se na športnem igrišču in v telovadnici. Po tekmovanjih so razglasili rezultate ter podelili praktična darila in priznanja, nato pa so se gostje iz Ljubljane odpeljali na izlet v bližnjo okolico Kočevja. Srečanje je bilo lepo in prisrčno, v vseh panogah pa so nastopala po 4 moštva oziroma ekipe.

Prvo plasirana moštva so prejela spominske pokale. Rezultati:

MOŠKI: košarka: Dijaški domovi Ljubljana; **odbojka:** Dijaški domovi Ljubljana; **rokomet:** JLA-garnizon Ribnica.

ŽENSKE: košarka: Partizan Kočevje; **odbojka:** Partizan Kočevje.

Telovadba (ocenjevali so skupno moške in ženske ekipe) 1. Partizan Tabor — Ljubljana, 2. Partizan Šiška, 3. Partizan Kočevje (brez ženske vrste).

POSAMEZNIKI: moški: 1. Kenda, Partizan Kočevje; 2. Bačar, Partizan Tabor — Ljubljana; 3. Koleta, Partizan Kočevje. **Ženske:** 1. Uderma, Partizan Tabor — Ljubljana; 2. Belantič, Partizan Šiška. **Mladinke:** vrsta Partizan Narodni dom — Ljubljana; **POSAMEZNICE:** 1. Perme, Partizan Narodni dom, Ljubljana; 2. Dvoržak, Partizan Narodni dom — Ljubljana; 3. Medak, Partizan Narodni dom — Ljubljana.

A. Arko

ŠPORTNO PISMO IZ KOČEVJA

ODBOJKA: odigrano je bilo 5. kolo zahodnega dela II. republiške odbojkarske lige. Gostovali so odbojkarji iz Kamne Gorice. Domačini so se na tekmo dobro pripravili, da se ne bi ponovile težave, ki so jih imeli v Trebnjem. Dobra priprava se je lepo obrestovala in so v hladnem in vlažnem vremenu prepričljivo zmagali z rezultatom 3:0 15:6, 15:0, 15:5). Domačini so bili v izraziti premoči, tako da je bilo številno občinstvo deležne lepega športnega užitka. Z zmago so domačini trdno zasedli 2. mesto na lestvici.

KOŠARKA: ženska ekipa košarkaric Partizana letos redno in dobro vadi pod vodstvom inž. Toneta Prelesnika. Uspehi so že vidni. Za trening so košarkarice povabile v goste ekipo iz Medvod, ki sicer tekmuje v I. ženski slovenski ligi. Tekma se je končala z rezultatom 29:22 (8:8) v korist Medvod. Na povratni tekmi v Medvodah pa so naše košarkarice izgubile samo s tremi točkami razlike. To igro lahko štejemo kot lep uspeh kočevskih košarkaric proti priznanim igralkam iz Medvod.

A. Arko

Rokometaši Celulozarja zmagali

Rokometaši »Celulozarja« so premagali v Sevnici domačo ekipo z 21:20. Krčani sodelujejo samo v spomladanskem delu tekmovanja in tekmujejo izven konkurence. V dosedanjih tekmah še niso bili poraženi.

PAVK

Mladinsko prvenstvo Novega mesta

Mladinskega šahovskega prvenstva Novega mesta se je udeležilo 12 mladincev, 8 je bilo četrtokategornikov, štirje pa brezkategorniki, ki so imeli možnost s 6 točkami doseči IV. kategorijo. Toda nobenemu izmed njih to ni uspelo. Po izenačeni, ne pa dobri igri, so si mladinci takole razdelili najboljša mesta: zmagal je Janez Klobčar z 9 točkami, nato mu sledé s po pol točke razlike drug od drugega: Branko Krošelj, Bojan Jerančič in Franc Kristan; Vlado Mali in Alojz Peterle s 7 točkami delita peto do šesto mesto, sedmo mesto je dosegel s 6 točkami Peter Sterk, osmi pa je bil s 5 točkami Branko Lamut, ki je bil še najbolje uvrščeni brezkategornik.

Turnir je vzorno vodil Igor Penko. Igra, ki so jo mladinci pokazali, ni bila najboljša, pozna se jim, da teorije ne obvladajo dovolj, niti ne znajo vsi »šahovske abecede«. Tako ni nobenemu od nastopajočih mladincev uspelo dokazati, da bi lahko poleg Toneta Šporarja zastopal novomeški šah na slovenskem mladinskem prvenstvu.

JEK

Zdravnik vam svetuje

Vpliv mesta na človeka

Starejši prebivalci mesta se spominjajo, da je Novo mesto imelo zelo malo meglenih dni. Onesnažen zrak, saje in vse drugo, kar gre iz dimnikov, povzroča, da nevidni prašni delci, ki lebde v zraku, služijo vodnim hlapom kot kondenzacijska jedra, okrog katerih se zbirajo vodni hlapi in povzročajo meglo. Najbrž bi bilo prav urediti tudi vse tovarniške dimnike tako, kot zahtevajo predpisi.

Odvoz smeti je sedaj sodobno urejen. S posebnim avtomobilom odvažajo smeti, ki jih posamezne družine ali organizacije zbirajo v smetnjakih. Pa bi vseeno bilo prav, da tisti, ki imajo veliko smeti, nabavijo več smetnjakov, da ne bi bili smetnjaki čez mero napolnjeni in vsebina dostopna razkroju in mrčesu.

Pranje cest je navadno le škropljenje. Morda bi bilo bolj koristno, da bi ceste čistili mokro, kakor to delajo drugod, takoj za škropilnim avtomobilom, ker sicer ni pravega efekta. Stranske ulice niso urejene in ob nalivih zanaša blato na asfalt. Ker to zaradi neurejene kanalizacije najbrž še ne bo tako kmalu mogoče, je mokro čiščenje asfaltiranih in kockanih cest še toliko bolj nujno. Zelo pohvalno pa je, da ceste sedaj pometajo ponoči.

Novo mesto ima zelo veliko lepih športnih prostorov in naprav. Žal pa niso izkoriščene. Za sprostitev in rekreacijo so nedvomno potrebne čudno pa je, da je pred vojno bilo v Novem mestu trikrat več športnikov kakor sedaj, ko je mesto trikrat večje. Kako zainteresirati prebivalstvo za šport, je veliko vprašanje. Razen nekaj zelo požrtvovalnih športnikov in športnih organizatorjev, ki zares z ljubeznijo gojijo šport, vlada mrtvilo. Na izredno lepem in dragem stadionu pa dvakrat letno kosijo travo.

Razen Ragovega loga ima Novo mesto še nekaj zelenih površin in nasadov za rekreacijo. Ragov log je čudovit naraven park. Pred leti je turistično društvo predlagalo, naj bi se napravila sprehajalna pot ob Krki od Novoteksa pa do mostu v Ragov log in na drugi strani nazaj do stadiona, kar bi bilo najbrž z manjšimi stroški izvedljivo. Takšno sprehajališče ob Krki bi bilo izredna rekreacijska priložnost in čudovita pridobitev za mesto. Te poti v urbanističnem načrtu mesta sicer nisem zasledil, je pa vredna uresničitve, tako za domačina kot za tujca.

Novomeška mladina ima sicer veliko možnosti za udejstvovanje v vseh športnih panogah, poleg tega pa skoraj nikjer drugod. Če nočemo, da bo obiskovala le kino in kavarne ter gostilne, je treba najti prostore za organizacije in društva ali klube, ki bi jo pritegnili, najti je treba tudi plesno dvorano, kjer ji bo prijetno. Manj bo negativnih pojavov.

Za ostarele osebe je skoraj nujno, da zgradimo v bližini ali v mestu dom počitka, da ne bodo raztresene povsod drugod, daleč od domačega kraja. Morda bi kazalo v soseskah najti v kakšnem bloku spodnje prostore, kjer bi domovali stari ljudje. Živeli bi v okolju mlajših ljudi in bilo bi jim bolj prijetno.

Skoraj ne morem mimo alkoholne potrošnje. Še vedno se čudimo, da kljub vsem predpisom dobi pijan človek alkoholno pijačo, ki jo zahteva. Tudi če mladoletnik zahteva alkoholno pijačo v gostinskih lokalih, jo dobi. Ali res ne bi bilo mogoče naše gostinstvo toliko kulturno dvigniti, da bi vsaj spoštovalo obstoječe zakone, če že zavetsno ne more posamezen gostinski delavec presoditi, kaj je prav? Kje je potem čut za soodgovornost pri nesrečah, razgrajanju in nočnem nemiru po mestu? Trdimo, da je človek družabno bitje, pa tudi, če je zdrav, družbeno pozitiven.

9. Za zaključek

Teh nekaj ugotovitev, misli in opažanj odpira široko problematiko vplivov mesta na človeka. Ni bil moj namen, da bi podrobno obravnaval te vplive, niti, da bi jih analiziral. Tukaj tudi ni mesto za to. Hotel sem samo opozoriti na dejstvo, da mesto na človeka lahko vpliva različno: pozitivno in negativno. Nisem imel namena prizadeti nikogar, niti kritizirati. Dejstvo pa je, da če bo šel razvoj tako naprej, bomo imeli konec tega stoletja v mestih 60 odstotkov svetovnega prebivalstva in da je potrebno že sedaj misliti na to, da prilagoditev mestnemu življenju ni tako lahka. Zato včasih ni prav, če gledamo samo na rentabilnost, na to, koliko bo kaj neslo. Osrednje dejstvo vsega mora biti človek. Humanostne zahteve naj vodijo v reševanje vseh stvari, ki jih načrtujemo, tudi v načrtovanje mest!

Dr. BOŽO OBLAK

Zaradi stiske s prostorom danes nismo mogli objaviti vseh športnih poročil. Bralcem in sodelavcem se opravičujemo, prispevke pa bomo objavili prihodnjič.

BELA KRAJINA: prvak

V nedeljo je bilo končano tekmovanje 1. razreda ljubljanske nogometne podzveze. V zaostali tekmi sta se srečala v Črnomlju domača Bela krajina in Komet iz Ljubljane. V dokaj ugodnem vremenu je ob 15. uri sodnik Mrzlak iz Novega mesta pripeljal na igrišče enajstorici. Vnela se je hitra in zanimiva igra, v kateri so se gostje 20 minut krčevito upirali razigranim domačinom, zatem so domači v prvem polčasu 9-krat potresli mrežo gostov.

V drugem delu igre so dosegli še 6 golov. Častni gostje so dosegli ob zmedeni obrambi domačega vratarja, ki je tedaj odšel, neznano kam.

Za Belo krajino so nastopili: Pero Terzić, Tone Englaro, Stane Movrin, Peter Žunič, Vinko Vajs, Rašić, Lojze Vajs, Ivan Žunič, Tone Švajger, Vipavec. Bela krajina je zasluženo osvojila prvo mesto.

V konkurenci so nastopali Bela krajina, ki je dosegla 16 točk, Elan iz Novega mesta (16), Enotnost Jevnica (11), Medvode (9), Komet Ljubljana (6), Motvoz (Grosuplje) pa je ostal brez točk. Nogometaši iz Črnomlja so postali prvaki 1. razreda in bodo v prihodnje lahko tekmovali v ljubljanski ligi.

J. V.

Trebnje : MEBLO (NG) 3:2

Težko, toda pomembno tretjo zmago so si pred blizu 200 gledalci priborili v nedeljo trebanjski odbojkarji. Na domačem igrišču so po dolgotrajni borbi zmagali z rezultatom 3:2 (16:18, 13:15, 15:5, 15:10). Ker je MEBLO novinec v ligi in na koncu lestvice, se Trebanjci takoj v začetku niso potrudili. Ekipa iz Nove Gorice je štela kar 12 igralcev, ki so hoteli po vsej sili zmagati. Slaba taktika bi tehnično boljše domačine kmalu stala poraz. Ko so gostje vodili že z dvema setoma prednosti, so se zavzeli in zmagali zaporedoma v treh setih. Sodnik Bulc je sodil dobro in neostro.

Ko je prišel Jože Radešček iz Orehovice 25. maja okoli 14. ure slučajno k potoku Pendirjevki, je videl v vodi mrtve ribe. O tem je takoj obvestil tamkajšnjega ribiča. Poginile so vse postrvi. Škodo cenijo na več tisoč Ndin. Domnevajo, da je kdo namenoma ali po neprevidnosti vrgel v potok strup. Kakšen strup je umoril ribe, bo povedala analiza, ki jo bo napravil republiški veterinarski zavod. Preiskava je v teku. — Na sliki: za vedro zastrupljenih postrvi (Foto: Polde Miklič)

Kaznovane poneverbe v hotelu Otočec

Uslužbenca Jože Košak in Pavla Švagelj sta bila zaradi poneverb v hotelu Otočec obsojena na 1 leto oziroma 1 leto in 2 meseca strogega zapora

Blagajnik Jože Košak in glavna receptorka Pavla Švagelj, zaposlena v hotelu Grad Otočec, sta se morala zaradi prilaščanja denarja zagovarjati na okrožnem sodišču v Novem mestu, kjer je bila njuna krivda dokazana.

Košak je od 1. 7. do 20. oktobra 1964 jemal iz blagajne podjetja denar ter si prisvojil 380.714 din in jih lahkomiselno zapravil. Pred sodiščem je to priznal, medtem ko je vseskozi zanikal, da bi vzel tudi tujo valuto. Ob pregledu je namreč manjkalo 80 dolarjev in 10.000 lir, za katere je bil osebno odgovoren, ni pa mogel pojasniti, kam je denar izginil. »Imel sem eno blagajno zase in za hotel,« je obtoženec povedal. Prav tako je Pavla Švagelj priznala, da je jemala denar od nakupa tuje valute, od prodaje spominkov in posojanja čolnov. Od aprila do oktobra 1964 je vzela 517.848 dinarjev. Glede 250.000 dinarjev, za katere so našli potrdilo v Košakovi blagajni, pa je sodišče prišlo do sklepa, da je to dokaz dogovorjenega dela med obtožencema. Obema je v blagajnah manjkalo, in to je bila »rezerva«, ki sta si jo ob kontrolnih pregledih posojala.

Senat okrožnega sodišča je prisodil Jožetu Košaku 1 leto strogega zapora, Pavli Švagelj pa 1 leto in 2 meseca strogega zapora.

Ni bilo vloma!

Pisali smo, da je Jože Kuhelj iz Drašče vasi pri Žužemberku prijavil tatvino 450.000 S din. Denar bi mu naj bil ukraden iz kleti. Pri preiskavi so denar našli skoraj na istem mestu, kjer ga je hranil gospodar. Ko bi v prihodnje vsi gospodarji denar hranili v banki, ne v kleteh ali na drugih neprimernih mestih, bi ne bil potreben alarm za tatvino.

Razmetal stanovanje

Neznan storilec je 16. maja vlomil v stanovanje Cirila Bukovca na Potoku pri Gor. Straži in odnesel več kosov obleke ter 150 tisoč S din. Za sabo je pustil nered in razbito okno v shrambi, koder se je splazil na dejanje.

»Kaplan« je zbiral prispevke

Darko Brajčič s Hrasta pri Suhorju je 8. maja spet prodajal poceni tropikal za drage denarje. Na Drganjih Selih se je izdajal za »kaplana«, ki naj bi ga bil poslal vavtovaški župnik zbirat prispevke za obnovo »tiste porušene prekmurske cerkve«. Brajčič je prepričljivo govoril svojim »klientom«, da so brez pomislekov odpirali denarnice in kupovali slabo blago. Prekupčevalec se je kasneje oglasil še v drugih krajih, dokler mu niso prišli na sled. Zaradi nedovoljene trgovine in prekupčevanja se bo moral Brajčič zagovarjati pred sodiščem. — O raznih »štofarjih«, ki izkoriščajo ljudsko nevednost in od njih izsiljujejo denar, smo v našem listu že pisali in opozarjali občane, naj ne nasedajo. Zaman se je tolči po glavi takrat, ko je denarnica že prazna . . .

Atletsko tekmovanje v Brežicah

Občinska zveza za telesno kulturo v Brežicah je 20. maja organizirala občinsko prvenstvo osnovnih šol, ki se ga je udeležilo 5 ekip.

Rezultati: **Pionirji 60 m:** Žbontar 6,0 (oš Brež.) **400 m:** Krošelj 1.03,0 (oš Artiče); **daljina:** Žbontar 5.29 (oš Brež.); **višina:** Grmovšek, Poček, Žbontar 1.55 (oš Brež.); **4 krat 60 m:** 33.0 (oš Brež.).

Pionirke 60 m: Orešak (oš Dobova) 8.9; **400 m: Zmavčič** (oš Dobova) 1,17; **daljina:** Ivanovski in Juričič 3,87 (oš Brež. in Cerklje)) **višina:** Dernikovič ini Šetinc (oš Brež. in Dobova) 130; **4 krat 60 m** 38,0 (oš Dobova).

V počastitev dneva mladosti je ObZTK v Brežicah priredila tekmovanje v krosu 25. maja. Tekmovanja se je udeležilo okrog 40 tekmovalcev.

Rezultati — **mladinke 50 m:** Orešar (Dobova) 1.44,0; **mladinci 900 m:** Merlak (Brežice) 2.55,0; **člani 1800 m:** Černelič (Artiče) 5.20,0.

Vsi zmagovalci so prejeli lepe pokale, ki jim jih je izročila predsednica Avščeva v trajno last.

J. Č.

Gostinsko podjetja
Hotel METROPOL
NOVO MESTO
proda
APARAT
za sladoled
znamke »Swedw oft Serves«.
Interesenti naj se oglasijo v upravi podjetja.

Brežice : Ormož 19:20

V nedeljo, 29. maja, so rokometaši iz Ormoža v predzadnjem kolu rokometne lige premagali domačine s tesnim, toda zasluženim rezultatom 19:20 (7:13). V predtekmi so brežiške rokometašice z velikim trudom odpravile ekipo Kopra z rezultatom 8:7 (6:2). V zadnjem kolu bodo Brežičani gostovali pri RK Branik v Mariboru.

A. B.

Ribnica : Dobro polje 29:23

V nedeljo, 29. maja, sta odigrali v Ribnici prvenstveno rokometno tekmo 19. kola ekipi Partizana iz Ribnice in Dobrega polja. Zmagali so domačini. Gledalcev je bilo 350, sodnik Bartolj iz Kranja je sodil dobro. S to zmago je Ribnica dosegla 25 točk in je dokaj čvrsto na 1. mestu ljubljanske conske lige.

F. D. B.

ZA PROSLAVO KRAJEVNEGA PRAZNIKA
IN 150-LETNICO ŠOLE NA MIRNI
SE ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV
IN OBČANOV PRIDRUŽUJE TUDI
KOLEKTIV
DESTILACIJE ALKOHOLNIH PIJAČ
»D A N A« — MIRNA

NOVO MESTO PRED VSEMI

Na osnovnošolskem prvenstvu v atletiki in rokometu, ki je bilo 26. maja v Novem mestu, je pred vsemi v novomeški občini zmagala osnovna šola »Katja Rupena«. Vrstni red v atletiki: — moški: 1. Novo mesto I 52 točk, 2. Dolenjske Toplice 25, 3. Novo mesto II 25; ženske: 1. Novo mesto 39 točk, 2. Dol. Toplice 22, 3. Žužemberk 19. — Rokomet — pionirji: 1. Novo mesto, 2. Šentjernej, 3. Dolenjske Toplice; pionirke: 1. Šentjernej, 2. Novo mesto, 3. Dol. Toplice. Pionirji — posamezno — 60 m: 1. Verček (N. m.) 7,4, 2. Hribernik 7,6, 3. Manojlović 7,8 (vsi Novo mesto); 400 m: 1. Kovačič (N. m.) 57,9, 2. Vrtačič (Šentj) 58,0, 3. Marković (Dol. T.) 59,8; štafeta 4 x 60 m: (pionirji): Novo mesto 29,9; skok v višino: Podjavoršek 155 cm; daljina: 1. Novinec (Dol. T.) 523 cm, 2. Slak (N. m) 515, 3. Pelko (Dol. T.) 507; krogla (4 kg): 1. Virant (Dol. T.) 13,45 m, 2. Verček (N. m.) 13,17. Pionirke — 60 m: Boldan (Zbk.) 9,0; 300 m: Pribanić (Dol. T.) 48,0; 4 x 60 m: Šmihel 36,1; višina: Poglajen (Dol. T.) 130 cm; daljina: Zorko (Otočec) 408 cm; krogla 3 kg: Mesojedec (N. m.) 9,06 m.

Š. M.

Nogometaši Celulozarja na vrhu

V preteklem kolu celjske nogometne podzveze so premagali nogometaši »Celulozarja« v Ponikvah pri Grobeljnem domačo enajstorico z 9:2 (4:1). Sodnik Krčanom ni priznal 5 doseženih golov. Ekipa »Celulozarja« se iz kola v kolo vedno bolj pomika proti vrhu in upamo lahko, da bodo krški nogometaši prihodnjo jesen tekmovali v višjem razredu.

Pavk

Novo mesto : Sora 43:64 (19:32)

Četrto kolo v zahodni skupini druge republiške košarkarske lige je Novomeščanom prineslo pričakovan poraz na domačem igrišču na Loki.

Novo mesto: Počervina 4, Malič, Šobar, Jereb, Gunde 4, Kopač I. 2, Pirc, Splihal 21, Blažič 12, Petrič, Kopač II, Gošnik.

Sora: Hafnar 15, Balderman 12, Krajnik, Nastran, Kalan, Logonder 22, Grabek 8, Čofić 7, Branisel, Peternel.

Uvodne minute so pripadle gostom, medtem ko so Novomeščani spet igrali pod psihičnim pritiskom, saj je moštvo Sore veljalo za izrazitega favorita in nekateri so celo napovedali katastrofo. Prednost, ki so si jo Škofjeločani nabrali v začetku tekme, so obdržali vse do konca srečanja in jo celo malo povečali. Videti je bilo, da novomeški košarkarji sploh ne znajo držati obrambe. Saj so goste nič kolikokrat dosegali koše iz hitrih protinapadov, tako da so Novomeščani njihove prodore lahko le opazovali. Velja pa zapisati, da od Novomeščanov kaj več nismo pričakovali, prej bi lahko glede na renomiranega nasprotnika rekli, da so se uspešno borili.

Tekmo sta brez večjih napak sodila Gregorič in Šefer iz Ljubljane.

—sl

VSEM PREBIVALCEM MIRNE IN OKOLICE
ČESTITA ZA KRAJEVNI PRAZNIK IN OB
150-LETNICI ŠOLE
GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE
MIRNA

EMI — MIRNA
Tovarna nalivnih peres, kemičnih in tehničnih svinčnikov ter embalaže
čestita za letošnji krajevni praznik in ob 150-letnici šole
ZA VSAKO ROKO NAŠE PERO, KEMIČNI IN TEHNIČNI SVINČNIK!

Motorist po hrbtu drsel proti avtu

24. maja popoldne se je August Cvelbar iz Čadrež na motorju peljal čez Krko v Dobravi. Na mostu mu je prišel naproti osebni avtomobil, ki ga je vozil Marjan Rolih iz Smalčje vasi. Motorist se mu je umaknil na desno stran, kjer je most 5 cm nižji. Ko je hotel spet na dvignjeno mostišče, je izgubil ravnotežje. Zadel je ograjo, padel, po hrbtu drsel proti osebnemu avtu in z glavo udaril v levi blatnik. Motorist se je hudo ranil in so ga odpeljali v bolnišnico.

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM 7

Niso priznali, da so hoteli ukrasti zaklad, pa tudi tega niso povedali, kje so natanko vrgli zaboje v morje. Toda tudi če bi bili to povedali, Nemci ne bi tako zlahka prišli do zabojev. Američani so 17. septembra tako silovito bombardirali Bastilo, da se je ljudstvo Korzike uprlo Nemcem. Tega dne so francoski partizani na Korziki prešli iz ilegale v odkrito ofenzivo na vseh straneh. Dva dni pozneje je bil ves otok v francoskih rokah. Tako se gestapo ne bi bil mogel polastiti zabojev nedaleč od obale, tudi če bi prišel na Korziko.

Isto vojaško sodišče, ki je obsodilo na smrt polkovnika Dalla in tri častnike, je sodilo tudi podčastniku Fleigu in njegovim trem mornarjem. Oprostili so jih obtožbe, da so bili dogovorjeni z Dallom in njegovimi častniki, da bodo oropali zaklad v zabojih. Sicer pa so svoje dejanje drago plačali. Iz mornarice so jih takoj premestili v wehrmacht kot preproste vojake in jih poslali na sovjetsko fronto. Leta 1943 je bila to posredna smrtna obsodba.

Toda Peter Fleig (ki o vsem tem pripoveduje) je imel srečo. Njegovi trije mornarji, sedaj vojaki wehrmachta, so padli v bojih pri Kijevu, njemu pa se je posrečilo, da je živ prišel iz tega pekla. Tudi pozneje, med velikim umikom proti zahodu in številnih drugih bojih, ga sreča ni zapustila, tako da je živ dočakal konec vojne. Kaj je bilo z njim v prvi povojni vihri, ni znano.

Nekega dne v marcu 1948 je sekretar v uradu francoske vojaške policije v nemškem okupiranem mestu Baden-Badnu zagledal mladega moža, kako vstopa v pisarno. Očitno je bil Nemec. Z utrujeno, že kar samogibno kretnjo je sekretar vzel z mize obrazec in ga ponudil prihajajočemu. Dejal je:

»Še eden. Danes ste že osmi. Vsi Nemci bi menda radi v našo tujsko legijo. No, pa izpolnite ta obrazec.«

»Nimam namena, da bi vstopil v tujsko legijo,« je rekel Nemec. »Vizum potrebujem.«

»Vizum? Kakšen vizum?«

»Rad bi na Korziko. Tam imam opravke.«

»Opravke na Korziki? Čudno. Kako pa se imenujete?«

»Peter Fleig.«

»Narodnost?«

»Nemški državljan, rojen na Češkoslovaškem.«

»Prav. Samo nekaj še povprašam.« Francoz je dvignil telefonsko slušalko in poklical:

»Halo! Deuxime Bureau? . . .«

Fleig je tako vedel, da je pogrešil. Ne bi bil smel dejati, da ima na Korziki opravke. Sedaj ga bodo prijavili francoski obveščevalni službi!

Odšel je in upal, da ga ne bodo poklicali, kakor mu je obljubil sekretar. Toda nekaj dni kasneje so ga našli v Pforzheimu in moral je nazaj v Baden-Baden.

Francoski Deuxieme Bureau je očitno zelo dobro organizirana služba. Imela je dosije. Petra Fleiga in v njem je bil zapisnik z zaslišavanja pred vojaškim sodiščem v La Speziji; beseda je tekla o skrivnostnih zabojih, ki so jih vrgli v morje blizu Korzike.

Fleiga so spretno zaslišavali. V zapisniku iz La Spezie ni bilo vse jasno. Ni namreč omenjal zaklada v zabojih, čeprav je dal slutiti, da gre za nekaj zelo dragocenega. Ko so ga začeli spraševati strokovnjaki, je Peter Fleig povedal Francozom, za kaj gre.

Francozi so bili presenečeni. Vedeli so, da so Nemci načrtno ropali severno Afriko. Vedeli so tudi, da so tri leta po končani vojni našli nekaj tega blaga v Nemčiji in ga rešili, del pa je še vedno manjkal, vendar niso pričakovali, da bi lahko bil pred Korziko. In edini človek, ki je o tem kaj vedel, je sam padel Francozom v pest.

FLEIG NI MOGEL IZBIRATI

»Moj dragi Fleig,« mu je dejal mož, ki ga je zasliševal, »mislim, da bi se lahko nekako sporazumeli. Brez naše pomoči nikakor ne boste prišli do Korzike. Po drugi strani pa tudi mi brez vas ne moremo do zaklada. Prepričan sem, da boste, če privolite v sodelovanje, primerno nagrajeni.«

Fleig, ki je do takrat stal, se je zleknil v globok naslonjač, si prižgal cigareto in jedrnato vprašal:

»Koliko?«

»Kdo ve,« mu je odgovoril »ljubeznivi« Francoz. »Predvsem niti ne vemo, kaj vse je v zabojih. Toda prepričan sem, da se bomo sporazumeli.«

»Kaj pa, če odklonim?«

Francoz, prav tako zleknjen v naslonjač, je na to odgovoril:

»Dovolite. Fleig: zaklad je del vojnega ropa, to pa šteje za zločin. Res je, da niste sami odgovorni za ropanje, ker niste bili v devisenschutzkommandi. Pa vendar vas lahko tako obremenimo, da boste za več let prispeli v ječo.«

Peter Fleig ni imel kaj izbirati. Privolil je torej, da bo popeljal francosko odpravo na kraj, kjer je 1943 na ukaz polkovnika Dalla spustil na morsko dno šest dragocenih zabojev z zlatom in dragulji.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 3. junija — **Milojka**
Sobota, 4. junija — **Franc**
Nedelja, 5. junija — **Feda**
Ponedeljek, 6. junija — **Zdenka**
Torek, 7. junija — **Zorica**
Sreda, 8. junija — **Medard**
Četrtek, 9. junija — **Primož**

ČESTITKE

Dragi mamici **Ivanki** in očetu **Stanku Cesarju** iz Krašnjega vrha 3, iskreno čestitajo za 25-letnico poroke in jima želijo še mnogo srečnih let otroci: **Marija z družino, Anica, Jožica, posebno pa Jože iz Pančeva in Ivanka iz Münchna.**

PREKLIC

Matilda Ahlin, Kriška reber 9, p. Vel. Loka, obžalujem in preklicujem, kar sem žaljivega govorila v letu 1965 o otrocih Amalije Hostnik iz Kriške rebri v zvezi z ukradenimi kokošmi.

Mencingerjevi iz Krškega, ulica Krških žrtev 2, prepovedujemo prehod skozi hišo, vrt, hojo po travniku in krajo sadja. Kdor tega ne bo upošteval, bomo proti njemu sodno postopali.

OBVESTILA

OBLAČILA solidno očisti Kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi naše ljube žene, mamice, hčerke in sestre

ELKE CUGELJ
roj. Zakrajšek

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti v prerani grob, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so nam izrekli sožalje. Posebna hvala zdravnikom za njihov trud in vsemu strežnemu osebju ginekološke klinike v Leoništu za požrtvovalno skrb in nego. Enaka hvala medicinski sestri Roziki iz Cerkelj za trud in nego. Iskrena hvala č. g. župniku Stanku Mehletu za njegovo požrtvovalnost in tolažbo ter za tople poslovilne besede pri odprtem grobu. Hvala tudi celotnemu kolektivu Šmarjeških Toplic ter kolektivu servisa IMV — Novo mesto za spremstvo in tov. iz Šmarjeških Toplic za poslovilne besede. Enaka srčna hvala tov. Mariji Žitnik iz Krške vasi za pokojnici izkazano ljubezen ter za poslovilne in ganljive besede pri odprtem grobu. Še enkrat vsem, prav vsem iskrena hvala.

Žalujoči mož Tone s sinkom, starši, brat in sestra ter vse sorodstvo

Cerklje ob Krki, 22. maja 1966

* * *

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža in očka

ALOJZA FEMCA

se najtopleje zahvaljujemo osebju urološkega oddelka klinične bolnišnice v Ljubljani in pljučnemu oddelku splošne bolnice v Novem mestu, ki so mu lajšali trpljenje v težki bolezni. Zahvaljujemo se tudi Cestnemu podjetju v Novem mestu, AMD Trebnje, pevskemu zboru »Dušan Jereb«, Novo mesto, duhovščini in vsem sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem za izkazano pozornost in podarjeno cvetje.

Neutolažljiva žena Julka s hčerko Slavico in sestro Pepco

* * *

Ob izgubi naše ljube mame

TEREZIJE ILJAŠ
roj. Maver
iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Vodniku, dr. Stojkoviču, primariju prof. dr. Bajcu, dr. Antonu Saviju in osebju kirurškega oddelka splošne bolnice Novo mesto za njihovo skrb in prizadevnost. Prisrčna hvala vsem, ki so nam izrekli ustno in pismeno sožalje ter nas tolažili.

Žalujoča hčerka Ruža, por. Smalc, v imenu vsega sorodstva

mali oglasi

KOSILNICO »Alpina« in BCS, tovarniško novo, prodam. Ponudbe pošljite pod »Takoja«.
PASQUALI TRAKTOR 15 km s priključki, tovarniško nov, prodam. Ponudbe pošljite pod: »Kosilnica, plug in dvigalo«.
PRODAM lepo ohranjeno dnevno sobo, radio in televizor. Naslov v upravi lista. Ogled vsak dan od 17. do 19. ure. (594/66).
UGODNO PRODAM malo rabljen vzdiljiv štedilnik. Ogled na ime Ivan Resman, Otavnik pri Trišču.
PRODAM MOPED — dvobrzinec v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (585/66).
PRODAM dobro ohranjene citre po ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku (584/66).
PRODAM PRIMO 150. Za doplačilo tudi harmoniko. Franc Kuzma, Ostrog 45, Šentjernej.
PRODAM nevseljivo hišo, vrt in njivo na Poljanah pri Mirni peči. Anton Retelj, Poljane 12, Mirna peč.
PRODAM NOVO vodno črpalko na dva cilindra in več metrov pocinkanih cevi. Karel Mirtič, Sela 9, Straža.
PRODAM SPORTNI voziček. Naslov v upravi lista (578/66).
FRIZERSKA POMOČNICA, po možnosti z znanjem brivske stroke, dobi službo. Janez Bergant, Komenda 28, p. Komenda pri Kamniku.
KVALIFICIRANO ali tudi polkvalificirano kuharico sprejme v službo gostilna Cilka Lukež, Brežice.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 9 novih din, vsaka nadaljnja beseda 1 novi dinar. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 novi dinar — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in pod objavah 20 odst. popusta

---

SPREJMEM FANTA za pomoč na kmetiji po službi. Nudim vso oskrbo. Preskrbim tudi službo. Jakob Babnik, Vodnikova c. 123, Ljubljana.
SOBO IN HRANO nudim za dopoldansko pomoč pri gospodinjstvu. Preskrbim tudi službo. Jože Fifolt, Tovarniška 34, Ljubljana.
DEKLE dobi takoj službo za varstvo dveh majhnih otrok. Nudimo vso oskrbo in plačo. Jeram, Šercerjeva 2, Radovljica, Gorenjsko.
MLINARJI, POZOR! Mlin ob glavni cesti za koruzni zdrob in moko, na vodni pogon in elektriko, v dobrem stanju, s stanovanjem in vrtom prodam. Vipava 242, Slovensko primorje.
POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).
PRODAM motorno kosilnico znamke Farl. Naslov v upravi lista (599/66).
PRODAM košnjo sena v Čučji mlaki. Divjak Alojzija, Prekopa, Kostanjevica na Krki.
PRODAM otroški športni voziček, košek, otroški stolček in peč na drva za kopalnico. Žabja vas 6.
ODDAM košnjo sena v Jezeru. Alojz Žnidaršič, Jezero 5, Trebnje.
PRODAM dobro ohranjen avto Fiat 600 D in oddam garažo. Naslov v upravi lista (598/66).
KMEČKO DEKLE, lahko starejša, za pomoč v gospodinjstvu in upokojenko ali vdovo, vešča kuhanja, sprejmem takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe: poštno ležeče Brežice 17.
31. MAJA 1966 sem izgubila kuverto s 164.720 Sdin na trgu v Novem mestu. Poštenega najditelja prosim, naj vrne denar na upravo DL pod šifro »Nagrada«.
PRODAM VINOGRAD z zidanico v bližini Senovega, Omerzu, Brestanica 135.
ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

KINO

BREZICE:
3. in 4. VI. ameriški film GLASNO SEPETANJE. 5. in 6. VI. ameriški film SOJENJE V NURENBERGU. 7. in 8. VI. švedski barvni film DRAGI JOHN.
ČRNOMELJ:
3. in 5. VI. ameriški barvni film LEV. 7. in 8. VI. francoski film ŽENSKI PRIMER.
KOČEVJE JADRAN:
3. in 5. ameriški barvni film NEDELJA V NEW YORKU. 6. in 7. VI. sovjetski film V ZVOKIH DOBOSA. 8. in 9. VI. ameriški barvni film BUTTERFIELD 8.
KOSTANJEVICA:
5. VI. ameriški barvni film NAJLEPŠA NA SVETU. 8. VI angleški barvni film SMRT PREŽI.
METLIKA:
4. in 5. VI. ameriški film POSLEDNJI SONCRAK. 6. in 7. VI. jugoslovanski film PET OKOLI SVETA. 8. in 9. VI. ameriški film ZLATI CADILLAC.
MOKRONOG:
4. in 5. VI. nemški barvni film NISEM CASANOVA.
RIBNICA:
4. in 5. VI. italijanski film »OSEM IN POL«.
SEVNICA:
4. in 5. VI. ameriški film ZMAGOVALCI.
SODRAŽICA:
4. in 5. VI. angleški film OBOROŽENI ROP.
ŠENTJERNEJ:
4. in 5. VI. film MIRNO MESTNI POKORNI.
TREBNJE:
4. in 5. VI. slovenski film LUCIJA. 8. VI. ruski barvni film KAMENITI CVET.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Majda Bevc z Gornjega Karteljevega — Milana, Ana Jaklič iz Rumanje vasi — Sama, Ljudmila Gnidovec iz Velike Loke — Boruta, Amalija Rupar iz Trebelnega — Justi, Bernarda Fir iz Metlike — Branko, Marija Jordan iz Dolnje Brezovice — Jožkota, Fanika Redek iz Dolnjih Kamenc — Danico, Nada Pečar iz Kohanjca — Zvonka, Tilka Žnidaršič iz Grobelj — Jerneja, Marija Lozar iz Črnomlja — Romana, Kristina Stefanc s Sinjega vrha — Franca, Mirka Zupančič iz Sevna — Milena, Pavla Škufca iz Visejca — Mileno, Francka Kužnik iz Železnega — Slavka, Štefka Brajdič iz Idinščice — Janeza, Majda Rataj iz Mirne — Majdo, Katarina Prijanovič iz Metlike — Slavka, Olga Kopač iz Žabje vasi — Dušana, Marija Fifolt iz Dolnjega Polja — Franja, Štefka Gornik iz Ločne — dečka, Alojzija Rajnic iz Lukovka — dečka, Rozalija Mihelj iz Vrtače — deklico, Marija Sodja iz Strekljevca — dečka, Slavka Gedenc iz Gornjega Karteljeva — dečka, Rozika Šlak iz Jablana — deklico, Zlata Bratina iz Radovič — dečka, Alojzija Plantan iz Koroške vasi — deklico, Terezija Kumer iz Drage — deklico.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ranka Golkonda iz Krškega — Dušana, Ankica Mihelič iz Samobora — Željko, Cilka Skulj iz Brezij — Alojza, Marija Radanović iz Malega Obreža — Bojana, Biserka Galič iz Šentlenarta — dečka, Marija—Ana Volk iz Velike doline — dečka, Jožefa Predanič iz Globokega — deklico, Ana Škrabec iz Smarij pri Jelšah — dečka, Štefanija Taškar iz Sevnice — Janka, Marija Švajger iz Zg. Obreža — Stanka, Štefka Kos iz Sp. Pohance — dečka, Katica Tomše iz Male Doline — Dečka, Ana Mlakar iz Gorenje vasi — Anico, Tatjana Naraglav iz Krškega — Suzano, Terezija Spelko iz Rajca — Alberta, Marija Krevelj iz Velike Doline — Vido.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Eva Šmidt, druž. upok. iz Globokega, je padla z motorjem in si poškodovala levo nogo; **Ivan Ogorelc**, upokojenec iz Mosteca, se je usekal v koleno desne noge; **Jože Zavadlav**, kovinski galanter iz Trnja, si je pri zlaganju desk na kamion poškodoval hrbtenico; **Ferda Galiča**, kmeta iz Draš, je povozil avto in mu poškodoval desno nogo; **Bara Margetič**, druž. upok. iz Prigorja, je padla na poti in si poškodovala desno nogo; **Milana Požgaja**, delavca iz Koritnega, je nekdo napadel in mu prizadel poškodbe po glavi in levem kolenu; **Anton Preskar**, soboslikar iz Globokega, je padel z mopedom in si poškodoval desno uho in desno ramo.

Poklicna kovinarska in avtomehaniška šola Novo mesto

razpisuje

vpis v 1. letnik za šolsko leto 1966/67. Sprejetih bo 125 učencev, in sicer:

100 učencev za kovinarske poklice in
25 učencev za poklic avtomehanika

Prijave za vpis bomo sprejemali od 20. do 28. junija 1966. Prijavi, kolkovani s 0,50 Ndin, je treba priložiti:

1. spričevalo o uspešno opravljeni osnovni šoli,
2. rojstni list in
3. zdravniško spričevalo.

Preizkusni izpiti iz slovenskega jezika in računstva bodo 30. junija 1966 ob 8. uri.

RAVNATELJSTVO

KRONIKA NESREČ

Motorist v jarku

22. maja sta se iz Bele krajine v Novo mesto vračala na motorju Franc Abunar iz Črmošnjic in Jože Bradač iz Novega mesta. Na Gorjancih jima je naproti po levi pripeljal osebni avto. Motorist je zavil na levo, da bi se izognil nesreči, pa zapeljal v jarek in s potnikom padel. Škode je za 100 Ndin.

Prekucljaj v Pluski

Dragan Stefanović iz Ljubljane je 23. maja z osebnim avtom prehiteval tovornjak, ki ga je vozil Aleksander Eržen iz Vavte vasi. Na avtomobilski cesti pri Pluski je Stefanović prehitel tovornjak in ker je prehitro zavil predenj, ga je zaneslo na bankino, odkoder je zdrsnil na travnik in se prekucnil. Ranjenih ni bilo. Škodo na osebnem avtomobilu cenijo na 4000 Ndin.

Avto podrl deklico

Jože Princ iz Mačkovca se je 23. maja popoldne pripeljal z osebnim avtom na Potok pri Straži, ko je na cesto pritekla 7-letna Milena Dular. Voznik je deklico prepozno opazil, zato jo je podrl. Deklica si je pri padcu poškodovala glavo in roke ter so jo odpeljali v bolnišnico.

Nezavesten motorist na cesti

23. maja zvečer se je iz Kronovega pri Luterškem selu peljal na motorju Franc Salmič. Motorist se je nenadoma prevrnil in so nezavestnega odpeljali v bolnišnico. Gmotne škode je za 50 Ndin.

Trčenje v hitri vožnji

24. maja dopoldne sta se na cesti med Raduljo in Trebnjem srečala tovornjak, ki ga je vozil Rudi Novak iz Dobindola ter osebni avto Leopolda Grebca s Trebelnega in sta se zaradi prehitre vožnje trčila. Na osebnem avtu je za 2300 Ndin škode.

Z mostu ga je odbilo

Jurij Teropšič z Otočca ob Krki se je 27. maja zjutraj peljal v osebnem avtu proti Novemu mestu. Pri Lešnici mu je prišel naproti avto po levi strani. Teropšič se mu je ognil, pri tem pa zadel mostno ograjo. Avto je odbilo, da se je znašel 20 m daleč na travniku. Sopotnik, Franc Hladnik iz Mokronoga, je padel iz vozila in se laže poškodoval. Škodo na vozilu cenijo na 3000 N din.

Tovornjak piva se je prevrnil

25. maja zvečer je na parkirišču pri Poljanah Zagrebčan Josip Leko ustavil tovornjak s prikolico, ki je bil naložen s pivom. Ker zavore niso prijele, je vozilo zdrknilo proti kupu gramoza in se prevrnilo. Gmotno škodo so ocenili na več kot 10.000 Ndin.

Prepozno sta se zagledala

24. maja sta se na cesti v Metliki trčila voznika osebnih avtomobilov, Ivan Jerina iz Metlike in Janez Golobič iz Črnomlja, ker sta prepozno drug drugega opazila. Ranjenih ni bilo, le na vozilih je za 2300 Ndin škode.

Zadel jo je z nogo

27. maja dopoldne je šla Ana Selko po klancu pri Čužni vasi blizu Trebelnega, ko je za njo pripeljal motorist Franc Skorjanc in jo med prehitevanjem zadel z nogo. Ana Selko je padla in se hudo ranila.

Prekucljaj na strmini

28. maja zvečer je Henrik Kocjančič z neprimerno hitrostjo vozil dostavni avto iz Ajdovca proti Srednjemu Lipovcu. Zaneslo ga je, da je udaril z vozilom v obcestni kamen, zdrsnil po strmini in se prevrnil. Škodo na vozilu cenijo na 4000 Ndin.

Motorist pod tovornjakom

Jože Klepec iz Talcarjev pri Kočevski Reki je 29. maja peljal tovornjak iz Črnomlja v Kočevsko Reko. V nepreglednem ovinku mu je naproti pripeljal motorist Milan Rački iz Kočevja s sopotnikom Petrom Popovičem. Motorist se je zaletel v sprednji del tovornjaka in obležal pod njim, sopotnika pa je vrglo v jarek; oba sta se hudo ranila. Škodo na vozilih cenijo na 2300 Ndin.

Mopedist na tleh

29. maja popoldne se je z osebnim avtom iz Kočevja proti Staremu trgu peljal Jože Pavlič. Pri Dolu mu je po levi na ovinku pripeljal naproti mopedist Dušan Medved. Avtomobilist je zavrl, mopedist pa je najprej obdrsnil osebni avto, nato pa z lažjimi poškodbami obležal.

Komisija za razpis prostih delovnih mest pri

GOSTINSKEM PODJETJU HOTEL METROPOL — Novo mesto

razpisuje

prosto delovno mesto

EKONOMA

Pogoji: Kandidat mora imeti vozniško dovoljenje. Prošnje naslovite na upravni odbor podjetja.

»VELETEKSTIL«
trgovsko podjetje s tekstilom na debelo in drobno — LJUBLJANA

obvešča, da bo v

POSLOVALNICI V ČRNOMLJU
8. junija 1966 ob 8. uri zjutraj

RAZPRODAJA

rabljenih oken, vrat, parketa, peči, stopnic itd. Razprodaja bo zaradi preureditve prvega nadstropja v trgovino. Prednost pri nakupu ima družbeni sektor.

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5,15, 6., 7., 8., 12., 13., 15., 17., 19.30 in 22. uri. Pisan glasbeni spored od 44,30 do 8. ure.

PETEK, 3. junija: 8.05 Operna matineja, 9,25 Domače viže — domači ansambli, 10.15 Domači umetniki izvajajo španske mojstre, 10,35 Novost na knjižni polici, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Slavko Vesel: Poživitev sadjarske dejavnosti na Goriškem, 12.40 Slovenske narodne pesmi v raznih priredbah, 14.35 Narodna glasba s Pirenejskega polotoka, 15.20 Napotki za turiste, 15.45 V svetu znanosti, 17,05 Petkov simfonični koncert, 18.15 Igra zabavni orkester RTV Ljubljana, 20.00 Lepe melodije, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 4. junija: 8.05 Glasbena matineja, 9,45 Četrt ure z ansamblom Mojmira Sepeta, 10.15 Operni koncert, 11. Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jaka Ferjan: Prašičereja je gospodarsko zanimiva. 12.40 Ansambel Lojzeta Slaka in Veseli hribovci, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Pesmi in plesi narodov Jugoslavije, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Iz naših relejnih postaj, 18.50 S knjižnega trga, 20.00 Sobotni koncert lažje orkestralne glasbe, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 5. junija: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Mladinska radijska igra — Vojislav Stanojčić: Vesoljski gusarji, 9,05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, prvi del, 10.00 Še pomnite, tovariši! — a) Matija Skraba: Obkoljena Iška vas, b) Ludvik Kukavica-Papež: Hiša ni bila prijatelj, 10,25 Pesmi borbe in dela, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, drugi del, 13.30 Nedeljska reportaža, 16.00 do 19.00 Nedeljsko športno popoldne, 19.05 Glasbene razglednice, 20.50 Športna poročila, 21.00 Ob 70-letnici skladatelja Danila Bučarja.

PONEDELJEK, 6. junija: 8,05 Glasbena matineja, 9.10 Otroške igre s petjem, 10.15 Odmevi iz nordijskega sveta, 11,00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Franjo Janežič: Nova sredstva za varstvo rastlin, 12.40 Slovenske narodne z malimi vokalnimi ansambli, 13.30 Priporočajo vam . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 17.05 Koncert opernih melodij, 18.15 Zvočni razgledi, 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije.

TOREK, 7. junija: 8.05 Glasbena matineja, 9,35 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Miljeva Kač: Zatiranje jabolčnega zavijača in ameriškega kaparja, 12.40 Ansambel Jožeta Kelbla in Franka Jankovića, 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Pet minut za novo pesmico, 15.40 V torek na svidenje, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 20.00 Poje zbor »Jože Vlahović« iz Zagreba, 20.30 Radijska igra — Wolfgang Weylauch: Indijanska balada, 21.35 Iz fonoteke radia Koper.

SREDA, 8. junija: 8.05 Glasbena matineja, 9.10 Mladinski festival 1965, 10.15 Med slovenskimi glasbeniki — hornist Jože Falout, 10.45 Človek in zdravje, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jurij Senegačnik: Čebele in zastrupljevanje vegetacije v okolici tovarn in rudnikov, 12.40 Priredbe koroških in medjimurskih narodnih pesmi, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Igrata pihalni godbi JLA in RTV Ljubljana, 18.15 Iz studia 14, 20.00 Deset minut z ansamblom Weekend.

ČETRTEK, 9. junija: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Ivo Petrič: Ostrižek, 10.15 Z ansamblom mariborske opere, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Kovač: Racionalnost dela pri izkoriščanju gozdov, 12.40 Čez hrib in dol, 14.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja, 15.30 S pihalnimi godbami v ritmu koračnice, 17.05 Turistična oddaja, 18.45 Jezikovni pogovori, 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

RADIO BREŽICE

NEDELJA, 5. JUNIJA: 10.20 — Poročila — Z zadnje seje občinske skupščine Brežice in Krško — Elizabeta Zorko: Za 1. maj do Egejskega morja III — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce — Poslušate narodne s Koroškim akademskim oktetom in ansamblom Toneta Kmetca — Magnetofonski zapisek: Govori Rezika Pirc iz Krškega, delegat na zveznem kongresu SZDLJ — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 7. JUNIJA: 20.00—20.10 — Obvestila in kratek pregled filmov. 20.10—20.20 — Športni pregled. 20.20—22.20 — Glasbena oddaja Izbrali ste sami.

ČETRTEK, 9. JUNIJA: 19.00—19.30 — Mladinska oddaja.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Marjan Moškon, Boža Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih dinarjev); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri pdr SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani